

Jacek Marian Hołub
Łukasz Mróz

**Droga św. Jakuba
Via Regia
PODKARPACKIE**

Przewodnik pielgrzyma i turysty

**Droga św. Jakuba VIA REGIA
Podkarpackie
Przewodnik pielgrzymia i turysty**

Tekst: Jacek Marian Hołub, Łukasz Mróz
Zdjęcia: Dariusz Balicki, Magdalena Bojarska, Jolanta Danak-Gajda,
Bartosz Grabowy, Jacek Hołub, Zofia Kwiatkowska, Franciszek Mróz,
Łukasz Mróz
Redakcja i korekta: Olga Fendrych, Emil Mendyk
Skład, opracowanie graficzne: Magdalena Kielar
Mapy: Compass, Kraków
Druk: Drukarnia Kolor-Druk w Jarosławiu

Wydawca:
© Stowarzyszenie „Przyjaciele Dróg św. Jakuba w Polsce”
ul. Legnicka 65, 54-206 Wrocław
www.camino.net.pl

ISBN: 978-83-938400-0-7

Projekt zrealizowano przy wsparciu finansowym Samorządu Województwa Podkarpackiego w ramach zadania „Podniesienie atrakcyjności, konserwacja i promocja Szlaku św. Jakuba Via Regia biegnącego przez województwo podkarpackie, jako podstawa do przedłużenia europejskich szlaków św. Jakuba na wschód Europy”.

Specjalne podziękowania zechcą przyjąć:

*prof. nadz. dr hab. Wacław Wierzbieniec – Rektor Państwowej Wyższej Szkoły
Techniczno-Ekonomicznej im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu*

*ks. prof. dr hab. Kazimierz Belch – Wyższe Seminarium Duchowne w Przemyśle,
duszpasterz turystów Archidiecezji Przemyskiej*

Księża Proboszczowie:

ks. prał. Tadeusz Gramatyka – proboszcz parafii pw. Ducha Świętego w Przeworsku

ks. Julian Jarzqb – proboszcz parafii pw. św. Jakuba Starszego w Górze Ropczyckiej

ks. prał. Jerzy Rojek – proboszcz parafii Matki Bożej Pocieszenia w Krzemienicy

ks. Mariusz Ryba – proboszcz parafii pw. śś. Piotra i Pawła w Medyce

ks. Wiesław Słysz – proboszcz parafii pw. św. Jakuba Starszego w Korczowej

Władze miast:

Robert Choma – Prezydent Miasta Przemysła

Maria Dubrawska-Lichtarska – Burmistrz Miasta Przeworska

Andrzej Rozpotyński – Przewodniczący Rady Miasta Przeworska

Przedstawiciele Bractw i Stowarzyszeń:

dr Franciszek Mróz – Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie,

prezes Bractwa św. Jakuba Apostoła w Więclawicach Starych

Paweł Plezia – skarbnik Stowarzyszenia „Przyjaciele Dróg św. Jakuba w Polsce”

Harcerze z Podkarpackiej Chorągwi Harcerzy

Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej:

phm. Bartosz Grabowy – Komendant Podkarpackiej Chorągwi Harcerzy

pwd. Piotr Saczek

Michał Sekreta

oraz w szczególności Caminowicze z Podkarpacia:

Dariusz Balicki

Małgorzata i Stanisław Dąbek

Zofia i Jerzy Kwiatkowscy

Jerzy Piejko

Barbara i Franciszek Pustelak

Tomasz Śliwiński

*„Codziennie rano ruszamy w drogę,
codziennie rano idziemy dalej,
trasa nas wzywa dzień po dniu,
to głos z Composteli.
Naprzód! Dalej! Boże, wspieraj nas!
Droga ziemska i droga wiary
tysiącletnia droga Europy,
Mleczna Droga Karola Wielkiego,
to droga dla wszystkich „Jakubów”.
Ultreia! Naprzód! Dalej! Boże, wspieraj nas!
A tam na krańcu kontynentu
czcigodny Jakub na nas czeka;
jego uśmiech od wieków
unieruchamia słońce,
które prowadzi na Finisterre.
Naprzód! Dalej! Boże, wspieraj nas!*

słowa J. C. Benazet (tł. Ryszard Kaczmarczyk)

*Pomnik pielgrzymów
na Monte do Gozo (Górze Radości)
z widokiem na katedrę w Santiago de Compostela*

Wprowadzenie

Do rąk Czytelnika oddajemy przewodnik pielgrzyma i turysty skierowany do wszystkich pragnących wędrować po Podkarpaciu **najpiękniejszą drogą świata**, czyli Drogą św. Jakuba, znaną na świecie pod jej hiszpańską nazwą **Camino de Santiago**. Ma on za zadanie nie tylko ułatwić samo pielgrzymowanie pomagając wyznaczyć właściwy kierunek wędrowki, ale także ukazać szersze tło pielgrzymowania Jakubowym Szlakiem, wzbogacając intelektualnie, kulturowo i duchowo czas spędzony w drodze.

Jest to już druga publikacja poświęcona podkarpackiemu odcinkowi Drogi św. Jakuba. Pierwsza wydana została przez stowarzyszenie ProCarpathia w roku 2011 i bardzo szybko rozeszła się wśród zainteresowanych, gdyż wszelkie przewodniki i opracowania dotyczące różnych tras *Camino* wzbudzają na całym świecie podobne zainteresowanie, jak sam Szlak Jakubowy. Chcąc wypełnić tę lukę, mające swą siedzibę we Wrocławiu stowarzyszenie **Przyjaciele Dróg św. Jakuba w Polsce** przy wsparciu Samorządu Województwa Podkarpackiego podjęło się wydania niniejszego przewodnika.

Pierwszy „przewodnik” do Composteli powstał w latach 1130-1140 jako piąta część księgi *Liber Sancti Iacobi*, znanej też jako Kodeks Kalikstyński (*Codex Calixtinus*). Opis dróg prowadzących przez Francję i Hiszpanię zawarty w tym średniowiecznym opracowaniu jest o tyle ważny, iż szlaki te niemal w całości istnieją do dziś i są używane przez pielgrzymów zmierzających do Santiago.

Obecna publikacja stanowi połączenie praktycznego przewodnika turystycznego z atlasem map, na których zaznaczony jest przebieg szlaku (dokładne mapy całej trasy w skali 1:50 000) z informatorem wskazującym, co warto zobaczyć, gdzie można zatrzymać się na nocleg czy o której godzinie można uczestniczyć w nabożeństwach w świątyniach znajdujących się na szlaku. Cały opis został podzielony na proponowane dzienne etapy dla pielgrzyma pieszego. Głównie z myślą o rowerzystach przygotowano natomiast wyszczególnienie długości podjazdów. Na końcu umieszczony został modlitewnik z tekstem o medytacji przed wyruszeniem w drogę, modlitwą i litanią do św. Jakuba oraz tekstem średniowiecznego błogosławieństwa pielgrzymów.

Podkarpacie będąc regionem przygranicznym Polski i Rusi, na styku kultur Wschodu i Zachodu, od wieków stanowiło specyficzny obszar pogranicza kultur. Łącząc zróżnicowane obszary kulturowe przez stulecia stanowiło obszar przenikania się różnorodnych form cywilizacyjnych i religijnych przy wzajemnym poszanowaniu tradycji i obyczajów. W krajobrazie kulturowym Podkarpacia możemy nadal spotkać zabytkowe kościoły rzymskokatolickie sąsiadujące

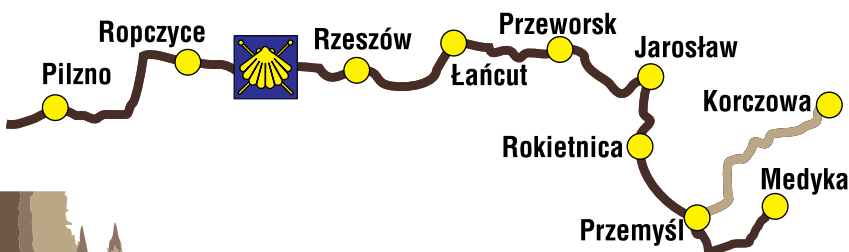
z greckokatolickimi i prawosławnymi cerkwiemi oraz synagogami, które świadczą o wzajemnych korelacjach, wymianie myśli i doświadczeń różnych społeczności, narodowości i wyznań.

Jednym z nośników kultury i religii na tym terenie był już od średniowiecza biegnący z Kijowa na zachód Europy i w konsekwencji do Santiago de Compostela trakt zwany **Drogą Królewską (Via Regia)** lub **Wysoką Drogą**. Podróżowali nią kupcy, dyplomaci i rycerze, ale także pielgrzymi realizujący warunki sakramentu pokuty lub chcący zanieść swoje prośby do grobu św. Jakuba Apostoła. Również dzisiaj *Via Regia*, do której nawiązuje jedna z odnóg Drogi św. Jakuba,

stanowi ważny czynnik rozwoju poszczególnych regionów oraz przestrzeń, która przyciąga także pielgrzymów i turystów z zagranicy. Na dzisiejszej Drodze św. Jakuba - podobnie jak na średniowiecznych szlakach pątniczych - spotykają się pielgrzymi z całego kontynentu, wierzący i poszukujący wiary. *Camino* jest bowiem miejscem spotkania z Bogiem, naturą i drugim człowiekiem, ale przede wszystkim, okazją do odnalezienia samego siebie.

Podkarpacki odcinek **Drogi św. Jakuba Via Regia to droga dla każdego**. Każdemu więc, kto rozpocznie wędrowkę ponad dwustukilometrowym szlakiem przez Podkarpacie z Medyki lub Korczowej, życzymy tradycyjnie *Buen Camino!* Dobrej Drogi!

Jacek Hołub i Łukasz Mróz
autorzy przewodnika

← Medyka – Pilzno (201 km) – Santiago de Compostela (4053 km)
Korczowa – Przemyśl (40 km) – Santiago de Compostela (4072 km)

Droga św. Jakuba Via Regia na Podkarpaciu

Pomysł i potrzebę wytyczenia Drogi św. Jakuba wzdłuż dawnej *Via Regia* w województwie podkarpackim wysunęli *caminowicze* na spotkaniach w Krakowie i Jarosławiu w roku 2007. Miała ona stanowić kontynuację oznakowanego już wówczas odcinka na Dolnym Śląsku i planowanych między Krakowem i Brzegiem. Projekt trasy z Korczowej do Krakowa przygotował Paweł

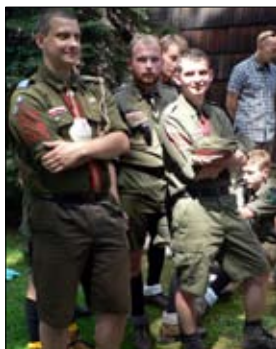
Plezia (wówczas prezes oddziału PTTK w Ropczycach), zaś pierwszym odnotowanym pielgrzymem była w sierpniu 2009 r. Katarzyna Bednarz z Tarnobrzega. W 2011 r. Krzysztof Liebchen na zlecenie Samorządu Województwa Podkarpackiego dla rzeszowskiego stowarzyszenia „ProCarpathia” dokonał oznakowania 219-kilometrowej trasy między Korczową a Pilzнем. Oficjalne otwarcie Drogi św. Jakuba *Via*

Regia z Korczowej do Pilznej nastąpiło 5 stycznia 2012 r.

W maju 2013 r. grupa podkarpackich *caminowiczów* (Dariusz Balicki, Jacek Hołub, Łukasz Mróz i Jerzy Piejko) wytyczyła 22-kilometrowy odcinek Medyka - Przemyśl, który przejął rolę głównej trasy szlaku, jako że w odróżnieniu od przejścia granicznego w Korczowej, przez stację graniczną w Medyce mogą przechodzić także piesi. Tym samym otworzyła się możliwość przedłużenia Drogi św. Jakuba wzdłuż *Via Regia* także na terenie Ukrainy.

W czerwcu i lipcu 2013 r. z możliwości tej skorzystali idący z Kijowa pielgrzymi z Wrocławia i Drezna. Koordynacją działań na całym, 940-kilometrowym, polskim odcinku Drogi św. Jakuba *Via Regia* zajmuje

certyfikowany członek sieci współpracy

VIA REGIA - Szlak kulturowy Rady Europy

Informacje o podkarpackiej części Drogi św. Jakuba *Via Regia* można znaleźć na stronach internetowych:

www.camino.net.pl
www.viaregia.podkarpacie.eu
www.swjakub.pl

się stowarzyszenie „Przyjaciele Dróg św. Jakuba w Polsce”, a utrzymaniem szlaku między Sanem a Wisłoką - Podkarpacka Chorągiew Harcerzy Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej.

Św. Jakub święty mieczem

Powołanie św. Jakuba i Jana - fresk J. H. Rosena w kaplicy Wyższego Seminarium Duchownego w Przemyślu

Świętego Jakub został pierwszym biskupem Jerozolimy. W Dziejach Apostolskich opisane są okoliczności jego śmierci. W 44 r. n.e. z rozkazu Heroda Agryppy I został święty mieczem za swoje nauczanie o Chrystusie oraz nawrócenie na nowe wyznanie wielu jerozolimskich Żydów. Został więc pierwszym męczennikiem wśród Apostołów.

 Legenda Maior - legenda napisana w pierwszej wersji w języku greckim później łacińskim. W II-IV lub IV-V w. (wg Lipsiusa) - weszła do zbioru zamieszczonego w księdze Pseudo Abdiasza (M. Starowieyski, św. Jakub Większy, Apokryfy Nowego Testamentu, Apostołowie).

Według apokryfów, (*Legenda Maior*) w drodze na miejsce stracenia św. Jakub w imię Jezusa uzdrowił paralytyka, a będący tego świadkiem pisarz Jozjasz, który pojmał Apostoła, uwierzył w głoszoną przez niego naukę i przyjął chrzest, za co został święty wraz ze św. Jakubem. Po męczeńskiej śmierci w Jerozolimie, uczniowie Apostoła w obawie przed dalszymi prześladowaniami przewieźli ciało Jakuba drogą morską na Półwysep Iberyjski, gdzie wcześniej głosił on Ewangelię. Łódź

z ciałem Apostoła miała przybić do wybrzeży Galicji w pobliżu przylądka Finisterra, które już od czasów rzymskich nazywano Końcem Świata (z łac. *finis terrae*). Według listu papieża Leona Wielkiego, uczniowie Jakuba przenieśli ciało Apostoła kilkadziesiąt kilometrów w głąb lądu i pochowali nieopodal domu bogatej poganek, Luporii, która pod wpływem cudów dokonanych z udziałem relikwii Świętego przyjęła chrzest z całym swoim dworem. Miało to mieć miejsce w ósmym dniu przed *kalendami* sierpniowymi, co według dzisiejszego kalendarza odpowiada 25 lipca, kiedy obchodzone jest liturgiczne wspomnienie św. Jakuba. Po podbiciu północnej Hiszpanii przez Rzymian, miejsce złożenia ciała Apostoła miało zostać zapomniane na ponad siedem wieków...

Przyjmuje się, iż w 2013 r. minęło 1200 lat od odnalezienia przez pustelnika Pelayo (Pelagusza) grobu św. Jakuba Starszego. Do miejsca, w którym znajdował się sarkofag z relikwiami Apostoła, na wzgórzu o nazwie *Liberum Donum*, w okolicy miejscowości *Iria Flavia* (dzisiaj *El Padron*), poprowadził pustelnika deszcz gwiazd spadają-

Sarkofag z relikwiami św. Jakuba - krypta pod ołtarzem głównym katedry w Santiago de Compostela

Carte des Chemins de S. Jacques de Compostelle 1648.
(Reprodukcja w zbiorach Zakładu Geografii Religii IGiGP UJ)

cych na pole. Wokół tego miejsca powstała osada o nazwie *Como Apostolo* (Jakub Apostoł) lub *Campus Stellae* (Pole Gwiazdy), następnie przekształconej na *Compostela*. Miasto, które powstało w tym miejscu zostało nazwane *Santiago* (Sant Iago), co po hiszpańsku oznacza św. Jakuba. Odkrycie relikwii Apostoła w 813 r. bezpośrednio wpłynęło na zapoczątkowanie ruchu pielgrzymkowego do jego grobu. Szczególny rozwój kultu św. Jakuba i pielgrzymowania do jego relikwii przypadł na średniowiecze.

Św. Jakub Apostoł

Święty Jakub Starszy Apostoł jest patronem Hiszpanii i Portugalii, głównym patronem pielgrzymów, zakonów rycerskich, aptekarzy, robotników i żebraków. W średniowieczu był także patronem hospicjów, szpitali, woskowników, wojowników, czapników i kapeluszników. W Polsce św. Jakub patronuje 147 parafiom oraz dwóm katedrom (rzymskokatolickiej w Olsztynie i greckokatolickiej we Wrocławiu), z czego ponad 70% powstało w okresie średniowiecza, kiedy nastąpił wzmożony rozwój kultu św. Jakuba w całej Europie.

! W Polsce funkcjonują cztery sanktuaria św. Jakuba Starszego: w Jakubowie, Lęborku, Szczyrku i Więclawicach Starych. Wszystkie zostały ustanowione dekretem miejscowych biskupów ordynariuszy po 2005 r., czyli po odwróceniu pierwszych odcinków współczesnej Drogi św. Jakuba w Polsce.

Relikwie św. Jakuba znajdują się m.in. w Brzesku, Jakubowie, Leśnej k/ Żywca, Lęborku, Łebie, Podegrodziu, Sączowie, Szczyrku, Tuchowie i Więclawicach Starych. Święty Jakub jest patronem m.in. Lęborka, Olsztyna, Brzeska, widnieje w herbach: Morąga, Olsztyna, Opatowca, Sobótki, Pałeczniczy, Jakubowa (woj. mazowieckie) i Pakości. Muszla św. Jakuba znajduje się w herbie papieża Benedykta XVI oraz w herbie diecezji legnickiej.

wieku, w stroju pielgrzymim: z peleryną, kapeluszem z szerokim rondem, podróżną sakwą, kosturem, buklakiem bądź tykwą na wodę. Nieodłącznym atrybutem są: muszla, którą udekorowany jest płaszcz lub kapelusz; księga lub zwój, a także miecz, od którego poniósł śmierć męczeńską. W nielicznych przypadkach przedstawiany jest z toporem. Odziany w apostołskie szaty,

W ikonografii św. Jakub przedstawiany jest jako mężczyzna w średnim lub starszym

Św. Jakub - obraz
z tryptyku w kościele
św. Jakuba
w Więclawicach Starych

boso lub jako pielgrzym ubrany w sandały, z wysuniętą lub podniesioną jedną nogą, co ma świadczyć o tym, iż jako patron pielgrzymów jest ciągle razem z nimi w drodze. Przedstawiany jest w scenach Przemienienia Pańskiego, Ostatniej Wieczerzy czy wskrzeszenia córki Jaira. Często także prezentowany jest w postaci rycerza na koniu - jako obrońca wiary. Wiąże się to z wydarzeniami podczas rekonkwisty, zwłaszcza bitwy pod Clavijo (844 r.), kiedy to św. Jakub miał osobiście walczyć z oddziałami muzułmanów, przez co otrzymał przydomek *Matamoros* - pogromca Maurów. Walczący chrześcijanie podtrzymywali się na duchu wznosząc podczas bitwy okrzyki *San Jago* lub *Sant Iago*, czyli: Św. Jakubie!

Peregrini

O roli pielgrzymek do grobu św. Jakuba Starszego w Santiago de Compostela świadczy również samo słowo „pielgrzym”, na które to miano według „Boskiej Komedii” Dantego Alighieri zasługiwał tylko pątnik, który „podróżuje ku klasztorowi Świętego Jakuba i stamtąd powraca”. Łacińskie określenie *peregrinus* (obcy, inny, przebywający poza domem) weszło do polszczyzny poprzez francuskie *pèlerin*, skąd też jakże swojska „peleryna”. Z kolei francuska postać imienia Apostoła, *Jacques*, okrzyknęła jako „żakiet”.

Najpiękniejsza Droga świata

Do podejmowania pielgrzymek przyczyniły się także liczne przywileje papieskie. W XIII w. sanktuarium w Santiago de Compostela zostało uznane aktem papieskim za jeden z trzech najważniejszych ośrodków pątniczych zachodniego chrześcijaństwa, obok Jerozolimy i Rzymu. W późnym średniowieczu do Santiago de Compostela docierało z całej Europy nawet ponad 500 tys. pielgrzymów rocznie. Do grobu św. Jakuba Starszego Apostoła przybywali chrześcijanie różnych stanów: wielcy monarchowie i żebracy, rycerze i zakonnicy, szlachta i mieszczaństwo, wielcy święci jak: św. Franciszek z Asyżu, św. Brygida Szwedzka, św. Elżbieta Portugalska czy św. Ignacy Loyola - i wielcy grzesznicy, którzy za pokutę odbywali pielgrzymkę do Composteli.

Nic więc dziwnego, iż Jakubowy Szlak będąc pod każdym względem wyjątkowym, określany jest mianem najpiękniejszej drogi świata i głównej ulicy Europy (ks. dr hab. Piotr Roszak). To na niej, jak pisał Johann Wolfgang von Goethe, rodziła się europejska tożsamość.

W XVI-XVII w. ranga szlaków pątnicznych do Santiago de Compostela znacznie zmalała. Bezpośrednimi przyczynami były toczące się w zachodniej Europie wojny religijne i liczne epidemie.

W kolejnych wiekach rewolucja francuska i wojny napoleońskie, a także rosnąca rola racjonalizmu i stopniowe uszczelnianie granic państwowych spowodowały, iż Drogi św. Jakuba uległy stopniowemu zapomnieniu. Ponowne ożywienie pielgrzymowania do grobu św. Jakuba nastąpiło dopiero trzy dekady temu. Zapoczątkował je Jan Paweł II, który podczas pielgrzymki do Santiago de Compostela, w dniu 9 XI 1982 r. wygłosił Akt Europejski. Zaproszenie papieża do odnowienia tradycji pątnicznych podjęli niemal natychmiast ludzie Kościoła katolickiego w Hiszpanii, jak i hiszpańskie

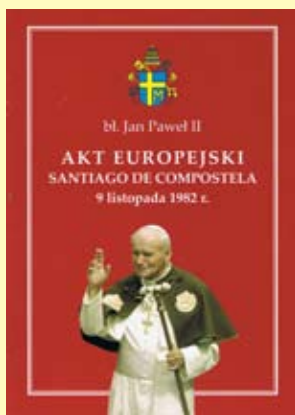
władze krajowe oraz regionów autonomicznych, przez które przebiega *Camino Francés*. Już w pięć lat od tego słynnego kazania Jana Pawła II, w 1987 r. Rada Europy uznała Drogę św. Jakuba pierwszym Europejskim Szlakiem Kulturowym i zachęciła także inne kraje do odtwarzania dawnych szlaków pątnicznych. W krótkim czasie do grobu św. Jakuba Apostoła wyruszyli pierwsi pielgrzymi z Francji. W 1993 r. Droga do Santiago na terytorium Hiszpanii, a w 1998 r. na obszarze Francji, została wpisana przez UNESCO na listę Światowego Dziedzictwa Kultury.

Akt Europejski

...Moje spojrzenie ogarnia w tej chwili cały kontynent europejski, tę olbrzymią sieć dróg komunikacji, które łączą składające się nań miasta i narody; widzę te drogi, które od średniowiecza prowadziły i prowadzą do Santiago de Compostela (...) niezliczone rzesze pielgrzymów, które tu ścigało nabożeństwo do Apostoła Jakuba (...). Z Santiago kieruję do ciebie, stara Europo, wołanie pełne miłości: Odnajdź siebie samą! Bądź sobą! Odkryj swoje początki. Tchnij życie w swoje korzenie”.

Jan Paweł II; Santiago de Compostela,
9 XI 1982 r.

Compostela rejestruje rocznie już ponad 200 tys. pielgrzymów, którzy otrzymali „Compostelkę”, czyli dokument w języku łacińskim potwierdzający odbycie pielgrzymki oraz uzyskanie odpustu związanego z nawiedzeniem grobu apostołskiego. Przysługuje on pielgrzymom, którzy pieszo przebyli minimum 100 km pieszo, konno bądź na wózku inwalidzkim lub przejechali rowerem przynajmniej 200 km. Rekordową liczbę pątników wędrujących do grobu św. Jakuba w historii nowożytnej odnotowano w Świętym Roku Jakubowym w 2010 r. - było to 272 135 osób.

Rok św. Jakuba

Święty Rok Jakubowy (*Año Santo Jacobeo*) jest ogłaszany w Santiago de Compostela wówczas, gdy liturgiczne wspomnienie św. Jakuba Starszego - 25 lipca - wypada w niedzielę. Wierni, którzy w Roku Jakubowym nawiedzą grób Apostoła, mogą uzyskać odpust jubileuszowy. Ostatni (119. z kolei) Święty Rok Jakubowy obchodzony był w 2010 r., a najbliższy będzie miał miejsce dopiero w 2021 r.

Figura św. Jakuba Starszego w ołtarzu głównej w katedrze w Santiago de Compostela

Na Królewskiej Drodze...

Już we wczesnym średniowieczu przez tereny dzisiejszego Podkarpacia przebiegał trakt z zachodu na wschód Europy. Za panowania króla Kazimierza Wielkiego przez Przemysł i tzw. Bramę Przemyską biegł już szlak handlowy, który łączył Kaukaz i Kon-

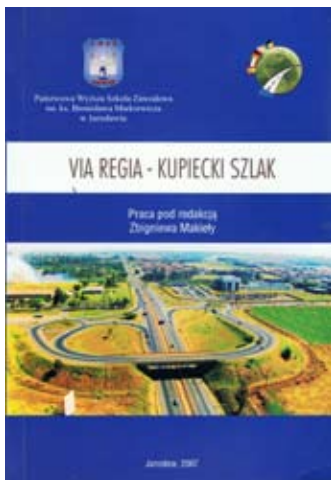

stantynopol z Europą Zachodnią. Po raz pierwszy ten szlak handlowy został nazwany jako *Strata Regia* (Droga Królewska) w roku 1252 w dokumentach margrabiego Marchii Miśnieńskiej, Henryka III.

Nazwa Droga Królewska (*Via Regia*) wiązała się z faktem, iż przebiegając przez terytorium danego państwa, trakt ten podlegał bezpośrednio królowi i obowiązywały na nim szczególne prawa. Inne używane określenie to Wysoka Droga (*Hohe Straße*), co wskazuje na rangę szlaku. Jako szlak handlowy, *Via Regia* przebiegała od Rusi Kijowskiej przez Lwów, Kraków, Wrocław, Lipsk, Frankfurt, Paryż i Tours aż po Półwysep Iberyjski, łącząc tym samym odległe regiony, kraje, kultury, religie i tradycje. Poruszali się po nim w sposób

bezpieczny nie tylko kupcy i wojska, lecz także pielgrzymi udający się do Santiago de Compostela i innych ośrodków państwowych środkowej Europy, jak Erfurt czy Kolonia. Wysoka Droga sprzyjała rozwojowi handlu, wzajemnych stosunków między państwami, wymianie towarów, usług, myśli i kultury oraz powstawaniu nowych ośrodków miejskich. Oprócz wspomnianych ośrodków, w ciągu XIII i XIV w. regularnie co 25-30 kilometrów, czyli w odległości jednego dnia drogi dla piechura lub wozu konnego, powstawały kolejne miasta, które stanowiły lokalne punkty węzłowe na szlaku. Regularność odstępów pomiędzy średniowiecznymi miastami handlowymi świadczy o tym, że stanowiły one kolejne etapy podróży. Taka regularność średniowiecznych lokacji miejskich jest zauważalna również na Podkarpaciu i w Małopolsce, a wyznaczają ją: Przemyśl, Jarosław, Przeworsk, Łańcut, Rzeszów, Sędziszów Małopolski, Ropczyce, Dębica, Pilzno, Tarnów, Wojnicz, Brzesko, Bochnia, Wieliczka, Kraków. Obecnie ślad wyznaczony niegdyś przez Wysoką Drogę nadal stanowi bardzo ważny korytarz komunikacyjny wschód-zachód, a jej dzisiejsze postacie to autostrada A4 oraz linia kolejowa Medyka - Kraków - Wrocław - Zgorzelec.

Ważną inicjatywą związaną z *Via Regia* w woj. podkarpackim był projekt „Wspólna przeszłość, wspólna droga, wspólna przyszłość - integracja regionów” realizowany w Jarosławiu przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową (obecna Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna im. ks. Bronisława Markiewicza). W ramach tego projektu w 2007 r. w Jarosławiu odbyła się konferencja pt. „Kupiecki Szlak *Via Regia* - Integracja Regionów”, w której wzięli udział przedstawiciele samorządów i organizacji zajmujących się szlakiem w różnych krajach Europy.

Droga św. Jakuba w Polsce

Projekt wytyczenia pierwszego odcinka *Camino de Santiago* w Polsce powstał w 2004 r. Wpływ na powstanie pierwszych odcinków Drogi św. Jakuba w Polsce miały niewątpliwie pielgrzymki Polaków do grobu św. Jakuba, ponowny rozwój kultu Apostoła w wielu parafiach pod jego wezwaniem oraz proces odtwarzania szlaków jakubowych na terenie wschodnich Niemiec. Przykładem może być oznakowany w 2003 r. Ekumeniczny Szlak Pątniczny (*Ökumenischer Pilgerweg*) z Görlitz do Vacha, który stanowił impuls do wytyczenia Dolnośląskiej Drogi św. Jakuba (2005 r.) oraz Drogi św. Jakuba *Via Regia* (na odcinku Brzeg - Zgorzelec w 2006 r.). Podobnie Drogi św. Jakuba w Brandenburgii, nawiązujące do dawnego traktu z Gniezna do Magdeburga, wpłynęły na wytyczenie w 2008 r. Lubuskiej Drogi św. Jakuba. Obecnie na terenie kraju istnieją wymienione obok odcinki *Camino de Santiago* (według numeracji na mapie Polski - patrz okładka). Dzięki zaangażowaniu wielu sympatyków Drogi św. Jakuba i przy wsparciu władz samorządowych oraz kościelnych w latach 2005-2013 w Polsce oznakowano i udostępniiono dla pielgrzymów ponad 4500 km szlaków z motywem Jakubowej muszli. Polskie odcinki Drogi św. Jakuba na trwałe wpisują się w europejską sieć *Camino de Santiago*.

Nr	Oznakowane odcinki Drogi św. Jakuba	liczba km	wzór muszli
①	Dolnośląska Droga św. Jakuba (Głogów – Jakubów – Lubań – Zgorzelec)	164	
②	Wielkopolska Droga św. Jakuba (Gniezno – Poznań – Głogów)	234	
③	Droga Polska (<i>Camino Polaco</i>) (Ogrodniki – Olsztyn – Trzemeszno)	523	
④	Droga św. Jakuba „Szlak Piaśkowski” (Mogilno – Gniezno)	40	
⑤	Droga św. Jakuba <i>Via Regia</i> (Medyka/ Korczowa – Pilzno – Kraków – Góra Św. Anny – Brzeg – Zgorzelec)	935	
⑥	Lubuska Droga św. Jakuba (Murowana Goślina – Słubice)	250	
⑦	Lęborska Droga św. Jakuba (Sianowo – Lębork – Smołdzino)	119	
⑧	Sudecka Droga św. Jakuba (Krzeszów – Jelenia Góra – Lubań)	105	
⑨	Małopolska Droga św. Jakuba (Sandomeierz – Kraków – Bielany k. Kęt)	285	
⑩	Ślązka Droga św. Jakuba (Sobótka – Środa Śląska)	55	
⑪	Miedziana Droga św. Jakuba (Ścinawa – Lubin – Chocianów)	45	
⑫	Nyska Droga św. Jakuba (Głucholazy – Nysa – Skorogoszcz)	100	
⑬	Beskidzka Droga św. Jakuba (Wadowice – Szczyrk – Cieszyń)	112	
⑭	Warszawska Droga św. Jakuba (Warszawa – Niepokalanów – Skarmielice)	100	
⑮	Nadwarciańska Droga św. Jakuba (Łąd – Milostaw – Lubin)	111	
⑯	Lubelska Droga św. Jakuba (Lubin – Kraśnik – Sandomeierz)	136	
⑰	Mazowiecka Droga św. Jakuba (Warszawa – Płock – Dobrzyń n. Wisłą)	150	
⑱	Droga św. Jakuba Północno-Wschodniego Mazowsza i Podlasia (Siedlce – Przesmyki – Jadów – Warszawa)	133	
⑲	Pomorska Droga św. Jakuba (<i>Via Baltica</i>) w tym Lęborska Droga św. Jakuba (119 km) (Braniewo – Elbląg – Gdańsk – Lębork – Słupsk – Kołobrzeg – Kamień Pom. – Świnoujście)	863	
⑳	Szczecińska Droga św. Jakuba (Świnoujście – Szczecin)	97	

Z Galicji do Galicji...

Coraz większą grupę wśród *caminowiczów* stanowią Polacy - co roku ok. 2000 osób z Polski otrzymuje „Compostelkę”. Dzięki połączeniu polskich szlaków jakubowych z międzynarodową siecią dróg prowadzących do *Santiago de Compostela*, coraz więcej osób decyduje się wyruszyć na pielgrzymkę tak, jak w średniowieczu: z progu własnego domu. W 2012 r. 28 Polaków dotarło do Santiago wyruszywszy pieszo lub rowerem bezpośrednio z Polski. Również z Podkarpacia podejmowane były długotrwałe pielgrzymki

do samej Composteli. Dodajmy, że z Przemysła jest to ponad 4000 km, co daje ponad trzy i pół miesiąca pieszej wędrówki lub ponad miesiąc podróży rowerem. Tym samym dla pielgrzymów - zwłaszcza zagranicznych - dla których *Camino* jest już sposobem na życie, pielgrzymowanie z dawnej, habsburskiej Galicji u stóp Karpat do zwałego się

tak samo nadatlantyckiego regionu ze stolicą w Santiago de Compostela jest ciekawą alternatywą dla zbyt tłumnego już niekiedy *Camino Francés*.

Jeszcze przed oznakowaniem Drogi św. Jakuba *Via Regia* na Podkarpaciu, znad Sanu i Wisłoka do Santiago wyruszyli m.in.:

- w 2010 r. francuski pielgrzym z pirenejskiego Oloron, Antoine, który niósł przez Europę polski kij w ramach gwiazdzystego pielgrzymowania „Europa Compostela 2010”
- w 2011 r. trasę z Wielkich Oczu przez Korczową do Szwajcarii pokonał ponad siedemdziesięcioletni Szwajcar, Willi Strub, który rok wcześniej doszedł do Composteli wyruszywszy z Suwałk. Jednym z motywów jego pielgrzymki była popularyzacja wiadomości o wytyczanym odcinku Drogi św. Jakuba od granicy z Ukrainą
- w lipcu 2012 r. harcerze ZHR, Marcin Gwizdak i Mateusz Korbecki, którzy swoją rowerową pielgrzymkę do Santiago de Compostela rozpoczęli z Przemysła
- w czerwcu 2013 r. przez teren Podkarpacia pielgrzymowała 4-osobowa grupa z Wrocławia, która *KRokiem Wiary* przebyła trasę z Kijowa do Krakowa
- trzy tygodnie później z Kijowa do Lubania przeszła francusko-niemiecka para z Drezna.

Teraz, po oznakowaniu całej polskiej *Via Regia*, można być pewnym, że ta lista z każdym rokiem będzie się wydłużać.

Muszla

Każdy pielgrzym idący *Camino* posiada swoisty znak rozpoznawczy. Jest to muszla przegrzebka (*Pecten maximus*), która obecna jest w ikonografii co najmniej od XI w. Z czasem stała się ona oznaką pielgrzymowania w ogóle, nie tylko do Composteli. W średniowieczu pielgrzymi na dowód dotarcia

do Santiago de Compostela udawali się na uważany wówczas za koniec świata przylądek Finistera nad Atlantykiem, skąd zabierali ze sobą znalezione tam charakterystyczne muszle. O ile dziś muszle noszone są głównie przez pątników idących do Santiago, to pierwotnie stanowiły one przywilej tych, którzy nawiedzili grób św. Jakuba. Taką muszlę wkładano do trumny zmarłemu pielgrzymowi. Znajdowane dziś na dawnych cmentarzyskach,

Finistera - „Koniec Ziemi”

wyposażone w otwory umożliwiające ich przymocowanie do ubrania, stanowią dowód popularności pielgrzymowania do Santiago w dawnych wiekach. W momencie ogłoszenia *Camino de Santiago* pierwszym Europejskim Szlakiem Kulturowym Rada Europy jako jego symbol przyjęła stylizowaną żółtą muszlę na niebieskim tle. Promienie schodzące się u nasady „ramiona” muszli symbolizują różne

trasy Drogi św. Jakuba, które ze wszystkich stron Europy zbiegają w kierunku Composteli. Jednakże na szlaku wzdłuż *Via Regia* spotykamy nieco inny wzór muszli, który nawiązuje do symboliki pojawiającej się w środkowych Niemczech – zastosowano ją więc do jakubowego szlaku wzdłuż Wysokiej Drogi w Hesji oraz na Ekumenicznym Szlaku Pątniczym od granicy z Polską. Dla zachowania ciągłości i czytelności oznakowania Drogi wzdłuż *Via Regia* wzór muszli ze skrzyżowanymi kijami pątniczymi stanowi także oznakowanie szlaku od Medyki do Zgorzelca. Znakomita większość innych tras polskiego *Camino* znakowana jest stylizowaną muszlą „promienistą”.

Wśród wielu legend, które wyjaśniają symbolikę muszli na Szlaku Jakubowym, znana jest także ta mówiąca o przybyciu św. Jakuba po raz pierwszy na Półwysep Iberyjski. W tym czasie nad brzegiem morza miało odbywać się wesele. Na widok zbliżającego się statku koń, na którym siedział nowożeniec, spłoszył się i razem z jeźdźcem wpadł do morza. Na skutek interwencji św. Jakuba jeździec z koniem zostali w cudowny sposób uratowani i wyszli z wody cali pokryci muszlami.

WSKAZÓWKI PRAKTYCZNE:

Oznakowanie stanowi **znak graficzny** Drogi św. Jakuba *Via Regia* - żółta muszla naklejana lub malowana. Dodatkowo używana jest żółta strzałka na białym tle (kierunek Santiago) oraz czarna strzałka na białym tle (kierunek powrotny).

Tablice informacyjne: przy kościołach w Korczowej, Przemyślu, Jarosławiu, Przeworsku, Krzemienicy, Rzeszowie, Górze Ropczyckiej i Pilźnie.

Tabliczki kierunkowe z kilometrażem: rozmieszczone na całej długości szlaku (ok. 30).

Betonowe słupy kilometrowe: przy kościołach i rozwidleniach dróg w: Korczowej, Wyszatycach, Medyce, Przemyślu, Ujkowicach, Rokietnicy, Ożańsku, Przeworsku (2), Nowosielcach, Bziance oraz przy krzyżu milenijnym k/ Iwierzyc oraz

skrzyżowaniu przed Polaną Kałużówka. W najbliższym czasie słupy ulokowane zostaną na rynku w Jarosławiu i Rzeszowie.

Punkty Informacyjne Drogi św. Jakuba: dom parafialny w Korczowej, dom parafialny w Medyce, Obiekt Noclegowy PTTK „Podzamcze” w Przemyślu, biblioteka PWSTE w Jarosławiu, schronisko PTSM „Alko” w Rzeszowie. W PI można zakupić przewodnik, paszport pielgrzyma, mapy i inne materiały promocyjne.

LEGENDA DO TEKSTU

Opis miejscowości
Opis przebiegu szlaku
Ciekawostki z Drogi i legendy
Informacje dla rowerzystów
Informacje praktyczne

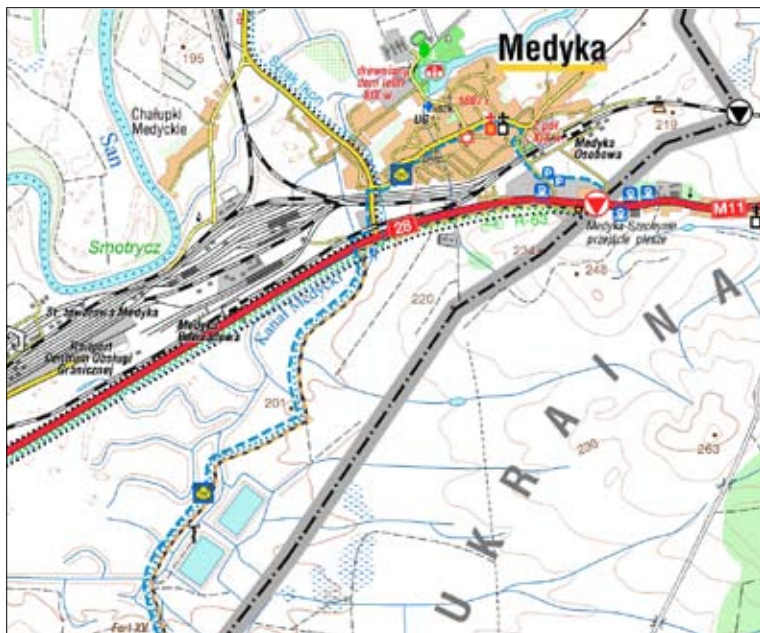
SYMBOLE PRZY OPISACH MIEJSCOWOŚCI

	Punkt Informacyjny Drogi św. Jakuba <i>Via Regia</i>		dworzec autobusowy
	noclegi		szpital
	gastronomia		stadnina koni
	sklep		apteka
	kościół		bankomat
	cerkiew		długość odcinka
	miejsce szczególnie warte zwiedzenia		suma podejść/podjazdów
	stacja kolejowa		suma zejść/zjazdów
			czas przejścia

MEDYKA - PRZEMYSŁ

22.7 km 229 m 216 m 5.15 h

Drogę św. Jakuba Via Regia na terenie województwa podkarpackiego rozpoczynamy na polsko-ukraińskim drogowym przejściu granicznym

Medyka - Szeginie.

Trasa wiedzie dalej drogą asfaltową przez wieś Medyka, pod wiaduktem kolejowym, obok pomnika postawionego w pięćsetną rocznicę bitwy pod Grunwaldem i zabytkowego cmentarza komunalnego (z kaplicami grobowymi Pawlikowskich i Sienkiewiczów). Docieramy

do kościoła rzymskokatolickiego świętych Piotra i Pawła. Tu na słupie kilometrowym jest zawarta istotna dla pielgrzymów informacja: **SANTIAGO DE COMPOSTELA - 4053 km**

0 km Medyka

Przemyśl 22 km/ Rzeszów 140 km/ Pilzno 201 km/

Santiago de Compostela 4053 km

Nazwa wsi związana jest z ruską nazwą miodu (*med*). W XIV w. należała do dóbr królewskich, stąd częsty w niej pobyt króla Władysława Jagiełły.

! Podczas ostatniego pobytu króla Władysława Jagiełły w Medyce w 1423 r. sędziwy monarcha przeziębził się słuchając nocą śpiewu słowików i zmarł niebawem w pobliskim Gródku Jagiellońskim.

W XIX w. Medykę zakupił Benedykt Pawlikowski i zbudował nad stawem pałac, w którym gromadził pamiątki narodowe. W nowej posiadłości Pawlikowscy urządzili ogrody, sad, szklarnię i palmiarnię. Dziedzic włości, Michał Pawlikowski, wznosił nowy pałac z dużą biblioteką. W centrum wsi w latach 90 - tych XX w. wybudowany został

murowany **kościół św. Piotra i Pawła**. Kamień węgielny pod budowę kościoła poświęcił w 1995 r., w Krośnie papież Jan Paweł II.

Msze święte w niedziele i święta:

7.30, 11.00, 17.00, w dni powszednie: 7.00, 18.00 (zima 7.00, 17.00)

Nocleg: Parafia św. Piotra i Pawła, Medyka 232, 37-732 Medyka, tel. 166 715 366.

Za parkingiem znajduje się dawny kompleks kościelny z XVII w. ze starym, drewnianym kościołem świętych Piotra i Pawła z wolnostojącą dzwonnica, służący obecnie jako kaplica pogrzebowa. Włączony

on został do Szlaku Architektury Drewnianej - trasa nr V: Przemyska. Poza Droga św. Jakuba znajduje się w/w zespół dworski - parkowy rodziny Pawlikowskich, na który składają się: murowana oficyna, tzw. dom gościnny i park krajobrazowy z XVIII w.

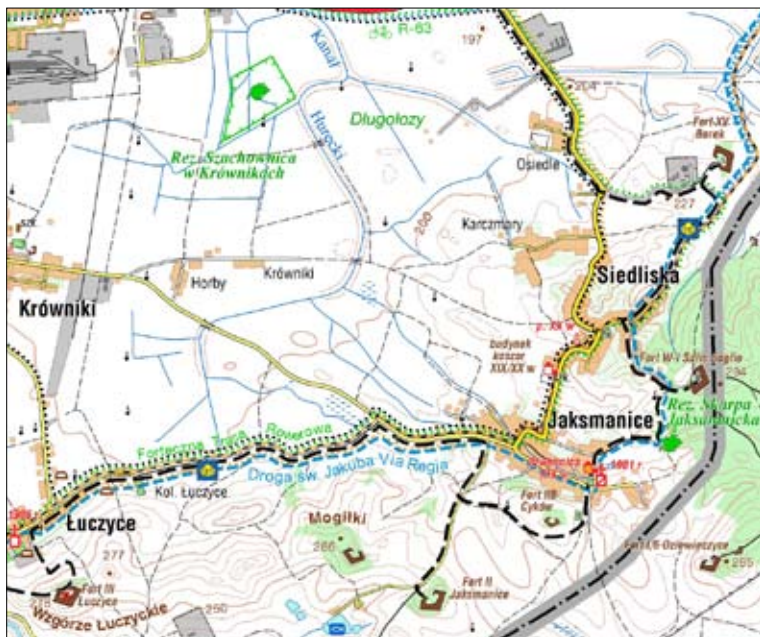

Kierujemy się drogą asfaltową przez wieś w kierunku zachodnim. Po lewej stronie murowana synagoga z początku XX w. - funkcjonująca do 1939 r., obecnie nieużytkowana. Docieramy do podwójnego wiaduktu kolejowego, przekraczamy drogę krajową nr 28 (łączy ona

Przemysł z przejściem granicznym Medyka - Szeginie) i za stacją

paliw kierujemy się drogą między polami uprawnymi do wsi Siedliska razem z niebieskim Szlakiem Ikon.

Fort XV Borek

UWAGA!

Objazd dla rowerzystów

Jedziemy drogą nr 28 w kierunku Przemysła do skrzyżowania z drogą wiodącą do wsi Siedliska. Od skrzyżowania towarzyszy nam czarny Szlak Forteczny. Drogą asfaltową, a następnie utwardzoną dojeżdżamy do **Fortu XV Borek**, gdzie spotykamy znaki Drogi św. Jakuba *Via Regia*.

Twierdza Przemysł. Po wojnie krymskiej (1853-1856) Austriacy wybrali Przemysł na miejsce budowy twierdzy I klasy. O wyborze miejsca zdecydowało idealne położenie miasta w dolinie rzeki San między kilkoma wzgórzami. Do roku 1914 wokół miasta powstało ponad 40 fortów, w tym 15 fortów głównego trzonu oraz umocnienia pierścienia wewnętrznego i zewnętrznego. Forty pierścienia wewnętrznego zostały połączone wałami ziemnymi i drogami dojazdowymi od strony wewnętrznej. W twierdzy przebywało ok. 180 tys. żołnierzy; należała do największych w Europie, po Antwerpii i Verdun. W czasie I wojny światowej była trzykrotnie oblegana: dwa razy przez Rosjan (1914/1915) i raz przez wojska austriackie i niemieckie (latem 1915 r.). Najdłuższy okres oblężenia to 173 dni: od 5 XI 1914 r. do 23 III roku następnego. Została wówczas dotkliwie zniszczona. Obecnie dostępna jest do zwiedzania dla turystów pieszych czarnym *Szlakiem Fortecznym*, a dla rowerzystów - zieloną *Forteczną Trasą Rowerową*.

fort. tablica informacyjna przy forcie I *Salis Soglio* w Siedliskach

UWAGA! Przy zwiedzaniu fortów należy zachować szczególną ostrożność na niezabezpieczone studzienki i szyby amunicyjne!

Przechodzimy obok drewnianej ambony myśliwskiej i pasieki, a następnie w lewo ścieżką wśród pól (200 m) do drogi bitej zwanej forteczną. Podchodzimy pod wzniesienie, na którym po prawej stronie usytuowany jest **Fort XV Borek** dawnej twierdzy Przemysł.

UWAGA! W bliskości szlaku przebiega granica państwa, należy liczyć się z kontrolą funkcjonariuszy Straży Granicznej (tel. 16 671 52 20).

5.5 km Fort XV Borek

Fort główny, pancerny, międzypolowy, zbudowany w latach 1897-1900. Od roku 2005 prowadzone są tu prace renowacyjne przez 3. Historyczny Galicyjski Pułk Artylerii Fortecznej im.

Księcia Kynsk'yego. Przy bramie fortecznej znajdują się ławki i miejsce na ognisko dla turystów.

Od fortu podążamy przez wieś Siedliska do głównego skrzyżowania razem z czarnym Szlakiem Fortecznym i znakowaną na zielono Rowerową Trasą Forteczną.

7 km Siedliska

Przemysł 15 km / Pilzno 194 km /
Santiago de Compostela 4046 km

Wieś należała w XVIII w. do dóbr koronnych starostwa przemyskiego, następnie do hr. Ignacego Cetnara i kolejno była własnością Czartoryskich i Lubomirskich. W XIX w. w części wsi Austriacy wybudowali zespół forteczny (grupa Siedliska) wchodzący w skład dawnej twierdzy Przemysł.

Od skrzyżowania kierujemy się w lewo na wzniesienie do końca drogi (znak drogowy z zakazem wjazdu). W gęstwinie leśnej usytuowany jest kolejny fort dawnej twierdzy Przemysł, który dostępny jest dla zwiedzających.

7.5 km Fort I Salis Soglio

fort główny, artyleryjski, trzykondygnacyjny, zbudowany w l. 1880-1890, nazwany na cześć twórcy planów twierdzy, gen. inż. Salis Soglio. Jeden z najlepiej zachowanych fortów przemyskiej twierdzy. Na uwagę zasługują ceglana brama wejściowa, koszarzy wewnętrzne, kojce i sucha fosa. We wrześniu 1939 r. fort był miejscem dowodzenia gen. Kazimierza Sosnkowskiego, a w lipcu 1944 r. - sztabu Frontu Ukraińskiego z gen. Iwanem Koniewem.

Od tablicy informacyjnej przy szlabanie drogowym przechodzimy drogą z betonowych płyt. Schodzimy w dolinę zostawiając po lewej stronie odsloniętą, lessową skarpe.

Skarpa Jaksmanicka - rezerwat faunistyczny o pow. 1.93 ha; w skarpie lessowej miejsce gniazdowania żołą. Ptak ściśle chroniony, wymieniony w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt. W całym kraju żyje zaledwie ok. 50 par.

Ścieżką wśród zarośli idziemy za znakami Drogi św. Jakuba i czarnym Szlakiem Fortecznym do wsi Jaksmanice.

9 km Jaksmanice

Przemysł 13 km/ Pilzno 192 km/
Santiago de Compostela 4044 km

Wieża w XV w. należała do starostwa przemyskiego. Po I rozbiórce Polski w r. 1772 od rządu austriackiego kupił ją hr. Ignacy Cetnar. W centrum wsi na wzniesieniu znajduje się murowana dawna greckokatolicka cerkiew Opieki Bogurodzicy z 1901 r. z drewnianą dzwonnica i cmentarzem. Obecnie pełni funkcję rzymskokatolickiego kościoła Narodzenia Najświętszej Maryi Panny.

Kontakt: Parafia Narodzenia NMP, Jaksmanice 96 b, 37-731 Siedliska, tel. 166 780 423

Msze święte w niedziele i święta: 8.00, 11.00, w dni powszednie: 19.00 (zima 17.30)

Poza Drogą św. Jakuba *Via Regia* znajduje się **Fort II b Cyków** - fortyfikacja zewnętrznego pierścienia dawnej twierdzy Przemysł, fort piechoty, międzypolowy z 1880 r. Dojście czarnym Szlakiem Fortecznym.

*Drogą asfaltową prze-
mieszczamy się w kierunku miejscowości Krówniki. Po 2 km skręcamy w lewo (10.3 km od Medyki) w drogę gruntową wraz z Forteczną Trasą Rowerową do wsi **Luczyce**.*

13 km Łuczycze

Przemysł 9 km/ Pilzno 188 km/
Santiago de Compostela 4040 km

Wieś założona została na prawie włoskim w XVI w. W centrum wsi przy asfaltowej drodze znajduje się murowany **kościół** filialny **Matki Bożej Częstochowskiej**. Na południe od drogi usytuowany jest drewniany **zespół greckokatolickiej cerkwi Wniebowzięcia NMP** z roku 1857 z cmentarzem i dzwonnica o konstrukcji szkieletowej. W Kolonii Łuczycyckiej działa Uczniowski Klub Jeździecki Fort Łuczycze. Możliwość jazdy konnej.

Uczniowski Klub Jeździecki, Fort Łuczycze, Łuczycze 87,
37-705 Przemysł, tel. 600 352 904

Poza Drogą św. Jakuba, na Wzgórzu Łuczycyckim (278 m n.p.m.), usytuowany jest artyleryjski **Fort III Łuczycze** zewnętrznego pierścienia dawnej twierdzy Przemysł. Dojście czarnym Szlakiem Fortecznym.

Kierujemy się na zachód drogą asfaltową, która kończy się przy kładce na rzece Wiar (14.4 km od Medyki).

Wiar - rzeka o długości 70,4 km, z tego 59,1 km w Polsce, a 11,3 km na Ukrainie. Stanowi prawy dopływ rzeki San. Źródła Wiaru znajdują się na stokach Brańcowej (677 m n. p. m.) w Górach Sanocko - Turczańskich.

Po przekroczeniu kładki kierujemy się w prawo, początkowo drogą polną, a następnie asfaltową. Przekraczamy nieczynną linię kolejową i wchodzimy do wsi Nehrybka.

15 km Nehrybka

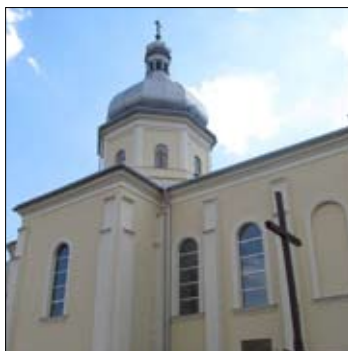
Przemyśl 7 km/ Pilzno 186 km/
Santiago de Compostela 4038 km

Wieś położona wzdłuż rozdzielającej ją na dwie części rzeki Jawor. W latach 1977-1981 miejscowość nosiła nazwę Podgrodzie.

Przechodzimy obok zespołu murowanej greckokatolickiej cerkwi św. Szczepana Pierwszego Męczennika (Archidiakona Szczepana) z 1885 r. Obecnie jest to rzymskokatolicki parafialny **kościół** Niepokalanego Poczęcia NMP.

Kontakt: Parafia Niepokalanego Poczęcia NMP, Nehrybka 94, 37-733 Nehrybka, tel.166 787 621
Msze św. w niedziele i święta: 8.00, 10.00, 15.00, w dni powszednie: 18.00 (zima 17.00)

Dochodzimy do wojewódzkiej drogi nr 885 Hermanowice - Przemyśl, kierujemy się w prawo, na północ, w stronę Przemyśla.

22 km Przemysł

Rzeszów 132 km/ Pilzno 179 km/

Santiago de Compostela 4031 km

Jedno z najstarszych miast w województwie podkarpackim, położone nad rzeką San, na pograniczu trzech krain geograficznych: Pogórza Przemyskiego i Dynowskiego oraz Kotliny Sandomierskiej. Przemysł jest wielokulturowym miastem pogranicza polsko-ukraińskiego, dzięki czemu obfituje w świątynie katolickie obu obrządków (łacińskiego i bizantyjskiego), prawosławne oraz zabytki świeckie. Jest ważnym węzłem komunikacyjnym przy granicy z Ukrainą. Walory krajoznawcze oraz mnogość zabytków podnoszą atrakcyjność tego 900-letniego miasta. W okresie zaborów rozebrano gotyckie mury miejskie i renesansowy

ratusz, a kilka klasztorów uległo kasacji. W okresie I wojny światowej Przemysł zasłynął jako jedna z trzech najdłużej broniących się europejskich twierdz. Do 1918 r. miasto było po Lwowie i Krakowie trzecim ośrodkiem gospodarczym i kulturalnym Galicji. Przemysł od 1375 r. jest siedzibą rzymskokatolickiej diecezji, a od 1992 r. archidiecezji, natomiast od roku 1996 - archieparchii przemysko-warszawskiej obrządku bizantyjsko-ukraińskiego.

*Ulicą Juliusza Słowackiego (droga wojewódzka nr 885) przekraczamy dawną Bramę Forteczną z XIX w. Po lewej stronie mijamy najstarsze nekropolie miejskie: **cmentarz żydowski** i **główny cmentarz komunalny**. Podchodząc ul. Przemysława pod wzgórze Zniesienie mijamy zabytkowy **Zespół Cmentarzy Wojennych Twierdzy Przemysł**, gdzie pochowani są żołnierze nie-*

*mieccy, polscy, rosyjscy i austriaccy polegli w czasie I wojny światowej. Za wskazaniem tablicy informacyjnej z parkingu wchodzimy obok wiaty piknikowej schodami ścieżki spacerowej na **Kopiec Tatarski**, z którego roztacza się wspaniały widok na całą okolice.*

UWAGA! Objazd dla rowerzystów

Nie wjeżdżamy na Kopiec Tatarski. Kontynuujemy jazdę stromym podjazdem ul. Przemysława na wzgórze Zniesienie. Przy Krzyżu Zawierzenia spotykamy znaki Drogi św. Jakuba.

Kopiec Tatarski - zwany też Kopcem Przemysława - ma ok. 30 m wysokości i położony jest na szczycie wzniesienia o wysokości 365 m n.p.m. Uważany jest za dawne miejsce kultu bóstw słowiańskich, głównie Swaróżyca, a także pochówku legendarnego założyciela miasta, Przemysława Leszka.

Na wzgórzu Zniesienie usytuowane są XIX-wieczne sztańce i **Fort XVI Zniesienie**, a także amfiteatr, stok narciarski z 800-metrowym wyciągiem, tor saneczkowy, wieża przekaźnika TV, punkty gastronomiczne oraz **Krzyż Zawierzenia Miasta Przemysła Bożemu Miłosierdziu** o wysokości 22 m, z rzeźbą Jezusa Chrystusa. Ze Zniesienia kontynuujemy wędrowkę ul. Tatarską, razem ze znakami **Przemyskiego Szlaku Spacerowego** (kolor biało-czerwony), obok skrytego za wysokim murem klasztoru ss. karmelitanek bosych (nieudostępniony do zwiedzania). Ulicą Karmelicką i Kapitulną dochodzimy do ul. Katedralnej, gdzie znajduje się archikatedra łacińska i sobór greckokatolicki.

W 1241 r. **św. Jacek Odrowąż** (pochodzący z Kamienia Śląskiego pierwszy polski dominikanin) odbywał misję ewangelizacyjną na Rusi Kijowskiej. Kiedy odprawiał mszę świętą w kościele w Kijowie, przybył do niego brat zakonny z wiadomością, że do miasta wkroczyli właśnie Tatarzy. Pochwylił wtedy Jacek kustodię z Najświętszym Sakramentem i biegł przez pusty kościół. Wtedy usłyszał głos: „Mego Syna zabierasz, a mnie zostawiasz?”. Odwrócił się, ale w pustym kościele nie było nikogo. Zrozumiał, że mówi do niego Matka Boża z alabastrowej figury znajdującej się w prezbiterium. „Jakże Cię, Matko, mogę unieść, skoro jesteś w tej kamiennej figurze” - strpił się dominikanin. Usłyszał głos: „Weź mnie, a mój Syn ulży ci w cierpieniu”. Jacek zabrał więc ciężką figurę, która stała się lekka jak piórko i zaniósł ją w bezpieczne miejsce, przekraczając wody Dniepru.

Bazylika archikatedralna Wniebowzięcia NMP i św. Jana Chrzciciela w obecnej postaci powstała w końcu XV w., ale zachowane są także relikwy wcześniejszej, romańskiej rotundy św. Mikołaja. W XVIII stuleciu została mocno przebudowana i wyposażona w dodatkowe kaplice: Drohojowskich i Fredrów. Barokowa fasada katedry ozdobiona jest balustradą z herbami rodziny Fredrów. Świątynia jest także sanktuarium maryjnym z uznaną za cudowną, alabastrową figurą Matki Bożej zw. *Jackową*, koronowaną w 1766 r. W katedrze znajdują się relikwie błogosławionych: Jana Pawła II i ks. Jana Balickiego oraz św. Józefa Sebastiana Pelczara.

Św. Józef Sebastian Pelczar

(ur. 17 I 1842 r. w Korczynie, zm. 28 III 1924 r. w Przemysłu). Biskup przemyski, założyciel Zgromadzenia Służebnic Najświętszego Serca Jezusowego, został beatyfikowany w 1991 r. w Rzeszowie i kanonizowany w 2003 r. w Rzymie przez papieża Jana Pawła II. Jest patronem diecezji rzeszowskiej. Wspomnienie liturgiczne przypada

19 stycznia. W 1898 r. odbył pielgrzymkę do Santiago de Compostela.

Obok archikatedry znajduje się udostępniona dla zwiedzających, późnobarokowa wieża o wysokości 71 m. Zza tarczy zegarów można oglądać panoramę miasta.

Kontakt: Parafia Wniebowzięcia NMP i św. Jana Chrzciciela, ul. Zamkowa 3, 37-700 Przemyśl, tel. 166 782 766, www.przemysl-katedra.pl

Msze święte w niedziele i święta: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 15.30, 18.00; w dni powszednie: 6.30, 7.00, 7.30, 18.00

Przy Placu Katedralnym usytuowane są także: pałac biskupów przemyskich, Wyższe Seminarium Duchowne i **Muzeum Archidiecezjalne** im. Józefa Sebastiana Pelczara.

Preteksta:

W ekspozycji Muzeum Archidiecezjalnego w Przemysłu znajduje się fragment preteksty ornatu, haftowanej płasko z całopostaciowym wizerunkiem św. Jakuba Starszego Apostoła jako

pielgrzymą z laską w prawej i muszlą w lewej ręce (haft polski, 42 x 18.5 cm, ok. 1390 - 1400 r.)

Kontakt: Muzeum Archidiecezjalne, Plac Katedralny 2 i 3, 37-700 Przemyśl, tel. 166 782 792, czynne od wtorku do soboty w godz. 10.00-16.00.

Sobór Archikatedralny św. Jana Chrzciciela obrządku bizantyjsko - ukraińskiego to dawny kościół klasztorny oo. jezuitów, powstały w latach 1626 - 1632. Po skasowaniu

zakonu przez cesarza Józefa II, kościół służył jako magazyn; przejęty na początku XX w. przez diecezję przemyską, pełnił funkcję kościoła garnizonowego Serca Pana Jezusa. W roku 1991 został przekazany przez Jana Pawła II wspólnocie greckokatolickiej.

Kontakt: Parafia archikatedralna św. Jana Chrzciciela, ul. Chopina 8, 37-700 Przemyśl, tel. 604 554 647

Nabożeństwa w niedziele i święta: Utrenia 8.00, Służba Boża 9.00, 11.00 i 17.00, w dni powszednie: 7.30

Święty Jakub w rzędzie *Deesis*

W cerkwiach prawosławnych i greckokatolickich można go zawsze odnaleźć w ikonostasie w rzędzie *Deesis*. Apostoł umieszczany jest zazwyczaj po prawej stronie Chrystusa, jako czwarty lub piąty w kolejności, obok świętych Tomasza i Szymona. Liturgiczne święto św. Jakuba przypada w Kościele zachodnim w dniu 25 VII. Cerkiewny kalendarz liturgiczny wspomina świętego dwukrotnie: 30 IV i 30 VI (wg kalendarza gregoriańskiego 13 V i 13 VII). W Kościele wschodnim św. Jakub patronuje również rybakom.

Z Placu Katedralnego kierujemy się w ul. Adama Asnyka i Franciszkańską, które prowadzą do Rynku. Po prawej stronie mijamy zespół klasztorny oo. franciszkanów konwentualnych.

Franciszkański kościół **św. Marii Magdaleny** powstał w latach 1754 - 1778 jako czwarta świątynia na tym miejscu. Rok przed zakończeniem jego budowy koronowany został znajdujący się tu obecnie obraz Matki Bożej Niepokalanie Poczętej, a świątynia jest jed-

nocześnie sanktuarium Niepokalanego Poczęcia. Kompleks z monumentalną, dwuwieżową fasadą należy do najpiękniejszych późnobarokowych założeń kościelnych południowo-wschodniej Polski. Architekturę świątyni uzupełnia wyposażenie obejmujące zespół kilkunastu ołtarzy, ambonę oraz prospekt organowy, wykonane przez lwowskich snycerzy pod kierunkiem Piotra Pole-

jowskiego. W świątyni przechowywane są relikwie św. Wincentego, męczennika z II wieku chrześcijaństwa, patrona miasta.

Kontakt: Parafia św. Marii Magdaleny, ul. Franciszkańska 2a, 37-700 Przemysł, tel. 166 782 460

Msze św. w niedziele i święta: 7.00, 8.30, 10.00, 11.15, 13.30, 18.30, w dni powszednie: 7.00, 8.00, 9.00 i 18.30

*Wchodzimy na Rynek kierując się do słupa kilometrowego **SANTIAGO DE COMPOSTELA - 4031 km** znajdującego się naprzeciwko Urzędu Miejskiego (Rynek 1). W tym miejscu dołącza 40-kilometrowa trasa łącznikowa Drogi św. Jakuba z Korczowej.*

Rynek o kształcie czworoboku powstał najprawdopodobniej w momencie lokacji miasta w XIV w. Trzy zachowane pierzeje rynku stanowią kamienice z XVIII w. W centralnej części placu rynkowego znajduje się fontanna z herbem miasta oraz pomniki: króla Jana III Sobieskiego, Adama Mickiewicza i ławeczka **Dobrego Wojaka**, Józefa Szwejka.

Poza Drogą św. Jakuba znajdują się:

- **Zamek Kazimierzowski** wzniesiony na wzgórzu (270 m n.p.m.) za panowania króla Kazimierza Wielkiego. Wcześniej istniały w tym miejscu obiekty, których relikty odsłonięto podczas prac wykopaliskowych (zarys zamku, fundamenty rotundy oraz książęcego *palatium* z X w.). Ostatnim zarządcą zamku był starosta przemyski, Stanisław August Poniatowski, późniejszy król Polski. W obiekcie obecnie mieści się Teatr *Fredream* - najstarszy teatr amatorski w Polsce.
- **Zespół klasztorny oo. karmelitów** z 1678 r. (ul. Karmelicka 1)
- **Zespół klasztorny oo. franciszkanów-reformatów** (ul. Jagiellońska 2)
- **Zespół klasztorny oo. bazylianów** (ul. Salezjańska 2, Zasanie)
- **Kościół św. Józefa (oo. salezianie; ul. Świętego Jana Nepomucena 3, Zasanie)**
- **Muzeum Fajek i Dzwonów** (ul. Władyczne 3)
- **Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej** (plac Berka Joselewicza 1)
- **Zabytkowy dworzec kolejowy** (ul. Dworcowa)

Noclegi:

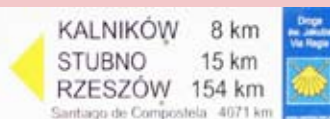
- Obiekt Noclegowy PTTK „Podzamecze”, Punkt Informacji Drogi Św. Jakuba *Via Regia*, ul. Waygarta 3, 37-700 Przemysł (Stare Miasto), tel. 166 785 374. Dla pielgrzymów **5% zniżki**.
- Schronisko Młodzieżowe PTSM „Matecznik”, ul. Joachima Lelewela 6, 37-700 Przemysł (Zasanie), tel. 166 706 145, 45 miejsc noclegowych w pokojach 2- do 10-osobowych w standardzie turystycznym. Dla pielgrzymów **5% zniżki**.
- Bursa Collegium Marianum, ul. św. Józefa Sebastiana Pelczara 4, 37-700 Przemysł, tel. 16 676 09 66, www.collegium-oaza.przemyska.eu

Trasa łącznikowa **Korczowa – Przemysł 40 km**

Etap z Korczowej do Przemysłu o długości 40 km jest trasą dojściową do Drogi św. Jakuba Via Regia prowadzącej z Medyki. Oba szlaki łączą się w Przemysłu. Trasa prowadzi przez

*Kalników, Stubno, Stubienko, Niziny, Walawę, Bolestraszyce, Buszkowiczki i Buszkowice. Wędrowkę rozpoczynamy przy kościele św. Jakuba Starszego Apostoła w Korczowej, gdzie znajduje się słup kilometrowy: **SANTIAGO DE COMPOSTELA - 4072 km.***

KORCZOZA - STUBNO

0 km Korczoza

Przemyśl 40 km/ Pilzno 219 km/
Santiago de Compostela 4072 km

14.6 km 36 m 62 m 3.30 h

Wieś leży przy międzynarodowej trasie E40 Zgorzelec - Wrocław - Kraków - Rzeszów - Korczoza (granica państwa z Ukrainą, przejście graniczne Korczoza - Krakowiec). Obecna Korczoza była dawniej przysiółkiem wsi Gnojnice, która w XVII w. należała do klucza krakowieckiego. Jej właścicielem był wojski samborski, Stanisław Fredro. W Gnojnicach w 1689 r. zbudowana została cerkiew, przy której istniała parafia greckokatolicka. Po zakończeniu II wojny światowej i wytyczeniu nowej granicy, Korczoza znalazła się w Polsce, zaś Gnojnice - w ZSRR (obecnie Ukraina). Parafię rzymskokatolicką erygowano w 1968 r. w Młynach, a w 1976 r. utworzono punkt duszpasterski w przebudowanym budynku gospodarczym w Korczowej. Mimo represji ówczesnych władz wobec budowniczych tej placówki, adaptację na świątynię zakończono 15 VIII 1977 r. Biskup Ignacy Tokarczuk dnia 28 V 1978 r. dokonał poświęcenia **kościółta św. Jakuba Apostoła** i erygował pod tym samym

wezwaniam parafię Korczowa - Młyny, nawiązując do wezwania historycznej świątyni w znajdującym się po stronie ukraińskiej w **Krakowcu**.

! **Krakowiec:** Jednonawowy kościół rzymskokatolicki św. Jakuba, wyposażony w pięcioboczne prezbiterium i dwie zakrystie, ufundowany został przez hr. Ignacego Cetnara w latach 1785-1787. Po pożarze w 1939 r. został opuszczony. W 1958 r. urządzono w nim fabrykę maszyn. Od kilkudziesięciu lat nie jest użytkowany.

Murowany kościół parafialny św. Jakuba Apostoła w Korczowej (przebudowany w 2013 r.) znajduje się przy głównej drodze do Kalnikowa. We wnętrzu świątyni, przy wejściu do prezbiterium po prawej stronie widnieje obraz św. Jakuba. Przy świątyni usytuowany jest cmentarz parafialny.

Kontakt: Parafia św. Jakuba Apostoła, Korczowa 53, 37-552 Młyny, tel. 16 628 44 22

Msze święte w niedziele i święta: 7.30, 12.00; w dni powszednie: 18.00 (zima 17.00)

Noclegi: Zajazd Cykada, Korczowa 164, 37-552 Młyny, tel. 601 513 513, maksymalnie 17 miejsc noclegowych w pokojach 1- i 2-osobowych.

Od kościoła parafialnego kierujemy się na południe drogą asfaltową przez las i Przysiółek Pomiarki do Kalnikowa. W odległości 2 km od drogi asfaltowej po prawej stronie usytuowane są cztery wiatraki farmy wiatrowej.

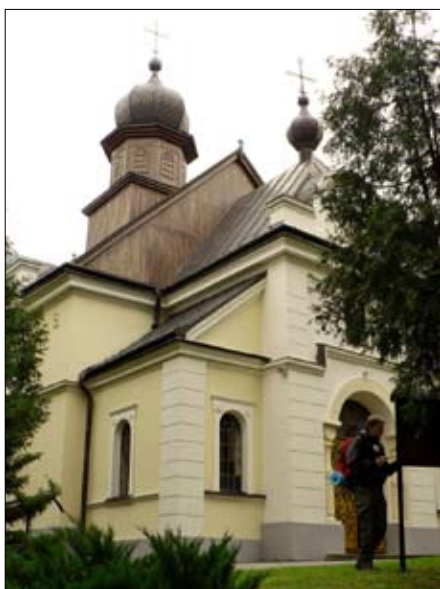

7 km Kalników

Przemyśl 33 km/ Pilzno 212 km/
Santiago de Compostela 4064 km

Wieś położona obecnie w sąsiedztwie granicy z Ukrainą, w XIX w. należała do Bolesława Orzechowskiego, który w swym dworze zgromadził dużą kolekcję przedmiotów artystycznych i pamiątek dawnej świetności narodowej, zaś w parku dokonał wielu nasadzeń drzew i krzewów egzotycznych. W okresie II wojny światowej założenie dworsko-parkowe zostało zniszczone i rozgrabione, a ocalały jedynie budynki stajni i obory, zaś w parku - sędziwe lipy, tulipanowiec amerykański oraz jesion wyniosły (*Fraxsimus excelsior*) będący pomnikiem przyrody. Po wysiedleniach w ramach Akcji „Wisła”, obecnie wieś zamieszkiwana jest głównie przez mniejszość ukraińską i działa w niej oddział Związku

Służba Boża w niedziele i święta: 11.00

Ukraińców w Polsce. We wsi funkcjonuje ponadto Stadnina Koni Kalników i Jeździecki Klub Sportowy „Kresowiak”. W centralnej części wsi, przy głównej drodze, znajduje się murowana **cerkiew**

Zaśnięcia Przenajświętszej Bogurodzicy z 1920 r. Ta dawna cerkiew greckokatolicka została przejęta w 1958 r. przez Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny.

Poza Drogą św. Jakuba znajduje się rzymskokatolicki kościół **św. Andrzeja Apostoła**, zbudowany w stylu neogotyku nadwiślańskiego w l. 1912-1913 według projektu Marcelego Pileckiego. Fundatorem świątyni był dr Bolesław Orzechowski, realizujący testament swojej zmarłej żony, Wandy.

Kontakt: Parafia
św. Andrzeja

Apostoła, Kalników 178,
37-724 Kalników, tel. 16 671 42 04
Msze święte w niedziele i święta:
7.00, 11.00; w dni powszednie: 6.30,
18.00 (lato 7.00, zima 16.00)

Nocleg: Hotel i Stadnina Koni, tel.
16 671 42 01, miejsc noclegowych
20, tel. 695 950 920

Z centrum Kalnikowa kontynuujemy wędrowkę asfaltową drogą w kierunku zachodnim i po kilku kilometrach docieramy do skrzyżowania, na którym skręcamy w lewo przekraczając most na rzece Wisznia. Idąc dalej tą drogą po 2 km przekraczamy drewniany most na kanale Bucowskim i dochodzimy do wsi Stubno.

15 km Stubno

Przemyśl 25 km/ Pilzno 204 km/
Santiago de Compostela 4056 km

Nazwa wsi wywodzi się od szerokości grobli między bagnami i moczarami zwanej **stupy** (o szerokości wynoszącej długość stopy), w tym przypadku wśród rozlewisk rzek San oraz Wisznia. Ponadto przy starej drodze do Radymna znajdowała się karczma o nazwie **Stubno**.

W roku 1387 pod Stubnem miała miejsce bitwa, w której wojska węgierskie zostały pokonane przez polskie oddziały dowodzone przez królową Jadwigę – *nota bene*, pochodzącą z Węgier.

W XIX w. wieś była własnością Myszkowskich, którzy wybudowali dwór oraz założyli stadninę koni. We wsi urodził się polski malarz, Aleksander Mroczkowski, który jest pochowany na miejscowym cmentarzu. Stubno to niepisana stolica bocianów, które na większości domostw zakładają swe gniazda. Staraniem władz gminy w centrum wsi postawiono więc pomnik bociana. Przy drodze w kierunku Stubienka znajduje się murowany **kościół Matki Bożej Szkaplerznej** z drewnianą dzwonnicyą z 1915 r. Poprzedni, drewniany kościół z 1863 r. spłonął w roku 1986.

Kontakt: Parafia Matki Bożej Szkaplerznej, Stubno 12, 37-723 Stubno, tel. 16 6714012

Msze święte w niedziele i święta: 7.00, 11.00; w dni powszednie: 19.00 (zima 17.00)

Poza Drogą św. Jakuba znajduje się zespół dworski z przełomu XIX i XX w., na który składa się dawny dwór, dwie oficyny, rządówka, stajnia, spichlerz, młyn i park krajobrazowy o powierzchni 6 ha.

*Na drodze św. Jakuba Via Regia -
doliną Sanu w kierunku Chalupek Dusowskich*

STUBNO - PRZEMYSŁ

 26.75 km 109 m 74 m 6.40 h

Z centrum miejscowości wychodzimy drogą w kierunku zachodnim do oddalonej o 2 km wsi **Stubienko** (17.5 km). W centrum wsi (poza Droga św. Jakuba) nad rozlewiskiem dopływu rzeki Wiszni znajduje się XIX-wieczna, drewniana cerkiew greckokatolicka Narodzenia NMP (obecnie filialny rzymskokatolicki kościół z dzwonnica) położona przy Szlaku Architektury Drewnianej (trasa nr V: Przemyska). Omijając centrum wsi skręcamy w drogę odchodzącą w lewo, w kierunku zachodnim. Po ok. 300 m od wyjścia z wioski kierujemy się na południe kamienistą drogą do kopalni kruszywa i wsi **Chalupki Dusowskie**, gdzie droga się kończy. Ścieżką wśród łąk kierujemy się do wiszącej kładki na rzece San.

San - nazwa prawego dopływu Wisły oznaczająca bystrą, wartką rzekę pochodzi od Celtów, którzy w IV w. p.n.e. osiedlili się nad jego brzegami. Najdłuższa rzeka województwa podkarpackiego (San liczy w sumie 444 km długości) wypływa ze stoków Piniaszkowego (925 m n.p.m.) w Bieszczadach na granicy Polski i Ukrainy.

Po prawej stronie nieliczne nagrobki dawnego cmentarza unickiego. Za kładką nad rzeką San podążamy drogą asfaltową do centrum wsi **Niziny**.

25 km Niziny

Przemyśl 15 km/ Pilzno 194 km/

Santiago de Compostela 4056 km

W centrum wsi znajduje się wybudowany w latach 1981-83 rzymskokatolicki **kościół Matki Bożej Nieustającej Pomocy** oraz powstały w r. 1997 pomnik w 50-tą rocznicę odbudowy i osadnictwa wsi Dusowce-Niziny.

Kontakt: Parafia Matki Bożej Nieustającej Pomocy, Niziny 193, 37-716 Orły, tel. 16 671 27 57

Msze święte w niedziele i święta 7.00, 10.00: w dni powszednie 18.00 (zima 17.00)

*Drogą asfaltową zdążamy w kierunku południowym, do wsi **Walawa**, a następnie za znakami Drogi św. Jakuba nadal drogą asfaltową w kierunku płd.-zach. do wsi **Wyszatyce**. Nie wchodzimy jednak do centrum wsi. Z drogi asfaltowej (na ostrym zakręcie)*

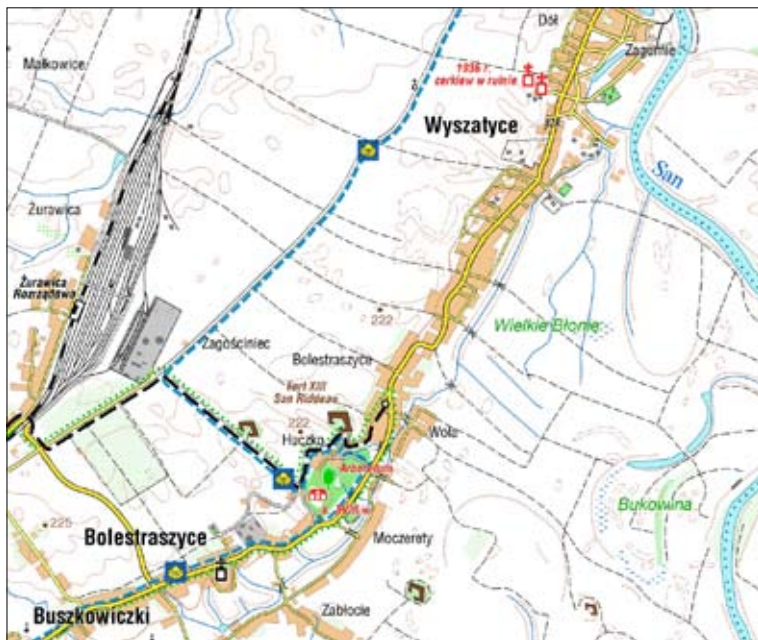
*schodzimy w drogę polną, pozostawiając po lewej stronie wieś z charakterystycznymi bryłami dawnej cerkwi i kościoła. Drogą gruntową wśród pól mijamy dwie murowane **kapliczki**: Serca Jezusowego z 1878 r. oraz Pana Jezusa Ukrzyżowanego. Przy pierwszej z nich betonowy słup kilometrowy:*

SANTIAGO DE COMPOSTELA - 4038 km.

*Drogą tą docieramy do skrzyżowania i płn.-zach. narożnika ogrodzenia sadu w przysiółku **Zagościniec** wsi Żurawica, gdzie spotykamy czarny Szlak Forteczny. Skręcamy w lewo i ścieżką wśród pól docho-*

*dzimy do zadrzewienia z **fortem XIIb** na południu wsi **Bolestraszyce**, gdzie znajdują się ruiny kolejnego fortu. Za znakami Drogi św. Jakuba Via Regia dochodzimy do parkingu przy **Arboretum**.*

UWAGA! Proponowany objazd dla rowerzystów

Drogą asfaltową jedziemy przez wieś **Wyszatycy** do sąsiedniej wsi **Bolestraszyce**. Znaki Drogi św. Jakuba odnajdziemy ponownie przy parkingu Arboretum w Bolestraszcach.

31 km Bolestraszyce

Przemysł 9 km/ Pilzno 188 km/
Santiago de Compostela 4040 km

Wieś znana jest z jedyne na Podkarpaciu **Arboretum** i fortu pancernego dawnej twierdzy Przemysł, **Fortu XIII San Rideau** (*Ostłona Sanu*). Obiekt powstał w latach 1892-96 według projektu inż. Brunera i należał do zewnętrznego pierścienia fortecznego twierdzy. Trzykondygnacyjny fort artyleryjski został zniszczony przez wycofujące się wojska austriackie w 1915 r., a później rozebrany przez miejscową ludność. Obiekt jest w stanie ruiny i nie jest udostępniony do zwiedzania.

Obiekt jest w stanie ruiny i nie jest udostępniony do zwiedzania.

Z Fortem XIII *San Rideau* wiąże się tajemnicza opowieść o dwóch rosyjskich jeńcach - oficerach, którzy zostali zasypani w podziemnych pomieszczeniach przy wysadzeniu obiektu. Dzięki dostępowi do magazynu żywności jeden z nich utrzymał się przy życiu 4 lata, drugi - 8 lat. Ten ostatni został uwolniony podczas rozbiórki fortu, ale nie przeżył związanego z tym wstrząsu. W 1984 r. nakręcony został film fabularny na motywach tej historii pt. *Fort 13* w reżyserii Grzegorza Królikiewicza.

Kierujemy się drogą gruntową obok Fortu XIII z jego lewej strony, a następnie - między zabudowaniami do drogi asfaltowej przy parkingu Arboretum.

Ogród Botaniczny Zakładu Fizjografii i Arboretum założony został na powierzchni 21 ha w 1975 r., na terenie dawnego parku krajobrazowego i posiadłości ziemskiej. W jednej z najcenniejszych w Polsce kolekcji florystycznych znajduje się ponad 3800 rzadkich gatunków roślin ozdobnych, krzewów i drzew z różnych części świata. W parku na wzniesieniu znaj-

duje się XIX-wieczny, klasycystyczny dwór słynnego malarza, Piotra Michałowskiego, oraz dawna kaplica dworska.

*Kierując się na południe, w centrum wsi po lewej stronie mijamy **kościół Narodzenia NMP** zbudowany w latach 1997-1998.*

Kontakt: Parafia Narodzenia NMP, Bolestraszyce, 37-722 Wyszatyce, tel. 16 671 64 81

Msze święte w niedziele i święta: 7.30, 8.45, 11.00; w dni powszednie: 18.00 (zima 17.00)

Przemierzając się lokalną drogą przez wieś dochodzimy do miejscowości **Buszkowiczki**, a następnie - **Buszkowice**.

36 km Buszkowice

Przemysł 4 km/ Pilzno 183 km/
Santiago de Compostela 4035 km

Pierwsza wzmianka o wsi pochodzi z XVI w., kiedy istniał w niej dwór obronny należący wówczas do rodu Ligęzów, a potem - do Trawińskich i Korniaktów, zaś na początku XIX w. - do Sapiechów. W okresie I wojny światowej w miejscowości znajdowała się instalacja do napełniania wodorem balonów zwiadowczych, wykorzystywanych w walkach o Twierdzę Przemysł. We wsi znajduje się **kościół Matki Bożej Królowej**, (pierwotnie

greckokatolicka cerkiew Opieki Matki Bożej) z roku 1900.

Kontakt: Parafia NMP
Królowej,

Buszkowice 134, 37-710 Żurawica, tel. 16 670 72 87

Msze święte w niedziele i święta: 7.30, 9.30, 11.15, 16.00;
w dni powszednie: 19.00 (zima 17.00)

*Ulicą Buszkowicką kierujemy się do granicy administracyjnej miasta Przemysła. Następnie ul. św. Brata Alberta przechodzimy obok **kościółka** pod tym samym wezwaniem.*

Kontakt: Parafia Św. Brata Alberta, ul. św. Brata Alberta 6, 37-700 Przemysł, tel. 166 702 108

Msze święte w niedziele i święta: 8.00, 10.00, 11.30, 15.30, 18.00, w dni powszednie: 6.30, 18.00

Przechodzimy Wybrzeżem Marszałka Ferdynanda Focha, ulicą plk. Marcina Borelowskiego i mostem Ryszarda Siwca przez rzekę San, dalej udajemy się kolejno ulicami: Św. Floriana, Mikołaja Kopernika, Stefana Czarnieckiego obok dworca kolejowego i autobusowego. Następnie przez Kamienny Most, przecinając ulicę Jagiellońską (droga krajowa nr

*28) ulicą Berka Joselewicza obok Muzeum Narodowego wchodzimy w ul. Serbańską i Kazimierza Wielkiego, którą docieramy na przemyski Rynek do słupa kilometrażowego: **SANTIAGO DE COMPOSTELA - 4031 km.***

W tym miejscu kończy się trasa dojściowa Korczowa - Przemysł do Drogi św. Jakuba *Via Regia*.

PRZEMYŚL - ROKIETNICA

21.8 km 346 m 336 m 5.10 h

Od słupa kilometrowego na przemyskim Rynku kierujemy się na zachód, w ul. Tadeusza Kościuszki, a następnie przez most im. Orłąt Przemyskich do opactwa sióstr benedyktynek.

Św. Jan Nepomucen (ok.1350-1393) - spowiednik króla Czech, Wacława IV; zginął jako męczennik zrzucony z praskiego Mostu Karola w nurty Wełtawy. Po kanonizacji w roku 1720 popularne stały się jego kamienne figury, stawiane zazwyczaj przy mostach. Jest patronem dróg, mostów, powodziar i spowiedników. Przemyską figurę wyrzeźbił w XVIII w. Sebastian Fesinger.

Rzeźba św. Jana Nepomucena znajduje się nieopodal powstałego dzięki finansowej pomocy św. Franciszka Salezego zespołu klasztornego sióstr benedyktynek, który skryty jest za zasłaniającym go murem obronnym. Klasztorny kościół Świętej Trójcy został ukończony w roku 1629, a przebudowany w latach 1768-1775. Autorem polichromii we wnętrzu świątyni jest Marian Stroiński. Ołtarze zostały wykonane przez Ferdynanda Majerskiego w latach 1893-1906.

Kontakt: Parafia Świętej Trójcy, Plac Konstytucji 3 Maja 8, 37-700 Przemysł, tel. 16 679 03 34

Msze święte w niedziele i święta: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 15.00, 18.00; w dni powszednie: 7.00, 7.40, 18.00

Kontynuujemy wędrówkę przez dzielnicę Zasanie wzdłuż ul. 3 Maja oraz 29 Listopada. Stromym podejściem wspinamy się ul. Bolesława Chrobrego pod wzgórze Winna Góra. Przy posesji nr 11 wąskim przejściem między domami jednorodzinnymi przemieszczamy się wraz z biało-czerwonymi znakami szlaku spacerowego.

Po osiągnięciu wierzchołki wzniesienia widzimy po lewej stronie punkt widokowy, a po prawej - ziemne pozostałości Fortu XIX Winna Góra. Nieco dalej docieramy do najwyższego położonego w Przemysłu rzymskokatolickiego kościoła św. Józefa Sebastiana Pelczara.

Kontakt: Parafia św. Józefa Pelczara Biskupa, ul. Bolesława Chrobrego 64, 37-700 Przemysł, tel. 16 670 15 22

Msze święte w niedziele i święta: 9:00, 11:00; w dni powszednie: 18:00

Znajdujący się przy kościele **pomnik Pax Vobis** - jak wskazuje wryty w nim napis - „wzywa do pojednania i pokoju narody jednoczącej się Europy”. Pobliski florystyczny rezerwat ścisły **Winna Góra** o powierzchni 0,10 ha chroni naturalne stanowisko wiśni karłowatej, zwanej też wisienką stepową (*Prunus fruticosa* Pall.).

Od kościoła udajemy się ul. Monte Cassino w kierunku zachodnim. Przekraczamy ul. Krakowską w ciągu drogi nr 77 i dalej ul. Armii Krajowej obok Parku Zasańskiego (zostawiamy go po lewej stronie) podchodzimy pod górę. Od parkingu kierujemy się prawo leśną ścieżką. Po lewej stronie mijamy pozostałości Fortu XVIII Lipowica. Na skrzyżowaniu dróg leśnych idziemy w lewo, następnie prosto ok. 300 m i dochodzimy do drogi asfaltowej na osiedlu Aszycówka. Na skrzyżowaniu (mając za sobą

26.7 km od Medyki) skręcamy w prawo, kierując się drogą asfaltową za znakami zielonego szlaku turystycznego Przemysł - Dynów. Po kilkuset metrach docieramy do skrzyżowania dróg asfaltowych. Obok krzyża węzeł szlaków, skąd kontynuujemy marsz w prawo razem z czarnym Szlakiem Fortecznym. Po 1 km mijamy z lewej strony Fort IX Brunner.

*Dalej asfaltową drogą dochodzimy do skrzyżowania przy krucyfiksie (31 km), gdzie znajduje się także słup kilometrowy: **SANTIAGO DE COMPOSTELA - 4024 km**. Skracamy w drogę gruntową w lewo, a po kilkadziesiąt metrów - w prawo i drogą polną kierujemy się w stronę słupa wysokiego napięcia. Następnie idziemy prosto nadal drogą gruntową, schodząc w dolinę do widocznego drewnianego krzyża usytuowanego na skrzyżowaniu. Dalej idziemy prosto podchodząc drogą utwardzoną tłuczniem między budynkami wsi Ujkowice do monasteru.*

33 km Ujkowice

Rzeszów 99 km/ Pilzno 168 km/
Santiago de Compostela 4020 km

Miejscowość położona jest wśród malowniczych wzgórz Pogórza Przemysko-Dynowskiego. Poza trasą Drogi św. Jakuba *Via Regia* znajdują się ruiny greckokatolickiej **cerkwi Przemienienia Pańskiego** i rzymskokatolicki **kościół Matki Bożej Szkaplerznej**. Natomiast przy Drodze, na wzniesieniu 340 m n.p.m. znajduje się męski monaster Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego, który jest lokalnym sanktuarium prawosławnym i ośrodkiem pielgrzymkowym z cudowną ikoną Bogurodzicy z Watopedi zwanej Poczieszeniem i Dobrą Radą (*Podpora*). Za furką znajduje się **cerkiew świętych Cyryla i Metodego Apostołów Słowian** wybudowana w roku 1986.

Ikona Matki Bożej Nad Bramą związana jest z monasterem Watopedi na Świętej Górze Athos w Grecji. Jej XVIII-wieczna kopia przybyła do ujkowickiego monasteru w 1998 r. otrzymując tytuł Matki Bożej Poczieszenia i Dobrej Rady.

Kontakt: Monaster św. Cyryla i Metodego, Ujkowice 110, 37-712 Orzechowce, tel. 16 672 07 70
Nabożeństwa w niedziele i święta:
Wieczernia 18.00 dnia poprzedzającego,
Utrenia i Czasy 6.00, Liturgia 8.00

*Kamienistą drogą od monasteru, przechodząc przez przysiółek Wołosówka, dochodzimy do skrzyżowania dróg, na którym skręcamy w lewo do granicy lasu i kierujemy się ścieżką na północ przez las do wsi **Maćkowice**.*

UWAGA! Objazd dla rowerzystów

Od wspomnianego skrzyżowania zjeżdżamy przez wieś do drogi wojewódzkiej nr 881. Dalej kierujemy się na zachód do wsi Maćkowice.

Nocleg: Dom Rekolekcyjny Ruchu Światło-Życie, 37-713 Maćkowice, tel. 16 671 70 16

Drogą wojewódzką nr 881 przez wieś Kosienice dojeżdżamy do sąsiedniej **Rokietnicy**, gdzie ponownie spotykamy oznakowanie Drogi św. Jakuba *Via Regia*.

*Po przejściu leśnym duktem i ścieżką obniżamy się i przekraczamy rzeczkę Rada. Dróżką gruntową dochodzimy do drogi asfaltowej w **Maćkowicach** (35,5 km). Tu skręcamy w lewo i drogą asfaltową idziemy w kierunku zachodnim przez wieś, jak i sąsiednią **Wolę Maćkowską**.*

Docieramy do przystanku PKS na wyniosłości 350 m n.p.m. Skracamy w prawo i idąc drogą gruntową przez las dochodzimy do przysiółka Zawarcie wsi Wola Rokietnicka. Idąc między zabudowaniami w kierunku północnym drogą asfaltową, po 300 m skręcamy w lewo kierując się drogą gruntową do stojącego w polach betonowego słupa elektrycznego. Schodzimy wąwozem do przysiółka Kąt w Woli Rokietnickiej. Przemierzamy się drogą asfaltową przez wieś mijając po prawej stronie murowaną **kapliczkę** z XX w. Na skrzyżowaniu dróg kierujemy się w prawo wzdłuż potoku Łęg Rokietnicki płynącego przez wieś. Drogą asfaltową wzdłuż zabudowań kontynuujemy marsz dochodząc do skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 881 Żurawica - Kańczuga (centrum wsi Rokietnica).

44 km Rokietnica

Rzeszów 88 km/

Pilzno 157 km/ Santiago de Compostela 4009 km

Osada założona została w XIV w., a jej nazwa ma zapewne swój ród w słowie *rokita* oznaczającym rodzaj wierzy, która występowała na brzegach potoku Łęg Rokietnicki płynącego wzdłuż wsi. Rzymskokatolicka parafia erygowana została w roku 1400. Cztery wieki później Kajetan Piniński wybudował modernistyczny pałac, który został przebudowany przez kolejnych właścicieli. Pałac naruszony zębem czasu i ludzką ręką jest obecnie zrujnowa-

ny, pomimo zyskania nowego właściciela. Przy skrzyżowaniu z drogą wojewódzką nr 881 usytuowany jest obelisk w formie kapliczki „na pamiątkę królowi polskiemu Janowi III Sobieskiemu w 100 rocznicę zwycięstwa pod Wiedniem”, a obok - ponad trzystuletni dąb. Poza Drogą św. Jakuba znajduje się w/w zespół pałacowo-parkowy z XIX w., na który składają się: pałac, spi-

chlerz zbożowy i tzw. stajnia cugowa oraz 6-cio hektarowy park. W centrum wsi, na wzgórzu, znajduje się **kościół św. Mikołaja Biskupa i Matki Bożej Częstochowskiej** z 1626 r. W ołtarzu głównym znajduje się rzeźba Jezusa Ukrzyżowanego. Dom parafialny wzniesiony został na pamiątkę wizyty Jana Pawła II w diecezji przemyskiej w 1991 r. Przy ogrodzeniu szkoły podstawowej mijamy słup kilometrowy: **SANTIAGO DE COMPOSTELA - 4009 km**

Kontakt: Parafia św. Mikołaja Biskupa i Matki Bożej Częstochowskiej, Rokitnica 109, 37-562 Rokitnica, tel. 16 622 13 96

Msze święte w niedziele i święta: 7.30, 9.00, 10.30; w dni powszednie: 18.00 (zima 17.00)

Nocleg: Jaśminowy Dwór, Rokitnica 683, 37-562 Rokitnica, tel. 781 210 210

Św. Mikołaj Biskup

W średniowieczu na rozległych terenach Europy środkowo-wschodniej patronem pielgrzymów był św. Mikołaj, jeden z najbardziej czczonych na Wschodzie świętych. Jego patronat obejmował miejsca, dokąd podróżowali kupcy i wędrowcy z Rusi. W szczególny sposób kult i świadomość opieki nad pielgrzymami ze strony św. Mikołaja były widoczne na Drodze Królewskiej (*Via Regia*) także na terenie Małopolski, Śląska i Saksonii.

ROKIETNICA - JAROSŁAW

17.8 km 142 m 160 m 4.05 h

Od kościoła św. Mikołaja Biskupa kierujemy się na północ drogą powiatową prowadzącą do Jarosławia. Po ok. 2 km docieramy do przysiółka **Sobolówka**. Na rozwidleniu dróg metalowy krzyż z napisem: „Ten krzyż postawili gospodarze Sobolówki, Boże błogosław Ją - 1889 r.”. Na końcu zabudowań Sobolówki idziemy kilka kilometrów początkowo drogą polną, a następnie asfaltową na tzw. zagumiach do wsi Boratyn.

49 km Boratyn

Rzeszów 83 km/ Pilzno 152 km/

Santiago de Compostela 4004 km

Wieś wzmiankowana była po raz pierwszy w XIV w., kiedy jej właścicielem był niejaki Dymitr, protoplasta rodu Boratyńskich herbu *Korczak*. W XVI w. przeszła na Mateusza z Krasnopola, który zapoczątkował boczną linię Boratyńskich, pieczętujących się herbem Topór. W XVIII i XIX w. wsią zarządzała rodzina Lisowieckich, Krasickich i Stadnickich. We wsi przy drodze na tzw. zagumiach znajduje się parafialny **kościół św. Marcina** z 1948 r., obok którego usytuowana jest dzwonnica z trzema dzwonami oraz figurą Matki Bożej Różańcowej.

Kontakt: Parafia św. Marcina, Boratyn, 37-561 Chłopi-ce, tel. 16 622 22 56

Msze święte w niedziele i święta: 8.00, 11.00; w dni powszednie: 7.00 lub 17.0

Od świątyni św. Marcina wąskim przejściem, przez bramkę przy plebanii, między zabudowaniami przechodzimy do równoległej drogi asfaltowej biegnącej przez wieś Boratyn. Po przejściu kilkuset metrów dochodzimy do skrzyżowania z drogą powiatową, gdzie na wzniesieniu w parku znajduje się pałac.

Zespół pałacowo-parkowy Boratyn z XVIII w. składa się z odremontowanego dworu otoczonego pozostałościami parku krajobrazowego o powierzchni 2 ha. Nieopodal dawna klasycystyczna kaplica dworska z II poł. XVIII w. nawiązująca do formy świątyń greckich. Jej fronton wspiera się na sześciu pseudokorynckich kolumnach dźwigających tympanon. Kaplica nie jest udostępniona dla zwiedzających. Właściciele pałacu prezentują gościom bogatą kolekcję starych samochodów.

Nocleg: Zespół Pałacowo-Parkowy Boratyn, Boratyn 232, 37-561 Chłopice, tel. 16 624 00 53

Z Boratyna kierujemy się na północ, do **Chłopic**, drogą powiatową przez wiadukt nad autostradą A4. Na rondzie kierujemy się w prawo, a następnie drogą asfaltową między zabudowaniami do sanktuarium maryjnego, usytuowanego w kompleksie leśnym na wzniesieniu o wysokości 243 m n.p.m.

53 km Chłopice

Rzeszów 79 km/ Pilzno 148 km/

Santiago de Compostela 4000 km

Początki historii wsi leżącej nad Łęgiem Rokietnickim sięgają XV w., kiedy znana była pod nazwą *Chłopcze*. W XVII w. wieś była własnością Jana Zamoyskiego zwanego *Sobiepanem*, a po jego śmierci - wdowy po nim, Marii Kazimieri, późniejszej żony króla Jana III Sobieskiego. Miejscowość znana jest z lokalnego miejsca kultu Matki Bożej Chłopickiej.

Pierwsze miejsce kultu powstało w tym miejscu z fundacji greckiego kupca, Mikołaja Korniakta, któremu w pobliskim lesie w 1495 r. objawiła się Matka Boża z Dzieciątkiem, kiedy podczas szalejącej burzy w drodze na targ do Jarosławia pogubił swoje konie. Odnalazł je w pobliżu pnia dzikiej gruszy, jak stały ze spuszczoneymi głowami przy jaśniejącym wizerunku Paniienki z Dzieciątkiem na ręku. W miejscu objawienia i odnalezienia zwierząt kupiec kazał wybudować drewnianą kaplicę.

W 1760 r. unicki biskup, Onufry Szumlański, uznał obraz Matki Bożej Pocieszenia za cudowny. Rok później właścicielka Chłopic, Zofia z Markowskich Rzymowska, ufundowała nową cerkiew na wzgórzu, która w 1788 r. została przekazana erygowanej dwa lata wcześniej parafii lacińskiej. Wierni obrządku bizantyjskiego przydzieleni zostali do parafii grekokatolickiej w Boratynie. Dnia 7 IV 1992 r. skradziono cudowny wizerunek, który został zastąpiony wierną kopią namalowaną przez artystę malarza, Emila Polita. Obraz ten został ukoronowany 30 VI 1992 r.

Pieśń:

*O, Panno błogosławiona u nas w Chłopicach zjawiona,
Tyś na to miejsce przybyła, byś nas chorych uzdrowiła.*

Na wzgórzu znajduje się modrzewiowy **kościół Wniebowzięcia NMP** z 1731 r., będący sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia, który zajmuje zespół dawnej cerkwi grekokatolickiej Zaśnięcia Matki Bożej. Świątynia posiada oryginalny, XVIII-wieczny wystrój wnętrza oraz rokokową, iluzjonistyczną polichromię o cechach bizantyjskich. W sąsiedztwie drewniana, zrębowa dzwonnico-kaplica Nawiedzenia NMP z 1761 r.

We wnętrzu można zobaczyć polichromię wykonaną w stylu austriackim i bawarskim przez kilku miejscowych artystów przedstawiającą wydarzenia związane z kultem Matki Bożej. Pod kaplicą znajdują się miejsca pochówku właścicieli tutejszych dóbr, m.in. hrabiów Koziembrodzkich. Za kaplicą nagrobek hr. Władysława Koziembrodzkiego, członka Rady Państwa,

pisarza i posła na Sejm Krajowy Galicji i prezesa Towarzystwa Tatrzańskiego (zm. 1893 r.).

Kontakt:

Parafia Wniebowzięcia
NMP, Chłopice 102, 37-561
Chłopice, tel. 16 622 24 94
Msze święte w niedziele i święta: 8.00, 11.00; w dni powszednie: 18.00 (zima 16.00)

Obiekt leży na *Szlaku Architektury Drewnianej* - Trasa nr VII: Rzeszowsko-Jarosławska.

Z sanktuarium przechodzimy drogą leśną, następnie skręcamy w połąną drogę w kierunku północnym. Po dojeździe do skrzyżowania z drogą powiatową Rokietnica - Jarosław skręcamy w prawo i następnie po 100 m skręcamy jeszcze raz w prawo w drogę gruntową. Przechodząc przez las i dalej między polami dochodzimy do zabudowań wsi Kidałowice.

56 km Kidałowice

Rzeszów 76 km/ Pilzno 145 km/
Santiago de Compostela 3997 km

Wieś wzmiankowana w XV w. wchodziła w skład dóbr jarosławskich, a później przeszła w posiadanie kolegium oo. jezuitów z Jarosławia. Zakonnicy zbudowali okazały folwark, który po kasacji zakonu w 1773 r. sprzedany został przez rząd austriacki wraz z majątkiem ziemskim hrabiemu Wilhelmowi Siemieńskiemu herbu *Dąbrowa*. Następnie wieś

była własnością rodzin: Runge, Dorus i Małachowskich. Dwór wybudowany przez tę ostatnią rodzinę został zniszczony podczas II wojny światowej. Poza Drogą św. Jakuba znajduje się **kościół** filialny **Matki Bożej Miłosierdzia** z 1996 r.

Przekraczamy drogę asfaltową idącą środkiem wsi, następnie kierujemy się w prawo, a po 50 m - w lewo obok Wiejskiego Domu Kultury. Obierając kierunek na północ, ścieżką wśród pól kierujemy się do granic administracyjnych **Jarosławia** na tzw. *Widnej Górze*.

63 km Jarosław

Rzeszów 69 km/ Pilzno 138 km/
Santiago de Compostela 3990 km

Lokacja miasta na prawie magdeburkim nastąpiła w 1375 r.; położony na wzgórzu nad Sanem ośrodek handlowy pozostał przez kilka wieków miastem prywatnym. W XVI i XVII w. w jego murach odbywały się międzynarodowe jarmarki, na które zjeżdżali kupcy z całej Europy i Bliskiego Wschodu. Z tego okresu pochodzą najstarsze zabytki zgromadzone w dzielnicy staromiejskiej. Od 2007 r. najcenniejsze z nich objął utworzony tu **Park Kulturowy**. W sierpniu odbywa się Międzynarodowy Festiwal *Pieśń Naszych Korzeni*.

Schodząc ul. *Poziomkową* i *Osiedlową* ze wzniesienia *Widna Góra* przekraczamy ul. *Jana Karola Chodkiewicza*, a następnie ul. *Łączności*, *Przyjaźni*, *Drużynicką* do *Pruchnickiej* (droga wojewódzka nr 880). Pod wiaduktem kolejowym chodnikiem po lewej stronie dochodzimy do miasteczka

akademickiego **Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno-Ekonomicznej im. ks. Bronisława Markiewicza**, gdzie w budynku biblioteki znajduje się **Punkt Informacji Drogi św. Jakuba** Via Regia. Istnieje możliwość uzyskania okolicznościowej pieczęci do paszportu pielgrzyma.

i **Kontakt:** Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna im. ks. Bronisława Markiewicza, ul. Czarnieckiego 16, 37-500 Jarosław, Budynek biblioteki, tel. 16 624 40 82 lub 502 338 847

Do centrum miasta idziemy ul. Słowackiego (chodnikiem po lewej stronie) i ul. Grunwaldzką obok **kościół rektorskiego**.

Jednonawowy **kościół Ducha Świętego**, pochodzący z 1689 r., w XVIII w. został sprzedany na licytacji i przez ponad 150 lat służył miejscowemu zborowi ewangelickiemu. W ołtarzu głównym znajduje się XVII-wieczny obraz przedstawiający Ukrzyżowanie, zaś na ścianie łuku tęczowego - uznawany za cudowny obraz Matki Bożej Pocieszenia. W 1966 r. w świątyni wprowadzono wieczystą adorację Najświętszego Sakramentu.

Po przekroczeniu ul. Unii Lubelskiej przechodzimy przez zachowane fragmenty fosi obronnej i **Bramy Krakowskiej**. Następnie ul. Grodzką (dawniej ul. Niemiecką) docieramy do **Rynku**.

W starej części miasta zachował się średnio-wieczny układ urbanistyczny z obszernym rynkiem otoczony kamienicami z ratuszem. Charakterystycznym elementem jarosławskich kamienic są przestrzenne sienie i kryte podwórza oraz kilkunadzienniczne piwnice. Głównym obiektem przy Rynku jest czterokondygnacyjny, neorenesansowy ratusz z wieżą zegarową, który jest siedzibą władz Jarosławia. Równie interesująca jest kamienica Orsettich (Rynek 4).

Kamienica Orsettich pochodzi z przełomu XVI i XVII w. i należy do czołowych zabytków renesansowej kultury mieszczańskiej w Polsce. Nazwę przyjęła od właściciela, włoskiego kupca, Wilhelma Orsettiego z Lukki. Obiekt posiada arkadowe podcienia, grzebieniową attykę oraz kilkupiętrowe piwnice. Pomieszczeniem reprezentacyjnym jest Wielka Izba. Od 1945 r. działa tu

Muzeum Kamienica Orsetich, w którym znajdują się ekspozycje związane z historią miasta i kulturą mieszczczańską.

W XVIII-wiecznej kamienicy (Rynek 16) znajduje się wejście do **podziemnej trasy turystycznej** im. prof. Feliksa Zalewskiego. Prowadzi

ona trasą o długości około 150 m pokonując przy tym różnice poziomów 8 metrów.

Księżna Anna Ostrogska, właścicielka miasta na początku XVII w., po śmierci swego męża, Aleksandra, jako pobożna wdowa wiodła typowe dla swej epoki, ascetyczne życie. Mimo że utrzymywała swój dwór w wielkim przepychu, sama chodziła we włosiennicy, spała na twardym pościu i ściśle zachowywała nałożone posty. Podczas gorliwej, nocnej modlitwy biczowała się aż do krwi. Umiłowała Matkę Bożą Bolesną, której w macierzyńskiej opiece się oddawała, ze swego zamku podziemnymi korytarzami jeździła karetą zaprzęzoną w sześć rumaków do kościoła w polu za miastem. Tam wysłuchując nabożeństwa w podziemnej niszy przez nikogo nie widziana, nocą powracała na zamek.

*Ulicą Jana III Sobieskiego (dawniej Zamkową) przechodzimy do **cerkwi greckokatolickiej**.*

Konkatedra Przemienienia Pańskiego (Spasa) to XVIII-wieczny, murowany zespół cerkwi greckokatolickiej i sanktuarium Matki Bożej Bramy Miłosierdzia (*Myłoserdia Dweri*). Od 1747 r. w świątyni czczona jest pochodząca z pierwszej połowy XVII w. ikona Matki Bożej z Dzieciątkiem zwana Bramą Miłosierdzia. Została ona ukoronowana 18 VIII 1996 r., w czterechsetlecie Unii

Brzeskiej, za pozwoleniem i błogosławieństwem papieża Jana Pawła II. We wnętrzu świątyni znajduje się cenny ikonostas z XVIII w. Polichromię wykonał Michał Bojczuk. W prezbiterium znajduje się witraż przedstawiający scenę Przemienienia Pańskiego, w której obecny jest m.in. św. Jakub Apostoł.

Kontakt:

Konkatedra Przemienienia Pańskiego,
ul. Cerkiewna 1, 37-500 Jarosław, tel. 16 621 28 63
Służba Boża w niedziele i święta: 9.00

Ulicami Stanisława Ludkiewicza, Tatarską, Cygańska Góra (punkt widokowy) i dalej przez Mały Rynek (ławeczka Edwarda Kieferlinga) i ul. Jezuicką dochodzimy do kolegiaty.

Kolegiata Bożego Ciała z XVI w. to dawna świątynia kolegium oo. jezuitów pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela i Jana Ewangelisty, wybudowana według planów jezuita, o. Józefa Briccio, z fundacji Zofii Kostki, właścicielki Jarosławia. Inicjatorem powstania kolegium był **ks. Piotr Skarga**, słynny jezuita i autor kazań, który wygłosił homilię podczas otwarcia świątyni w roku 1594.

W jezuickiej świątyni w Jarosławiu dnia 24 XI 1620 r. 20-letnia Anna Alojza Ostrogska oddała rękę i serce Janowi Karolowi Chodkiewiczowi, hetmanowi wielkiemu litewskiemu, który liczył sobie prawie... 60 lat.

W 1804 r. po zniesieniu kolegiaty, świątynia otrzymała status kościoła parafialnego oraz wezwanie Bożego Ciała. W roku 1975 przywrócona została godność kolegiaty. Świątynia ta posiada parawanową fasadę, zaś mur ogrodzenia zdobią kopie barokowych rzeźb świętych i błogosławionych zakonu jezuickiego oraz patronów kościoła, św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty, autorstwa Tomasza Hutera. Szczególnym kultem cieszy się obraz Matki Bożej Śnieżnej, który 5 VIII 2007 r. otrzymał tytuł Matki Bożej Królowej Rodzin Jarosławskich.

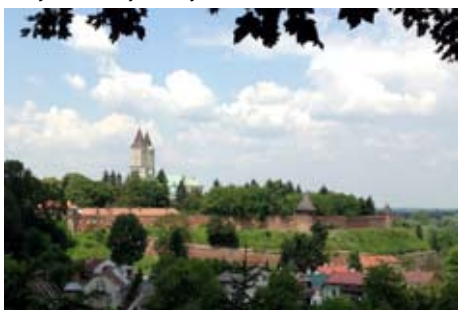

Kontakt:

Parafia Bożego Ciała - Kolegiata,
pl. Ks. Piotra Skargi 2, 37-500 Jarosław,
tel. 16 621 24 60

Msze św. w niedziele i święta: 6.30, 8.00,
9.30, 11.00, 12.30, 16.00, 18.00 i 19.15;
w dni powszednie: 6.30, 7.00, 8.00
i 18.00

Poza Drogą św. Jakuba, przy ul. Benedyktyńskiej 5, znajduje się Ośrodek Kultury i Formacji Chrześcijańskiej z **kościółem rektorskim św. Stanisława Biskupa Męczennika**

i **św. Mikołaja Biskupa**. Jeden z najcenniejszych zabytków miasta otoczony jest murami z basztami i wieżą bramną. Ten XVIII-wieczny zespół klasztorny sióstr benedyktynek, powstały z fundacji księżnej Anny Ostrogskiej, znajduje się na miejscu pierwotnej, XII-wiecznej lokalizacji Jarosławia.

Noclegi:

- Archidiecezjalny Ośrodek Kultury i Formacji Chrześcijańskiej, ul. Benedyktyńska 5, 37-500 Jarosław, tel. 16 621 52 42, ok. 150 miejsc noclegowych, pokoje 1-, 2-, 3- i 4-osobowe
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe, ul. Reymonta 1, 37-500 Jarosław, tel. 16 621 25 63, pokoje 4-osobowe, 20 miejsc noclegowych.

Kierujemy się na zachód kolejno ulicami: Świętojańską, Czesławy Puzon, Józefa Kraszewskiego, Jana Matejki, Henryka Sienkiewicza i Jana Pawła II. Po prawej stronie mijamy klasztor oo. franciszkanów reformatów.

Franciszkański **zespół klasztorny** powstał w XVIII w., a jego najważniejszym obiektem jest **kościół Trójcy Świętej**. Jednonawowa świątynia z kaplicą Miłosierdzia Bożego posiada barokowy wystrój. Na dziedzińcu klasztornym znajduje się XVIII-wieczna studnia, grotta Matki Bożej z Lourdes, a na wewnętrznym murze obejrzeć możemy malowane stacje Drogi Krzyżowej.

Kontakt: Parafia Trójcy Świętej, ul. Jana Pawła II, 16,

37-500 Jarosław, tel. 16 621 22 45
 Msze św. w niedziele i święta: 6.00, 7.30, 9.00, 10.00, 12.00, 15.00, 17.00 i 19.00 (lato 20.00); w dni powszednie: 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 i 18.00

Idąc dalej ul. Dominikańską dochodzimy do klasztoru Zakonu Kaznodziejskiego.

Należący wcześniej do jezuitów XVII-wieczny kościół klasztorny przy ul. Dominikańskiej nosi tytuł bazyliki mniejszej i jest zarazem **sanktuarium Matki Bożej Bolesnej**.

Początki kultu Matki Bożej Bolesnej związane są z rokiem 1381, kiedy pastuszkowie szukający w pobliskim lesie swojej trzody, w koronie gruszy ujrzeli Maryję trzymającą Jezusa zdjętego z krzyża. Obok drzewa natychmiast wytrysnęło źródło. Mieszkańcy Jarosławia wybudowali drewnianą kaplicę, w której umieszczono figurę przedstawiającą Maryję z Ukrzyżowanym.

Kaplica z umieszczoną w niej *Pietą* była kilkakrotnie palona przez Tatarów, jednak za każdym razem wśród zgłiszcz mieszkańcy miasta odnajdywali nietkniętą ogniem figurę. Przybywający na tutejsze „wzgórze pobożności” pątnicy doznawali uzdrowień za przyczyną Matki Bożej Bolesnej pijąc wodę z pobliskiego źródła. W XVII w. właścicielka miasta, księżna Anna Ostrogska, przekazała zamiejską świątynię zakonnikom Towarzystwa Jezusowego, którzy wybudowali dwuskrzydłowy klasztor tworząc tym samym drugie

kolegium zakonne w Jarosławiu. Dzięki przyznanym odpustom i uznaniu statuy Matki Bożej Bolesnej za cudowną, świątynia zyskała większą sławę. Położona za murami miasta nazywana była „W Polu”. Jezuici rozbudowali świątynię w stylu ówczesnego baroku i doprowadzili do koronacji *Piety* 8 IX 1755 r. Rekoronacji dokonali oo. dominikanie 15 IX 2013 r. na jarosławskim Ryнку.

Pieśń:

*Na jarosławskim polu objawiona i rozlicznymi cudami wstawiona,
Matko Bolesna, Ciebie pozdrawiamy, o wspomóżenie do Ciebie wołamy.
Twojej litości błagamy ze łzami. Matko Bolesna przyczyn się za nami.*

W 1773 r. zakon jezuicki został skasowany, a nowymi opiekunami świątyni zostali cztery lata później oo. dominikanie. Trójnawowa świątynia jest orientowana, z transeptem. Ścianę zachodnią wzbogaca od wewnątrz rzadko spotykany dwupoziomowy chór dla śpiewaków i orkiestry. W niszy ołtarza głównego umieszczona jest koronowana, gotycka *Pieta*.

Polichromowana rzeźba w typie *Piety* o wymiarach 75x40x18 cm wykonana została w XIV wieku w drewnie lipowym przez nieznanego autora. Jej treść odnosi się do dwóch osób i dwóch idei: Męki Pana Jezusa (*Passio Christi*) i współcierpiącej Matki (*Compassio Mariae*).

W transepcie po prawej stronie umiejscowiony jest **ołtarz relikwii** zawierający prawie 200 relikwii świętych i błogosławionych Kościoła łacińskiego, w tym bł. Jana Pawła II i św. Teofila.

Św. Teofil został żywcem zamurowany, kiedy nie wyrzekł się wiary w Jezusa Chrystusa. Ciało męczennika po latach spoczęło w oszklonej trumnie w kościele oo. dominikanów w Czortkowie na Podolu, gdzie miał miejsce szczególny jego kult jako orędownika oręża polskiego. Jednak w latach 70-tych XX w. z obawy przed profanacją przez władze ZSRR, cały kościół przewieziono do klasztoru w Jarosławiu i umieszczono w oszklonej menie tutejszego Ołtarza Relikwii.

W nawie głównej, na filarze południowym, znajduje się polichromia autorstwa Adama Swacha przedstawiająca św. Jakuba Apostoła w stroju pielgrzymim i należnymi atrybutami. **Św. Jakub** ma wymownie uniesioną nogę, wskazującą na jego wędrowanie.

Do korpusu świątyni przylega trzykondygnacyjny klasztor, którego atrium w całości pokryte jest freskami nawiązującymi do dziejów cudownej Pieti. Jedna ze scen przedstawia Jakuba Sobieskiego herbu *Janina*, który w 1611 r. odbył pielgrzymkę do Santiago de Compostela. Polichromie można oglądać po wcześniejszym uzgodnieniu z przeorem konwentu; wejście do krużganku klasztoru znajduje się od strony furty. Poza murami otaczającymi założenie klasztorne od strony zachodniej znajduje się **Kaplica Zjawienia**, czyli wybudowana w 1752 r. kaplica studzienna, w której w okresie okupacji hitlerowskiej przechowywana była cudowna jarosławska Pietà.

Kontakt: Parafia Matki Bożej Bolesnej, ul. Dominikańska 25, 37-500 Jarosław, tel. 16 621 33 70

Msze święte w niedziele i święta: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 14.00, 18.00, 19.15;
w dni powszednie: 6.30, 7.00, 8.00, 18.00

*Grupa pielgrzymów wychodząca
z Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Jarosławiu*

JAROSŁAW - PRZEWORSK

20.0 km 177 m 188 m 5.00 h

Z sanktuarium przechodzimy obok kaplicy studziennej i ul. Cegielnianą podążamy w kierunku południowo-zachodnim. Za wiaduktem kolejowym skręcamy w prawo, a po 200 m - w lewo, w ul. Zbyszka Kopcia. Dochodzimy do skrzyżowania (po lewej zostawiamy XVIII-wieczny zespół pałacowo-parkowy Siemieńskich), przekraczamy ul. Strzelecką i idziemy na południe - początkowo asfaltem, a następnie drogą gruntową wśród pól i dalej przez przysiółek **Ścieżki**. Przechodzimy między zabudowaniami, następnie przez las i drogą utwardzoną dochodzimy do wiaduktu pod autostradą A4. Kontynuując wędrowkę dochodzimy do centrum wsi **Cieszacin Wielki**.

69 km Cieszacin Wielki

Rzeszów 63 km/ Pilzno 132 km/

Santiago de Compostela 3984 km

Przy Drodze św. Jakuba, po prawej stronie znajduje się XIX-wieczna, murowana **kapliczka** Matki Bożej Szkaplerznej. Poza szlakiem w centrum wsi usytuowany jest zbudowany w 1998 r. kościół Niepokalanego Poczęcia NMP (przy nim pomnik Jana Pawła II) oraz XIX-wieczny zespół pa-

lacowo-parkowy z eklektycznym pałacem i parkiem krajobrazowym (4 ha) z drzewami - pomnikami przyrody. Od kapliczki idziemy przez wieś wzdłuż asfaltowej drogi, lewą stroną chodnika w kierunku płn.-zach. Dochodzimy do skrzyżowania, gdzie skręcamy w prawo, by znów drogą asfaltową przez wieś kierować się na zachód. Po kilkuset metrach asfalt przechodzi w drogę gruntową biegnącą wśród pól do wsi **Ożańsk**.

74 km Ożańsk

Rzeszów 58 km/ Pilzno 127 km/

Santiago de Compostela 3979 km

Droga św. Jakuba omija zespół pałacowo-parkowy, w którego skład wchodzi: pałacyk, zabudowania podworskie, dwie obory, staw oraz XVIII-wieczny park krajobrazowy. Drogą gruntową kierujemy się do widocznej ściany lasu i wieży przekaźnika telefonii komórkowej. Na granicy administracyjnej powiatów: jarosławskiego i przeworskiego usytuowany jest słup kilometrowy: **SANTIAGO DE COMPOSTELA - 3981 km**. Idąc nadal drogą gruntową wśród pól i sadów dochodzimy na wzniesienie przysiółka **Aleksandrów**, skąd rozciąga się już panorama miasta **Przeworska**.

82 km Przeworsk

Rzeszów 50 km/

Pilzno 119 km/ Santiago de

Compostela 3971 km

Położone nad rzeką Mleczką, przy międzynarodowej trasie E40, miasto było lokowane w XIV w. na przecięciu ważnych szlaków handlowych, wśród których wiodącą rolę odegrała Droga Królewska. Nazwa miasta pochodzi od słowiańskiego *perewora*, bądź *przewora*, co oznaczało wrota. Miasto leżące na pograniczu polsko-ruskim pełniło bowiem rolę ważnej strażnicy. W XV w. stało się drugim ośrodkiem Ziemi Przemyskiej. W XVI w. miasto zostało włączone w potężny system fortyfikacyjny mający spełniać swoje zadanie w czasie przewidywanej inwazji Turków. Bardzo ważnym elementem systemu obronnego miasta był kościół bernardynów, który pełnił rolę warowni.

Ojcowie bernardyni z Przeworska otrzymali nawet specjalną bullę od papieża Klemensa VII, dzięki której mogli zbierać fundusze i udzielać odpustów dla wiernych pracujących przy obronie i remoncie murów obronnych. Relikty fortyfikacji zachowały się w wielu miejscach do dziś. W lessowym podłożu pod przeworskim rynkiem drążone były także podziemne tunele i korytarze, które włączone zostały w średniowieczny system obrony grodu.

Część podziemi została odkryta w ostatnich latach a obecnie czeka na inwentaryzację i odpowiednie zabezpieczenie. Przeworsk był ośrodkiem tkackim i jedwabniczym znanym na całą Rzeczpospolitą m.in. ze sławnych pasów kontuszowych. Na przełom XIX i XX w. przypadł wzmoczony rozwój miasta związany z powstaniem Ordynacji Lubomirskich, budową cukrowni i węzła kolejowego.

Drogą gruntową przechodzimy przez tory kolejki wąskotorowej Przeworsk - Dynów. W pobliżu znajduje się kapliczka słupowa na Kopcu Tatarskim.

Kolej wąskotorowa Dynówka - pociąg turystyczny Pogórze

Prace nad budową kolejki rozpoczęto w 1900 r. dzięki staraniom właścicieli ordynacji i majątków ziemskich z Przeworska, Łopuszki Wielkiej i Bachorza. Podstawowym jej zadaniem miało być dowożenie buraków do uruchomionej w 1895 r. cukrowni w Przeworsku, jednej z najbardziej znanych i największych w dawnej Galicji. Obecnie kolejka pełni funkcję wyłącznie turystyczną kursując w sezonie letnim na 46-kilometrowej trasie Przeworsk - Dynów - Przeworsk. W Szklarach *Dynówka* prowadzi przez najdłuższy w Europie tunel kolei wąskotorowej - ma on 602 m długości i skryty jest pod 30-metrową warstwą ziemi.

Kopiec Tatarski został usypany przez mieszkańców Przeworska w dowód wdzięczności za ocalenie miasta w czasie najazdu tatarskiego w 1624 r. Legenda głosi, iż przeworszczanie rozbili całą hordę i zabili samego wodza tatarskiego. Inna wieść podaje, że kopiec jest miejscem pochówku chana tatarskiego. Na szczycie wzniesienia usytuowana jest murowana kolumna o wysokości 3,5 m, którą wieńczy kapliczka z figurą Chrystusa Frasobliwego.

Ulicami Klonową, Tatarską i Gimnazjalną dochodzimy do klasztoru oo. bernardynów

Do powstałego w XV w. **bernardyńskiego zespołu klasztornego** należy parafialny **kościół św. Barbary**. Opatrzona wieża gotycko-renesansowa świątynia zbudowana jest z cegły charakterystycznie układanej w tzw. wątek polski – na murach widoczne są ułożone z cegieł romby i szachownice.

W centralnym polu XVII-wiecznego ołtarza głównego znajduje się obraz Matki Bożej Pocieszenia. Powyżej olejny obraz św. Barbary z 1645 r. autorstwa bernardyna Franciszka Lekszyckiego, wybitnego malarza tego okresu. Ściany naw bocznych wypełnia kilka iluzjonistycznych ołtarzy z wizerunkami Matki Bożej i świętych, zaś prezbiterium - drewniane stalle autorstwa br. Benedykta. W kościele szczególnie czczony jest św. Antoni Padewski – przechowywane są tu relikwie świętego, a w kaplicy bocznej znajduje się jego obraz. W późnogotyckich zabudowaniach klasztornych zachowała się gotycka polichromia z XV w. przedstawiająca *Via Crucis* – Drogę Krzyżową. Przy klasztorze znajduje się teren rekreacyjny prowadzony przez zakonników, Zielona Dolina, wraz ośrodkiem rekolekcyjnym.

Jarmarki

W dniu 2 VIII 2012 r., na Zielonej Dolinie odbył się *Jarmark Jakubowy* zorganizowany przez Podkarpacką Chórągięw ZHR. Głównym celem była promocja przebiegającej przez region Drogi św. Jakuba *Via Regia*. Jarmark nawiązywał do historycznych tradycji organizowanych w mieście jarmarków - jeden z nich, nazwany *mniejszym*, odbywał się

25 lipca, na wspomnienie **św. Jakuba Apostoła**.

Kontakt: Parafia św. Barbary, ul. Bernardyńska 22, 37-200 Przeworsk, tel. 166 487 620

Msze święte w niedziele i święta: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.15, 15.30, 19.00 (zima 18.00); w dni powszednie: 6.30, 7.00, 8.00, 19.00, (zima 18.00)

Po wyjściu z terenu klasztornego przechodzimy ul. Jana Kilińskiego, Lwowską i północną pierzeją Rynek docieramy do słupa kilometrowego: SANTIAGO DE COMPOSTELA - 3971 km

Przeworski Rynek otaczają kamienice z XIX w., a jego centrum zajmuje równy im wiekiem ratusz, który po zakończonej w 2013 r. rewitalizacji jest udostępniony do zwiedzania wraz z platformą widokową. W centralnej części rynku znajduje się pomnik króla Władysława Jagiełły ustawiony tu w pięćsetną rocznicę bitwy pod Grunwaldem; ocalał on z II wojny światowej dzięki poświęceniu przeworszczan i wrócił na swoje miejsce w 1960 r.

Ulicami Marszałka Józefa Piłsudskiego i Kościelną dochodzimy do **sanktuarium Bożego Grobu**.

Bazylika kolegiacka Ducha Świętego mieszcząca **sanktuarium Bożego Grobu** i pełniącą funkcję przeworską fary to dawny kościół klasztoru kanoników regularnych - Stróżów Świętego Grobu Jerozolimskiego, zwanych popularnie *bożogrobcami* lub *miechowitami*.

Wybudowana w latach 1430-1473 świątynia nosząca także tytuł bazyliki mniejszej jest jednym z najcenniejszych zabytków gotyckich Podkarpacia. Na początku naszego stulecia przeprowadzono restaurację ołtarza głównego i kaplicy przywracając im pierwotny, złoty blask.

Do północnej nawy bazyliki przylega kaplica Bożego Grobu z 1718 r. będąca wierną kopią Grobu Pańskiego z Jerozolimy, która stanowi niezwykłą rzadkość w skali kraju. Starsza od niej replika Grobu Jezusa znajduje się w Miechowie - siedzibie zakonu bożogrobców. Na zewnętrznej ścianie kaplicy umiejscowiony jest relikwiarz z kamieniem z Grobu Chrystusa w kształcie krzyża jerozolimskiego. Ściany i sklepienie kaplicy

zdobi tematyczna polichromia.

Przy Sanktuarium od października 2013 r. działa Bractwo św. Jakuba Apostoła.

Kontakt: Parafia Ducha Świętego (Fara), ul. Kościelna 7, 37-200 Przeworsk, tel. 16 648 7016

Msze św. w niedziele i święta: 6.30, 8.00, 9.15, 11.30, 12.00, 15.00 i 18.30; w dni powszednie: 6.30, 7.00, 7.30 8.00 i 17.30 (lato 18.00)

PRZEWORSK - ŁAŃCUT

22.6 km 289 m 260 m 5.35 h

Po wyjściu z terenu bazyliki idziemy ul. Pralata Ablewicza, przy końcu której, po prawej stronie, znajduje się słup kilometrowy: **SANTIAGO DE COMPOSTELA - 3972 km** oraz XVIII-wieczny **klasztor sióstr miłosierdzia św. Wincentego à Paulo** (szarytek) i **kościół Matki Bożej Śnieżnej**.

Msze św. w niedziele i święta: 10.00 (11.30 lato); w dni powszednie: 6.15

Na skrzyżowaniu z międzynarodową trasą E40 (krajową nr A4) idziemy w lewo, ul. Krakowską z zabytkowymi zabudowaniami z początku XX w. Po kilkuset metrach dochodzimy do dawnego domu zajazdowego z XVII w., w którym gościli m.in. hetman S. Czarniecki i H. Balzac.

Po drugiej stronie drogi znajduje się XVII-wieczny **zespół pałacowo-parkowy Lubomirskich**, do którego oprócz pałacu należy oficyna, oranżeria, brama z kordegardą i park krajobrazowy (dziś to Park Miejski o powierzchni 12 ha), a także **Muzeum Wnętrz i Pożarnictwa**.

Po przejściu mostu na rzece Mleczka po prawej stronie mijamy zajazd Pastewnik będący zarazem skansenem z zabytkowymi, drewnianymi budynkami zaadaptowanymi na cele turystyczne.

Noclegi: Zajazd / Camping / Skansen „Pastewnik”, ul. Łańcucka 2, 37-200 Przeworsk, tel. 166 492 300, 43 miejsca noclegowe, pokoje 2-, 3- i 4-osobowe

Na skrzyżowaniu ulic skręcamy w lewo w ul. Studziańską, a następnie w prawo w jedną z ulic Osiedla Jana III Sobieskiego. Przemierzamy się równoległe do E40. Dochodząc do końca ogródków działkowych skręcamy w lewo i następnie w prawo w drogę gruntową wśród pól. Idziemy tutaj starym traktem, który do dziś zachował nazwę **Traktu Królewskiego**.

*Dalej przechodzimy przez wieś **Gwizdaj** wzdłuż ulic **Trakt Królewski** i **Wójta Michała Pyrza**. Następnie przez las zwany **Borek** dochodzimy do wsi **Nowosielce**.*

89 km Nowosielce

Rzeszów 51 km/ Pilzno 112 km/
Santiago de Compostela 3964 km

Na wzgórzu w centralnej części wsi znajduje się parafialny **kościół św. Marii Magdaleny** z 1595 r., wykonany z drzewa modrzewiowego o konstrukcji zrębowej. Przyziemie wieży przebudowano w latach 90. XX w. Świątynia jest orientowana, prezbiterium zamknięte trójbocznie i podpiwniczone kryptą grobową. Od zachodu usytuowana jest wieża z nadwieszoną izbicą i murowanym przedsionkiem z sobotami.

We wnętrzu znajduje się rokokowe wyposażenie z XVIII w., na które składają się: ołtarz główny i dwa boczne, chór muzyczny, chrzcielnica i ambona. Na

ścianie i stropie godna obejrzenia ornamentalna polichromia z XIX w. W ołtarzu głównym obraz św. Marii Magdaleny z XIX w. Kościół leży na trasie *Szlaku Architektury Drewnianej* - Trasa nr VII: Rzeszowsko-Jarosławska.

Kontakt: Parafia św. Marii Magdaleny, Nowosielce 67, 37-200 Przeworsk, tel. 16 640 41 06, 502 034 899

Msze święte w niedziele i święta: 7.30, 10.30, 16.00; w dni powszednie 7.00 lub 19.00 (zima 7.00 lub 17.00)

Nocleg: kontakt z parafią

W bliskiej odległości od świątyni znajduje się **kopiec Michała Pyrza** i słup kilometrowy: **SANTIAGO DE COMPOSTELA - 3964 km**. Wieś znana jest w okolicy z bohaterskiej obrony mieszkańców wsi w 1624 r. pod wodzą wójta, Michała Pyrza, kiedy odparli oni czterodniowe oblężenie przez oddział Tatarów. W 1936 r. na pamiątkę tego wydarzenia społeczeństwo miejscowości usypało kopiec. Podczas jego poświęcenia z udziałem ok. 150 tys. zgromadzonych odbyła się wielka manifestacja okolicznych chłopów w proteście przeciwko rządowi sanacji. Oficjalnym gościem tej uroczystości był m.in. generalny inspektor sił zbrojnych, gen. dyw. Edward Śmigły-Rydz.

Podczas jego poświęcenia z udziałem ok. 150 tys. zgromadzonych odbyła się wielka manifestacja okolicznych chłopów w proteście przeciwko rządowi sanacji. Oficjalnym gościem tej uroczystości był m.in. generalny inspektor sił zbrojnych, gen. dyw. Edward Śmigły-Rydz.

Asfaltową drogą za kościołem kierujemy się na zachód, równoległe do głównej drogi przechodzącej przez wieś, tzw. drogą na zagumiach, która przecina na dwie części cmentarz parafialny. Dochodzimy do skrzyżowania z drogą Rogózno – Białoboki, gdzie skręcamy w lewo i zaraz w prawo, na drogę polną między dwoma przysiółkami (Zaolzie

i Cesin) prowadzącą obok Świętego Jeziora (91 km).

Według legendy w miejscu tym stał klasztor i para narzeczonych z pobliskiej Kosiny udała się, by wziąć tu ślub. Ojciec panny młodej był przeciwny związkowi, dlatego przeklął młodych słowami: „Niech się ziemia zapadnie razem z wami, kiedy pójdziecie do ślubu”. I tak się stało. W tym miejscu powstało jezioro zw. Świętym, a w jego toni słychać było głos dzwonu.

Inna legenda opowiada o młodej dziewczynie, która prała ubranie w jeziorze. Kiedy zauważyła na brzegu wstęgę, zaczęła ją ciągnąć. Było jej ciężko, bo ciągnęła zatopiony klasztor, więc zakląła. Wtedy wszystko zapadło się z powrotem do wody. Podobna rzecz zdarzyła się pastuchowi, którego świnie wygrzebały dzwon. Dzwon ten kilku gospodarzy chciało przewieźć do wsi swoimi furmankami o drewnianych osiach, lecz wszystkie się łamały. Przewóz udał się tylko gospodarzowi Wierzbickiemu, którego wóz miał osie metalowe. Zawieszono zatem dzwon na wieży w Kosinie a on, zamiast dzwonić, przekazuje wierszowaną wieść:

*Świnia mnie wyryła, dziewczka mnie wymyła
A jo pon, święty Jon, a jo pon, święty Jon.*

Od Świętego Jeziora do krzyża polnego na rozwidleniu dróg towarzyszą nam czerwone znaki ścieżki do nordic walking. Dalej idziemy drogą polną dochodząc do górnej części wsi Kosina, gdzie skręcamy w prawo. Idąc asfaltową drogą przez wieś dochodzimy do centrum miejscowości. Na skrzyżowaniu skręcamy w lewo, do drewnianego kościoła św. Sebastiana.

96 km Kosina

Rzeszów 36 km/ Pilzno 105 km/
Santiago de Compostela 3957 km

W położonej nad rzeką Kosinka miejscowości przyszedł na świat bł. Achilles (Józef) Puchala i płk. Leopold Kula ps. „Lis”.

Bł. Achilles (Józef) Puchala OFM Conv urodził się 18 marca 1911 r. w Kosinie. Jako franciszkanin konwentualny pracował w Grodnie i Iwieńcu oraz był proboszczem parafii w Pierszajach (woj. nowogródzkie). Podczas aresztowania przez Niemców nie skorzystał z ucieczki stwierdzając, że „pastrze nie mogą opuścić wiernych”. Zginął spalony przez Niemców wraz z pozostałymi aresztowanymi 19 lipca 1943 r. we wsi Borownikowszczyzna. Beatyfikowany został 13 czerwca 1997 r. w Warszawie przez papieża Jana Pawła II w gronie 108 męczenników z okresu II wojny światowej. W kościele parafialnym w Kosinie znajdują się relikwie błogosławionego rodaka. Wspomnienie liturgiczne przypada 12 czerwca.

Leopold Kula ps. Lis, urodził się 11 listopada 1898 r. w Kosinie. Edukację zdobywał w szkole ludowej i II C.K. Gimnazjum Państwowym w Rzeszowie. Przed I wojną światową był członkiem tajnej organizacji wojskowej; po jej rozwiązaniu został aktywnym działaczem ruchu skautowego w Galicji. W 1912 r. będąc członkiem Związku Strzeleckiego przyjął pseudonim Lis. Dostrzeżony przez Józefa Piłsudskiego, dzięki swej wzorowej pracy i odwadze zdobywał kolejne stopnie wojskowe. W roku 1918 został komendantem Polskiej Organizacji Wojskowej. Zmarł ranny podczas walk z Ukraińcami 7 marca 1919 r. w Torczy-

nie. Pośmiertnie awansowany do stopnia pułkownika piechoty; pochowany został na cmentarzu na Pobitnie w Rzeszowie. Jego imieniem nazwano ulice, place, pociąg pancerny, a placówki edukacyjne, organizacje wojskowe i harcerskie w Bródnie i Rzeszowie przyjęły go jako patrona.

Poza szlakiem, w niewielkiej odległości od trasy E40, znajduje się **kościół parafialny św. Stanisława Biskupa** wybudowany w 1938 r. Natomiast przy Drodze św. Jakuba *Via Regia* i *Szlaku Architektury Drewnianej* - Trasa nr VII: Rzeszowsko-Jarosławska, usytuowany jest filialny **kościół św. Sebastiana Męczennika**. Świątynia została wybudowana w 1708 r.

na niewielkim, sztucznie usypanym wzniesieniu nad rzeką Kosinką. Budowla posiada konstrukcję zrębową, w całości pokryta jest gontem, a prezbiterium i nawa mają tę samą szerokość. Wnętrze ozdobione jest iluzjonistyczną polichromią z XVIII w. W ołtarzu głównym umieszczono obraz św. Sebastiana męczennika, autorstwa malarza J. Tabińskiego z 1864 r. Kościół obecnie jest nieużytkowany.

Asfaltową drogą obok domu bl. Achillesa i stadionu sportowego kierujemy się na zachód. Na zakręcie drogi asfaltowej skręcamy w prawo, w drogę gruntową i przechodzimy obok drewnianego krzyża. Przez kolejnych kilkaset metrów idziemy prosto, w kierunku zachodnim, drogą gruntową przez pola. Na wierzchołwie o nazwie

Lotnisko (239 m n.p.m.) napotykamy czerwone znaki szlaku turystycznego Kosina - Rzeszów. Skręcamy w prawo w kierunku maszty telefonii komórkowej. Za masztem opuszczamy czerwony szlak i skręcamy w lewo. Drogą gruntową schodzimy z wierzchołwa w dół, a następnie podchodzimy na kolejne wzniesienie, by po przekroczeniu drogi utwardzonej kontynuować wędrówkę cały czas prosto, drogą gruntową na tzw. zagumiach. Idziemy wąwozem, następnie wśród sadów dochodzimy do pierwszych domów. Mijamy krzyż i dochodzimy do skrzyżowania z drogą asfaltową we wsi **Sonina**, gdzie skręcamy w prawo.

101 km Sonina

Rzeszów 31km/

Pilzno 100 km/

Santiago de Compostela

3953 km

We wsi warto obejrzeć - znajdujący się jednak nie bezpośrednio przy Drodze - drewniany **kościół św. Jana Chrzciciela** z XVII w., włączony w *Szlak Architektury Drewnianej* - Trasa nr VII: Rzeszowsko-Jarosławska. We wnętrzu znajdują się ołtarze z XVII i XIX w., cenne obrazy i rzeźby oraz polichromia ornamentalna z lat 60-tych XX wieku.

Z Soniny drogą asfaltową kierujemy się do skrzyżowania z ul. Graniczną, następnie w lewo i po ok. 300 m skręcamy w prawo, w drogę gruntową, która przechodzi w ul. Słoneczną, a tą dochodzimy do drogi wojewódzkiej nr 881 Kańczuga - Łańcut (ul. 3 Maja). Tym samym jesteśmy na południowym skraju **Łańcuta**.

104 km Łańcut

Rzeszów 28 km/ Pilzno 97 km/ Santiago de Compostela 3949 km

Przywilej lokacji miasta na prawie magdebskim od króla Kazimierza Wielkiego uzyskał Otton z Pilczy herbu Topór w 1349 r. Jedną z pierwszych właścicielek Łańcuta była matka chrzestna Władysława Jagiełły, Jadwiga Pilecka. Król był tu częstym gościem i ożenił się z jej córką, Elżbietą Pilecką, która w 1417 r. została koronowana w katedrze na Wawelu na królową Polski. Po rodzie Pileckich właścicielem Łańcuta został Stanisław Stadnicki, zwany Diabłem Łańcuckim. Miasto zyskało na znaczeniu za władania Lubomirskich i ordynacji Potockich. Do XVIII w. funkcjonował klasztor oo. dominikanów, który po przebudowach nie pełni już obecnie funkcji sakralnych.

Przekraczamy obwodnicę miasta (ul. Armii Krajowej) i nadal podążamy ul. 3 Maja w kierunku centrum, przechodząc wzdłuż ogrodzenia dawnej rezydencji Lubomirskich i Potockich do pl. Jana III Sobieskiego.

Zamek w Łańcutcie wybudowany został w 1641 r. jako barokowa rezydencja Lubomirskich, a w latach 1766-1816 przebudowany był w rezydencję magnacką i siedzibę rodową Potockich. Od 1945 r. zamek jest obiektem muzealnym prezentującym wnętrza z XVII-XIX w. W skład zespołu pałacowego wchodzi też: krajobrazowy park w stylu angielskim (30 ha), klasycystyczna

oranżeria z ogrodem zimowym, ogród włoski, neogotycki Zameczek Romantyczny, kolumnada gloriety, klasycystyczna ujeżdżalnia, stajnie cugowe oraz budynek kasyna dla urzędników Ordynacji Łańcuckiej. W zbiorach muzeum znajduje się ok. 2,5 tys. ikon, a w parku angielskim odtworzona została storczykarnia. Zamek posiada największą w Europie kolekcję pojazdów konnych, które eksponowane są w budynku powozowni.

Kontakt: Muzeum - Zamek w Łańcutcie, ul. Zamkowa 1, 37-100 Łańcut, tel. 17 225 20 08, www.zamek-lancut.pl

Od 1961 roku w salach zamku odbywa się **Festiwal Muzyczny w Łańcutcie**, jedno z najważniejszych w Polsce wydarzeń każdego roku pre-

zentujący muzykę klasyczną i operową. Koncerty organizowane od początku przez rzeszowską filharmonię ściągają do miasta licznych melomanów.

Z pl. Jana III Sobieskiego wychodzimy obok dawnej synagogi z 1761 r. i **ławeczki braci Cetnarów**, burmistrzów miasta Łańcuta, na północ do ul. Kościuszki (droga wojewódzka nr 877), którą przekraczamy wchodząc na łańcucki Rynek. Ulicą Farną wzdłuż pierzei wschodniej dochodzimy do kościoła farnego.

Kościół św. Stanisława Biskupa i Męczennika powstał z fundacji Pileckich w XV w. i po kilkukrotnych przebudowach posiada elementy neoromańskie i neogotyckie. Świątynia posiada status sanktuarium Matki Bożej Szkaplerznej. W ołtarzu bocznym znajduje się obraz Maryi z 1670 r., który jest kopią wizerunku Matki Bożej Piaskowej z Krakowa. W podziemiach świątyni mieści się krypta rodowa Potockich.

Kontakt: Parafia św. Stanisława Biskupa,
ul. Farna 20, 37-100 Łańcut,
tel. 17 225 28 73

Msze święte w niedziele i święta: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.15, 14.00, 18.00; w dni powszednie: 6.15, 7.00, 7.30, 18.00

Poza Drogą św. Jakuba *Via Regia* znajduje się Muzeum Gorzelnictwa (ul. Kolejowa 1) oraz cmentarz żydowski z licznymi macewami (ul. Stanisława Moniuszki).

Noclegi: Dom Wycieczkowy PTTK, ul. Dominikańska 1, tel. 172 254 512, miejsc noclegowych 49, pokoje 2-, 3-, 4- i 6-osobowe

ŁAŃCUT - RZESZÓW

26.6 km 389 m 384 m 6.20 h

Z kościoła św. Stanisława kierujemy się ul. Farną, Dominikańską, Bohaterów, a następnie w lewo w ul. ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego i dochodzimy do drogi wojewódzkiej nr 881. Na skrzyżowaniu skręcamy w prawo kierując się na zachód w ul. Ignacego Kraszewskiego, która doprowadza do wsi **Krzemienica**.

109 km Krzemienica

Rzeszów 28 km/ Pilzno 92 km/
Santiago de Compostela 3944 km

Założycielami wsi w XIV w. byli górnicy z węgierskiej miejscowości *Kremnetz*, a także osadnicy saksońscy. Nazwa miejscowości związana jest ze znajduwanymi na okolicznych polach krzemieniami z okresu neolitu. Wieś należała do rodów: Pileckich, Stadnickich, Lubomirskich i Potockich. Rozwijała się dzięki położeniu na Drodze Królewskiej łączącej Ruś Kijowską z Krakowem. Najprawdopodobniej wędrującym tędy kupcom i pielgrzymom możemy zawdzięczać kult św. Jakuba, którego przejawem jest tutejszy **kościół** pod wezwaniem Apostoła (leży on na *Szlaku Architektury Drewnianej* - Trasa nr VII: Rzeszowsko-Jarosławska) oraz **studnia i figura św. Jakuba** znajdująca się przy posesji nr 208 - po lewej stronie drogi schodzącej ze wzniesienia do wsi.

*Herb gminy
Czarna do której
należy
Krzemienica*

Wykonana w XIX w. z piaskowca przez nieznanego autora **figura św. Jakuba Starszego** ustawiona jest na wysokiej kolumnie i przedstawia Apostoła z księgą Ewangelii, bukłakiem i laską pielgrzyma. Przed 1910 r. odbywały się przed nią uroczystości kościelno-patriotyczne. Znajdująca się na sąsiedniej posesji drewniana studnia zwana jest **studnią św. Jakuba na Górcie** lub **Źródłem św. Jakuba**.

Pewnego dnia przy źródle zatrzymał się zmęczony wędrowiec, który miał za sobą szmat przebytej drogi. Spragniony pochylił się nad źródłem, napił się wody, a potem zaczerpnął ją do zawieszanej u pasa tykwy. W podzięciu tchnął w źródle cząstkę swej tajemniczej mocy. Tym wędrowcem miał być sam święty Jakub Apostoł.

Ludowy przekaz mówi, że woda ze źródelka powstrzymywała różne zarazy, jakie nękały zarówno okolicznych mieszkańców, jak i zwierzęta. Wieść o jej cudownej mocy szybko rozeszła się po okolicy. Pielgrzymi zaczęli tłumnie tu przybywać i nabierać wodę, zwłaszcza zdążając na odpust do miejscowego kościoła 25 lipca. W moc wody wierzyli nie tylko katolicy, ale też miejscowi Żydzi.

Pewien Żyd z pobliskiego Łańcuta nabawił się choroby skóry. Nie pomagały żadne leki przepisywane przez najwybitniejszych doktorów, a choroba jeszcze się nasilała. W końcu pomogła mu cudowna moc wody ze źródelka św. Jakuba w Krzemienicy.

Według miejscowych gospodarzy, woda w Studni św. Jakuba nigdy nie zamarzała i nigdy jej nie brakowało - mimo braku w sąsiednich studniach np. podczas suszy. Poziom wody w cembrowinie zawsze był i jest tak wysoki, że można ją nabierać ręcznie bez używania kołowrotu. Po ocembrowaniu źródła przykryto je drewnianą pokrywą, a na niej zbudowano kapliczkę z misternym ołtarzykiem. Od niepamiętnych czasów znajdowały się w niej dwie drewniane płaskorzeźby - Matki Bożej z Dzieciątkiem i św. Anny Samotrzeczej - pochodzące z XV i XVI w. Ze względu na ich wartość i by uchronić je przed kradzieżą, obecnie znajdują się w kościele parafialnym, który znajduje się w centrum wsi. Świątynia zbudowana w 1975 r. pod wezwaniem **Matki Bożej Pocieszenia**. Na przykościelnej dzwonnicy zawieszony jest dzwon o imieniu **Jakub**.

Przy drodze głównej na wzniesieniu znajduje się zabytkowy, drewniany **zespół kościelny** z XVIII w., z **kościołem św. Jakuba Starszego Apostoła**, wolnostojącą dzwonnica i budynkiem dawnej kostnicy. Całość otoczona jest drewnianym ogrodzeniem z bramką wejściową. Drewniana świątynia uzyskała swą bryłę dzięki przebudowie w latach 1750-1754, ze starszej, która uległa pożarowi.

W ołtarzu głównym znajduje się XVIII-wieczny obraz olejny przedstawiający patrona świątyni z należną mu symboliką.

Barokowe wyposażenie wnętrza pochodzi z kościoła oo. dominikanów w Łańcutcie. W jego skład wchodzi: ołtarze boczne z obrazami świętych

Mikołaja i Antoniego, ambona i stalle. Kościół czynny jest tylko okresowo (zwłaszcza w uroczystość św. Jakuba, 25 lipca każdego roku), a zwiedzanie jest możliwe po uprzednim zgłoszeniu.

Kontakt: Parafia Matki Bożej Pocieszenia, Krzemienica, 37-127 Krzemienica, tel. 172 247 766

Msze św. w niedziele i święta: 7.30, 9.00, 10.30 i 18.00 (zimą o 17.00); w dni powszednie: 18.00 (zima 17.00)

Idąc dalej asfaltową drogą w kierunku Kraczkowej przed skrzyżowaniem dróg (posesja nr 715) mijamy słupową kapliczkę Bożej Rodzicielki ufundowaną przez Jakuba i Mariannę Nycz z Władyków w 1904 r. W jednej z oszklonych wnęk znajduje się rzeźba św. Jakuba Apostoła Starszego. Przechodząc drogą przez wieś po 2.5 km, w przysiółku Tłoki dochodzimy do międzynarodowej drogi E40. Skracając w prawo idziemy chodnikiem i ruchliwą ulicę przekraczamy na przejściu dla pieszych. Po lewej stronie mijamy zajazd z restauracją „Sezam”. Po 300 m skręcamy w lewo i po kolejnych 300 m dochodzimy do kościoła w Kraczkowej.

114 km Kraczkowa

Rzeszów 18 km/ Pilzno 87 km/

Santiago de Compostela 3939 km

Wieś lokowana przez Ottona z Pilczy herbu *Topór* w XIV w. należała do Pileckich, Korniaktów, Potockich i Skarbków. W późniejszych wiekach Kraczkowa była prężnym ośrodkiem rodzącego się w Galicji ruchu ludowego. We wsi można spotkać ok. 100 kapliczek i krzyży przydrożnych reprezentujących wszystkie możliwe formy i odmiany tego typu zabytków ludowych obiektów sakralnych. Prowadzi po nich *Szlak kapliczek i krzyży wsi Kraczkowa*. Najważniejszym zabytkiem jest eklektyczny **kościół św. Mikołaja Biskupa** z 1911 r.

Parafia wzmiankowana była w 1384 r. Pierwszy kościół spalili Tatarzy w 1624 r. Nowy, drewniany z sobotami i wolnostojącą dzwonnica został wybu-

dowany w 1635 r., a rozebrany po prawie 300 latach, w 1914 r. Obecny kościół wzniesiono w latach 1911-13 według projektu Teodora Talowskiego w stylu eklektycznym, a jego wyposażenie utrzymane jest w stylu neogotyckim. Trójnawowy, halowy korpus z parą kaplic transeptu nie jest orientowany.

Kontakt: Parafia św. Mikołaja Biskupa, Kraczkowa, 37-124 Kraczkowa, tel. 172 266 700

Msze święte w niedziele i święta: 7.30, 9.00, 11.00, 17.00; w dni powszednie: 6.30, 19.00 (zima 17.00)

*Od kościoła przechodzimy drogą przez wieś. Na skrzyżowaniu obok kamiennego Kopca Grunwaldzkiego z inskrypcyjną tablicą z 1910 r. i obok **drew-***

*nianej kapliczki słupowej z figurą św. Wojciecha skręcamy w lewo i kierujemy się drogą początkowo asfaltową, potem utwardzoną, na południe na wzniesienie (384 m n.p.m.) zwane **Maria Magdalena**, a potocznie - **Magdalena**.*

120 km Wzgórze Marii Magdaleny

Rzeszów 12 km/
Pilzno 81 km/ Santiago de Compostela 3933 km

Nazwa wzgórza związana jest z postacią św. Marii Magdaleny oraz wezwaniem **kościola**, który został wybudowany na wzniesieniu (384 m n.p.m.) należącym do zwanego Podkościełek przysiółka wsi Malawa. Renesansowa świątynia wybudowana w 1712 r. z fundacji księcia Jerzego Lubomirskiego była z jego strony zadośćuczynieniem za zabicie człowieka.

Książę Jerzy Lubomirski znany był z dobrego oka, a chcąc to udowodnić swym poddanym, strzelił z okna palacu do koguta niesionego przez kupca na targ. Jako doskonały strzelec założył się ze swoim sługą, że ustrzeli ptaka nie raniąc jego właściciela. Jednak celność księcia zawiodła, wynikiem czego kula śmiertelnie raniła człowieka.

Obraz patronki świątyni, św. Marii Magdaleny, umieszczony jest w XIX-wiecznym ołtarzu o zielonej kolorystyce. Obraz oraz stacje Drogi Krzyżowej wykonał Franciszek Lipiński. Boczne ołtarze Matki Bożej Różańcowej i św. Antoniego pochodzą z II poł. XVIII w. Świątynia będąca kościołem filialnym parafii w Malawie użytkowana jest tylko okresowo, m.in. w święto patro-

nalne (22 VII) i w każdą niedzielę o godz. 12.00.

Obok kościółka znajduje się metalowa wieża nadawcza diecezjalnego Radia VIA. Przez wzgórze przechodzi znakowany na czerwono szlak turystyczno-historyczny im. płk. Leopolda „Lisa” Kuli z Kosiny do Rzeszowa oraz rozpoczyna się szlak zielony prowadzący do Łańcuta.

*Od kościoła Droga św. Jakuba Via Regia przechodzi wierzchowiną przez pola i las wraz ze znakami szlaku czerwonego (szlak ten będzie towarzyszył Drodze z małymi wyjątkami prawie do samego Rzeszowa). Przy węźle szlaków kierunkowskaz Drogi św. Jakuba: **Pilzno 78 km / Santiago de Compostela 3930 km.***

Po wyjściu z lasu przecinamy ul. św. Marcina i idziemy prosto utwardzoną drogą – to ul. św. Faustyny Kowalskiej. Po prawej stadnina koni.

Stadnina Koni „Albin”,
ul. św. Faustyny Kowalskiej 37,
35-330 Rzeszów, tel. 178 571 643

Po dojściu do skrzyżowania z ul. Słocińską idziemy ul. Powstańców Wielkopolskich dochodząc do neogotyckiego kościoła św. Rocha i św. Marcina położonego już w granicach administracyjnych Rzeszowa (dawna wieś Słocina, obecnie dzielnica miasta). Przy parkingu przed świątynią kapliczka św. Rocha z inskrypcją: „Św. Rochu, patronie chorych, miej w opiece naszą parafię”.

Kościół św. Rocha i św. Marcina posiadający tytuł sanktuarium św. Rocha wybudowany został w latach 1913-1916 w stylu neogotyckim. Ściany pokrywa polichromia autorstwa Juliana Makarewicza. W jednej z kaplic znajduje się wizerunek św. Rocha - patrona ludzi dotkniętych zarazą i opiekuna zwierząt domowych. Wśród pielgrzymów na *Camino de Santiago* często wzywany

jest dla obrony przed bezpańskimi psami. W ikonografii przedstawiany jest w stroju pielgrzymim, z odkrytym kolaniem i psem siedzącym u jego stóp.

Św. Roch

Urodzony w langwedockim Montpellier Roch pomagał ludziom dotkniętym epidemią dżumy we włoskim mieście Piacenza. Zarażony chorobą, by nie zarazić innych, schronił się w pobliskim lesie. Według podania wytropił go pies z pobliskiego gospodarstwa, który każdego dnia przynosił mu chleb. Przy pomocy miejscowego gospodarza Roch wyzdrowiał. Jednak inne okoliczności spowodowały, że został uwięziony i torturowany. Wycieńczony chorobą zmarł w 1337 r. w celi więzienia, w którym odkryto napis o następującej treści: *Panie, jeśli mam o co prosić, to spraw łaskawie, aby dla zasług najukochańszego Syna Twego został uleczony każdy, kto mnie w zaraźliwej chorobie wezwie na pomoc.*

Kontakt: Parafia św. Rocha, ul. Paderewskiego 69 a, 35-330 Rzeszów, tel. 17 8501186

Msze święte w niedziele i święta: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 16.00, 19.00; w dni powszednie 7.00, 19.00 (zima 18.00)

132 km Rzeszów

Pilzno 69 km/ Kraków 226 km/ Santiago de Compostela 3921 km

Licząca ponad 180 tys. mieszkańców stolica województwa podkarpackiego należy do największych miast południowo-wschodniej Polski, po Krakowie i Lublinie. Miasto posiada międzynarodowy port lotniczy (w Polsce obok Warszawy i Krakowa tylko rzeszowska Jasionka obsługuje regularne loty do Stanów Zjednoczonych) oraz kilka uczelni wyższych, spośród których najważniejsze to Uniwersytet Rzeszowski i Politechnika Rzeszowska. Miasto leży u wylotu doliny

Wisłoka z terenów Pogórza Karpackiego do Kotliny Sandomierskiej.

Do miasta wchodzimy ul. Ignacego Jana Paderewskiego, al. prof. Adama Krzyżanowskiego i ul. Wierzbową, a następnie przechodzimy przez most na rzece Wisłok, skąd dalej szlak prowadzi ulicami: Adama Stanisława Naruszewicza, Adama Kreczmara, Adama Mickiewicza do Rynku.

Zespół staromiejski pochodzi z czasów XIV-wiecznej lokacji Rzeszowa; prawa miejskie nadał Kazimierz Wielki w roku 1354. Ale przynajmniej od XI w. istniała tu już prężna osada rozwijająca się na skrzyżowaniu dawnych szlaków handlowych łączących Małopolskę z Rusią, Węgrami i Śląskiem, spośród których niepoślednią rolę odgrywała *Via Regia*. Pierwszym właścicielem miasta był Jan Pakosławic ze Stróżysk,

k którego dzieci przyjęły nazwisko Rzeszowscy. Kolejnymi właścicielami byli: Ligęzowie, Ostrogscy, Zasławscy i Lubomirscy. Wokół rynku przeważają kamienice z XVII-XVIII w. zaś renesansowy ratusz z 1591 r. został przebudowany w XIX w.

Rzeszowskie piwnice. Prowadząca pod rzeszowską starówką **podziemna trasa turystyczna „Rzeszowskie Piwnice”** łączy 25 piwnic i 15 korytarzy pochodzących z okresu od XIV do XVIII w. i liczy w sumie 396 metrów długości.

Kontakt: Podziemna Trasa Turystyczna „Rzeszowskie Piwnice”, Rynek 26, 35-064 Rzeszów, tel. 17 875 47 74

Noclegi: Schronisko Młodzieżowe PTSM „Alko”, Rynek 25, 35-064 Rzeszów, tel. 17 853 44 30, pokoje 2-, 3-, 4- i 9-osobowe z łazienką lub bez. **Dla pielgrzymów 5% zniżki.**

Ulicą Jana Matejki przechodzimy obok kościoła farnego św. Stanisława Biskupa Męczennika i św. Wojciecha, który zachował gotyckie prezbiterium z XV w. oraz barokowe nawy z XVII w. Obok znajduje się pomnik pułkownika Leopolda Kuli ps. Lis. Ulicą Sokola dochodzimy do kompleksu klasztornego oo. bernardynów.

Klasztorny kościół Wniebowzięcia NMP z 1629 r. jest zarazem sanktuarium Matki Bożej Rzeszowskiej.

W poświęconej Bogurodzicy kaplicy, w ołtarzowej niszy znajduje się pochodząca z XIV w. drewniana figura Maryi z Dzieciątkiem. Polichromowana i złocona rzeźba została koronowana w 1763 r. i ponownie – w 2013 r. Ściany kaplicy pokryte są malowidłami przedstawiającymi cuda. Na cokole przed świątynią usytuowana jest kamienna figura z 1901 r. przedstawiająca św. Jana z Dukli, patrona Polski, Litwy i Rusi.

Kontakt: Sanktuarium Matki Bożej Rzeszowskiej, ul. Sokola 8, 35-010 Rzeszów, tel. 178 533 495

Msze św. w niedziele i święta: 6.00, 7.30, 9.00, 10.30, 12.00, 15.00, 16.30 i 18.30; w dni powszednie: 6.00, 7.00 8.00, 9.00, 18.30

Poza Drogą św. Jakuba znajdują się:

- **katedra Najświętszego Serca Pana Jezusa** (al. gen. Wł. Sikorskiego 21)

Od roku 1992 jest główną świątynią rzymskokatolickiej diecezji rzeszowskiej,

- **sanktuarium Matki Bożej Saletyńskiej** (*saletyni*) z figurą Madonny z La Salette koronowaną w 2000 r. (ul. Dąbrowskiego 71)
- **zamek Lubomirskich** typu *palazzo in fortezza* z systemem kamiennych fortyfikacji bastionowych z II poł. XVI w. i dodatkowymi fortyfikacjami z XVII w. Obecnie jest to budynek Sądu Okręgowego (Plac Śreniawitów 3)
- **kościół Świętego Krzyża** z 1649 r. należy do dawnego założenia klasztorowego oo. pijarów (ul. 3 Maja 20)
- **synagoga Mała** (Staromiejska): późnorenansowa, z początków XVII w.
- **synagoga Duża** (Nowomiejska) z końca XVII w. (ul. Jana III Sobieskiego 18)
- **muzea**: Etnograficzne (Rynek 6), Historii Miasta (Rynek 12), Dobranocki (ul. A. Mickiewicza 13), Okręgowe (ul. 3 Maja 19) i Diecezjalne.

Muzeum Diecezjalne.

W zbiorach rzeszowskiego Muzeum Diecezjalnego znajduje się m.in. polichromowana, drewniana **figura św. Jakuba Apostoła** z przynależną mu pielgrzymią symboliką z XVI w.

Kontakt: Muzeum Diecezjalne w Rzeszowie, ul. Zamkowa 4, tel. 17 852 44 19, 602 598 263, czynne: czwartek i piątek 10.00-13.00 i 16.00-18.00

RZESZÓW - GÓRA ROPCZYCKA

28.7 km 453 m 688 m 7.05 h

*Od bazyliki oo. bernardynów kontynuujemy wędrówkę przechodząc ul. Sokola i ul. ks. Józefa Jałowego do **kościółka Chrystusa Króla**.*

Kontakt: Parafia Chrystusa Króla, ul. Ks. J. Jałowego 37, 35-010 Rzeszów, tel. 178 532 482
Msze święte w niedziele i święta: 6.00, 7.30, 9.00, 10.30, 12.00; w dniu powszednie: 6.00, 7.00, 18.00

Idąc ul. ks. J. Jałowego przekraczamy tory kolejowe i kierujemy się w lewo, w ul. Stanisława Wyspiańskiego, a po przecięciu dwupasmowej al. Wincentego Witosa (droga krajowa nr 4 i 19) prawą stroną ul. Jana Wikto-

ra i ul. *Błogosławionej Karoliny* wzdłuż ścieżki rowerowej. Po prawej stronie, na terenie osiedla *Krakowskie Południe* znajduje się parafialny **kościół bł. Karoliny**. Przy świątyni działa *Centrum Duszpasterstwa*.

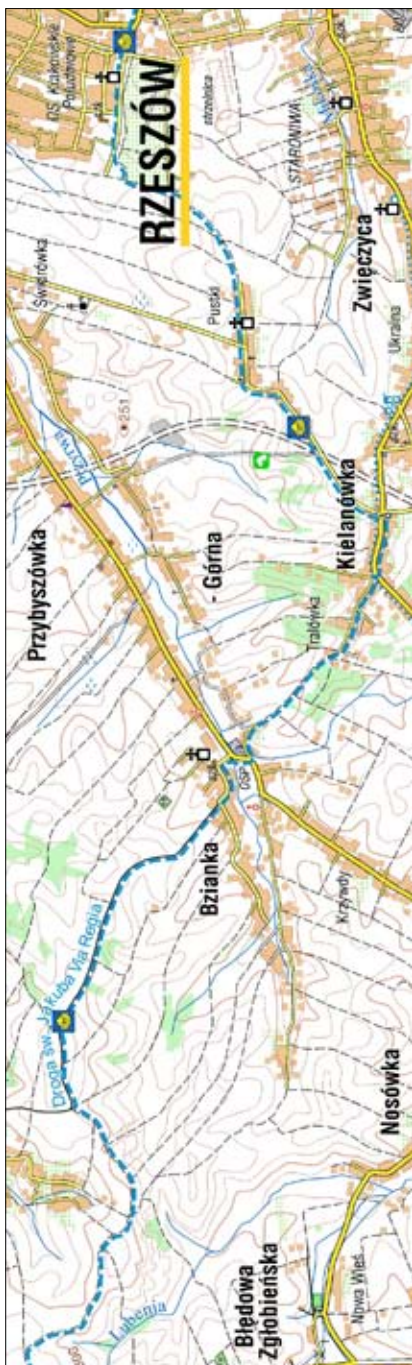
Kontakt i nocleg:

Centrum Duszpasterstwa, ul. Kościelna 15 a, 35-505 Rzeszów, tel. 17 859 28 57, 17 783 80 91

Msze święte w niedziele i święta: 7.30, 9.00, 10.30, 12.00, 18.00; w dni powszednie: 6.30, 18.00

*Kontynuujemy przejście ul. bł. Karoliny. Na końcu kompleksu ogródków działkowych skracamy w lewo i drogą gruntową podchodzimy na wierzchołkę, do granicy administracyjnej Rzeszowa. Idziemy przez osiedle *Pustki* (dawna wieś *Przybyszówka*) ulicą *Słoneczny Stok* zostawiając po lewej stronie kościół *Matki Bożej Pocieszenia*. Po dojeździe do skrzyżowania we wsi *Kielanówka*, przy murowanej *kapliczce Matki Bożej* z XIX w. idziemy w prawo,*

Podchodzimy na wierzchoinę Pogórza Rzeszowskiego, którą idziemy wśród pól. Po drodze mijamy metalowy krzyż z napisem: „W Krzyżu zbawienie - 14 IX 1995, Woliczka 12 XI 2000”. Pozostajemy na wierzcholinie osiągając wysokość 325 m n.p.m. i dochodzimy do skrzyżowania z drogą gminną Woliczka - Błędowa Zgłobieńska, a następnie do przysiółka **Słowtinka** wsi Trzciana. Przekraczamy asfaltową drogę Trzciana - Błędowa Zgłobieńska i za znakami szlaku udajemy się w kierunku zachodnim drogą szutrową na

wzniesienie 342 m n.p.m. (po lewej stronie znajduje się baza kopalni poszukiwań gazu, Nosówka 1). Idąc prosto przez las przechodzimy przez przysiółek **Góra** wsi Będziemyśl.

Przechodząc wierzchoinę (352 m n.p.m.) dochodzimy do drogi asfaltowej Olchowa - Nockowa, którą przekraczamy zostawiając po prawej stronie metalowy krzyż i dochodzimy do murewanej kapliczki maryjnej usytuowanej między drzewami, skąd po lewej stronie widoczna jest wieża przekaźnikowa. Przejście przez bukowy las i strome zejście drogą gruntową obok drewnianej ambony myśliwskiej prowadzi nas drogą

gruntową wśród pól do wsi **Iwierzyce**.

156 km Iwierzyce

Pilzno 45 km/ Kraków 202 km/

Santiago de Compostela 3897 km

Idziemy drogą asfaltową przez wieś, następnie wzdłuż biegu rzeki Bystrzycy. Przekraczamy rzekę przez betonowy mostek. Dalej idziemy prosto przecinając drogę gminną Sielec - Wiercany i idąc wzdłuż alei jesionowej razem z zielonym szlakiem rowerowym. Po lewej stronie położony jest **zespół dworsko-parkowy** rodziny Lubinieckich i Michałowskich z XVIII w. Murowany dwór przebudowany został w latach 1921-1925 według projektu Marii z Dembińskich Starowiejskiej. W parku dworskim rośnie kilka dębów szypułkowych będących pomnikami przyrody.

Od zespołu dworsko-parkowego idziemy drogą utwardzoną wśród pól na wzniesienie o wysokości 307 m n.p.m.

158 km Krzyż Milenijny

Pilzno 43 km/

Kraków 200 km/

Santiago de Compostela

3895 km

*Na wzniesieniu należącym do przysiółka Podlasek w Sielecu znajduje się kilkunastometrowy, metalowy **Krzyż Milenijny** ufundowany przez Bronisławę i Ludwika Bira z rodziną z Sieleca Podlasku oraz z Chicago. Został on wzniesiony w 2000 r.; wokół niego usytuowane są metalowe krucyfiksy stacji Drogi Krzyżowej oraz słup kilometrażowy: **SANTIAGO DE COMPOSTELA - 3895 km**. Kontynuujemy przejście drogą gruntową skręcając w lewo, a następnie w prawo wąską ścieżką wśród pól kierując się na północny-zachód. Po stoku schodzimy do wsi Zagorzycy.*

UWAGA!

Objazd dla rowerzystów

Od krzyża jubileuszowego je-

*dziemy utwardzoną drogą za znakami szlaku rowerowego do najbliższego skrzyżowania. Przy posesji nr 113 A skręcamy w lewo i wspinamy się drogą asfaltową na wzgórze 279 m n.p.m. (przysiółek Dział). Ze wzniesienia zjeżdżamy w dolinę rzeki Budzisz do wsi **Zagorzyce** (Zagorzyce Dolne), gdzie na skrzyżowaniu dróg napotykamy znaki Drogi św. Jakuba.*

160 km Zagorzyce

Pilno 41 km/ Kraków 198 km/

Santiago de Compostela 3893 km

Wieś położona w dolinie rzeczki Budzisz. Przy Drodze św. Jakuba Via Regia w Zagorzycach Dolnych usytuowana jest XIX-wieczna murowana **kapliczka św. Jakuba Starszego**.

! *We wnętrzu kapliczki znajduje się polichromowana rzeźba Apostoła wykonana w drzewie lipowym przez nieznanego autora, a ufundowana przez Jakuba Pupę z Zagorzyc. Apostoł przytrzymuje kij pątniczy i narzędkie swej śmierci - topór. Kapliczka trzykrotnie zmieniała swą lokalizację. Obecnie opiekują się nią Zofia Koziej i Kazimiera Walczak. Podczas niedzielnego pielgrzymowania Drogą św. Jakuba w Roku Wiary (2013 r.) ks. prof. Kazimierz Belch uroczyście nałożył św. Jakubowi muszlę przywiezioną w tym celu przez autorów przewodnika z Santiago de Compostela.*

! *Przez metalową kładkę na rzeczce Budzisz kierujemy się na zachód przechodząc początkowo ścieżką i drogą utwardzoną, a następnie drogą asfaltową do posesji nr 35. Przy niej znajduje się grotta Matki Bożej z Lourdes. Od tego miejsca za wskazaniem znaków, drogą gruntową wśród pól, kierujemy się na wzniesienie, skąd widać wieże kościoła w **Górze Ropczyckiej**.*

UWAGA!

Proponowany objazd dla rowerzystów

Drogą asfaltową jedziemy w kierunku północnym razem z czerwonymi znakami szlaku rowerowego. Na najbliższym skrzyżowaniu dołącza szlak rowerowy koloru zielonego. Podjeżdżamy na wzniesienie mijając po prawej stronie cmentarz komunalny. Oba szlaki prowadzą do centrum wsi **Góra Ropczycka** (studnia na rondzie).

162 km Góra Ropczycka

Pilzno 39 km/ Kraków 196 km/

Santiago de Compostela 3891 km

Osada pierwotnie znana była jako Góra. Dla odróżnienia od innych miejscowości o tej nazwie, otrzymała człon Królewska (*Regalis*), a w XIX w. Austriacy zmienili ją na tę używaną do dziś. Wieś położona jest w widłach rzek Budzisz i Gnojnica, na dominującym nad okolicą wzniesieniu, w niedużej odległości od międzynarodowej trasy E40. Przez długie lata stanowiła własność rodów: Starzeńskich, Potockich i Tarnowskich.

W centralnej części wsi, na wzniesieniu znajduje się **kościół św. Jakuba Apostoła Starszego**, zbudowany w latach 1948-54. W liczącej ponad 600 lat historii parafii jest czwartą z kolei świątynią. Posiada solidną bryłę z czworoboczną wieżą i wolnostojącą dzwonnica parawanową; całość założenia otoczona jest kamiennym murem. Wyposażenie wnętrza, na które składają się obrazy, rzeźby, ołtarze, belka tęczowa, pochodzi z XVIII w. z wcześniejszego kościoła.

Jeden z witraży (o wymiarach 400x120 cm) w prezbiterium został wykonany w 1951 r. przez Romana Rynkiewicza z Krakowa i przedstawia **św. Jakuba Starszego** z toporem na tle tutejszej świątyni. W niszy ściany frontowej znajduje się kamienna rzeźba Apostoła z narzędziem jego śmierci - toporem.

Obraz św. Jakuba Większego umieszczony na ścianie prezbiterium przedstawia Apostoła z toporem w sylwetce $\frac{3}{4}$. Olejny wizerunek w złożonej ramie (80x60 cm) namalował Mikołaj Strzegocki w 1863 r.

Kontakt: Parafia św. Jakuba Apostoła, Góra Ropczycka 120, 39-120 Sędziszów Małopolski, tel. 17 7451 997

Odpuść: niedziela przed lub po 25 VII (święto św. Jakuba Starszego Apostoła)

Msze święte w niedziele i święta: 6.30, 9.00, 11.00, 15.50; dni powszednie: 6.30, 18.00 (17.00 okres zimy)

Nocleg:

- w budynku plebanii 3-osobowy pokój do dyspozycji pielgrzymów. Kontakt z parafią św. Jakuba.

- Zajazd Pod Górą, Góra Ropczycka 196 b, 39-120 Góra Ropczycka, tel. 17 221 69 06, miejsc noclegowych 20 w pokojach 1-, 2-, 3- i 4-osobowych

Na głównym skrzyżowaniu (rondo) znajduje się **studnia** na miejscu jej poprzedniczki, nazywanej Studnią Kaźni. Według legendy wrzucano do niej skazanych na śmierć.

Poza Drogą św. Jakuba *Via Regia* znajduje się dawny **zespół dworsko-parkowy** z XVIII w. W parku sędziwy drzewostan oraz neogotycka kaplica grobowa rodziny Starzeńskich herbu Lis. Przy głównej drodze miejscowości, według dawnego układu kompozycyjnego wiodącego do dworu Starzeńskich, znajdują się umieszczone na cokołach figury: św. bp. Stanisława (scena wskrzeszenia Piotrowina) i św. Wojciecha z wiosłem.

GÓRA ROPCZYCKA - ZAWADA

17.0 km 222 m 231 m 4.15 h

Bożej, ufundowaną w 1904 r. przez Jana i Aniełę Skotów. W górnej części widnieje figura św. Jana Nepomucena, zaś boczne ściany zdobią malowane na szkło postacie św. Jadwigi oraz Matki Bożej Zielnej.

*Podążając dalej drogą asfaltową mijamy po lewej stronie zarośnięty pagórek zwany **kopcem tatarskim**. Ulicą Ogrodniczą dochodzimy do ronda na obwodnicy **Ropczyc**, a następnie ul. Adama Mickiewicza kierujemy się do centrum miasta.*

*Z Góry Ropczyckiej z terenu kościoła św. Jakuba wychodzimy drogą asfaltową w kierunku wsi Gnojnica. Na skrzyżowaniu kierujemy się w prawo pod górę, razem z niebieskim szlakiem rowerowym i po kilkuset metrach, przy kapliczce maryjnej, skręcamy w lewo, na drogę gruntową wśród pól. Mijamy dwa przydrożne krzyże i neogotycką **stupową kapliczkę Matki***

168 km Ropczyce

Pilzno 33 km/ Kraków 190 km/

Santiago de Compostela 3885 km

Osada, z której rozwinęło się miasto, założona została w XIII w. nad rzeką Wielopolką, na skrzyżowaniu lokalnych szlaków handlowych z Drogą Królewską, co przyczyniło się do rozwoju Ropczyc. Przywilej lokacyjny dla Mikołaja i Jana Gielniców wydał król Kazimierz Wielki w XIV w. Także współczesny układ miasta koncentruje się wzdłuż osi *Via Regia*, wokół której powstały późniejsze osiedla. Najbardziej charakterystyczne z nich

to tzw. Górka, czyli osiedla św. Barbary i Północ. Miasto położone na granicy Pogórza Środkowobeskidzkiego i Kotliny Sandomierskiej posiada ciekawe zabytki mówiące o wyjątkowej przeszłości. Jako jedno z niewielu miast nie posiadało murów obronnych,

co czyniło je łatwym celem do zdobycia. W domu przy ul. Najświętszej Maryi Panny urodził się malarz, **Józef Mehoffer**.

Zbliżając się do centrum Ropczyc skręcamy w prawo w ul. Najświętszej Maryi Panny, gdzie znajduje się **kościół** pod tym samym wezwaniem.

Świątynia z 1730 r. nosi tytuł **sanktuarium Matki Bożej Królowej Rodzin**. W ołtarzu głównym umieszczona jest łaskami słynąca figura Maryi z Dzieciątkiem, koronowana 16 IX 2001 r. Ogrodzenie z bramą wejściową pochodzi z XIX w.; przy nim drewniana rzeźba św. Jana Nepomucena.

Figura Matki Bożej z Dzieciątkiem

typu śląsko-pomorskiego pochodzi z I poł. XV w. Początkowo umieszczona była w kapliczce wyciętej w pniu drzewa śliwy, gdzie znajdowała się blisko 200 lat. Wierni otrzymujący różne łaski przenieśli figurę do małego kościoła Nawiedzenia NMP. Z czasem świątynię rozbudowano, a figura znalazła bezpieczne miejsce w kapliczce za ołtarzem głównym. Kult Matki Bożej Ropczyckiej przejawia się m.in. w uroczystościach odpustowych, nowennach do Matki Bożej, różnych nabożeństwach stanowych i maryjnych oraz składanych wotach.

Msze św. w niedziele i święta: 9.15, 15.15; w dni powszednie: 19.30

Kontakt: Sanktuarium Matki Bożej Królowej Rodzin,
ul. Słowackiego 1, 39-100 Ropczyce, tel. 17 221 83 77

Z sanktuarium kierujemy się dalej na północ i przechodzimy przez most na rzece Wielopolce, za którym skręcamy w lewo, w ul. Wierzbowe Miasto, a potem znów w lewo, w ul. Kardynała Wyszyńskiego i ul. ks. dr. Zwierza dochodzimy do najstarszej części Ropczyc.

Parafialny **kościół Przemienienia Pańskiego** pochodzi z 1368 r. i z zachowaniem wystroju został przebudowany po pożarze w 1873 r. Na ścianie prezbiterium znajduje się obraz olejny nieznanego autora przedstawiający scenę Przemienienia Pańskiego na Górze

Tabor, którego to wydarzenia świadkiem był m.in. **św. Jakub Apostoł**.

Obraz Przemienienia wraz z ustawionymi schodkowo, polichromowanymi figurami świętych tworzą otoczenie ołtarza głównego. Świątynia stanowi centrum duszpaństwa wśród kilku kościołów funkcjonujących w Ropczycach i okolicy.

Kontakt: Parafia Przemienienia Pańskiego, ul. J. Słowackiego 1,
39-100 Ropczyce, tel. 172 218 377

Msze św. w niedziele i święta: 6.30, 8.00, 9.15, 10.30, 12.00, 18.00 dni powszednie 6.30, 7.00, 7.30, 18.00 (zima 17.00)

Poza Drogą św. Jakuba *Via Regia* znajduje się wąwóz lessowy nazywany Szwajcarią Ropczycką. Wyjątkowa jest jego lokalizacja: niemal w centrum miasta. Jego zbocza porośnięte są dorodnymi okazami drzew. Utworzono tu rezerwat przyrody o pow. 2,59 ha.

Noclegi:

- Pokoje gościnne „Janina”, ul. Witosa 1A, tel. 172 218 155, pokoje 1-, 2- i 3-osobowe, liczba miejsc: 21
 - Motel „Super 6”, ul. Witosa 10, 39-100 Ropczyce, tel. 172 218 243. Motel posiada 45 pokoi 1-, 2- i 3-osobowych

Od kościoła Przemienienia Pańskiego kierujemy się w ul. Kazimierza Wielkiego i przecinając ul. Grunwaldzką trzymamy się prawej strony, zaś przy węźle szlaków turystycznych koło dworca autobusowego odbijamy w lewo w ul. Zieloną. Razem z czarnym i żółtym szlakiem turystycznym przechodzimy pod wiaduktem obwodnicy Ropczyc idąc wzdłuż biegu rzeki Wielopolki. Następnie kontynuujemy wędrowkę ul. Zieloną w kierunku zachodnim. Po kilkuset metrach kierujemy się w prawo, na północ, razem ze znakami żółtego szlaku turystycznego i wychodzimy na wzgórze.

*Wierchowiną Pogórza Strzyżowskiego, o wyniosłości dochodzącej do 300 m n.p.m., idziemy kilka kilometrów razem ze znakami żółtymi terenem odkrytym i przez kompleksy leśne. Przechodzimy przez przysiółek **Przymiarki**, obok skrzynkowej kapliczki słupowej, do drogi asfaltowej Lubzina - Okonin. Przy drewnianym krzyżu kierujemy się w prawo, by po*

200 m przy sklepie spożywczym skrócić w lewo w las. Następnie duktem leśnym przez wyniosłość 331 m n.p.m. i przysiółek Góry dochodzimy do drewnianego krzyża otoczonego drewnianym płotem. W kompleksie leśnym kilkaset metrów dalej na rozstaju duktów leśnych usytuowana jest ziemna mogiła z drewnianym krzyżem upamiętniającym nieznaną ofiarę z I wojny światowej. Dukt znakowany jest jako zielony szlak rowerowy Stobierna - Zawada.

UWAGA! Objazd dla rowerzystów

Od leśnej mogiły jedziemy duktem leśnym za znakami zielonego szlaku rowerowego, następnie drogą asfaltową dojeżdżamy do skrzyżowania we wsi **Zawada**, gdzie kierujemy się w lewo, na południe, do sanktuarium Matki Bożej. Tutaj przy parkingu napotykamy znaki graficzne Drogi św. Jakuba *Via Regia*.

Kontynuujemy przejście przez przysiółek **Szemberek**, następnie stromym zejściem przez sosnowy las schodzimy do wsi **Zawada**.

178 km Zawada

Pilzno 23 km/ Kraków 180 km/

Santiago de Compostela 3875 km

Wieś położona jest na progu Pogórza Strzyżowskiego, wzdłuż rzeki Zawadki, przy międzynarodowej trasie E40 i linii kolejowej Rzeszów - Kraków. Miejscowość znana jest jako ośrodek pielgrzymkowy do Matki Bożej Zawadzkiej, której kult na wzgórzu Maryja trwa od XVI w. Przy Drodze św. Jakuba usytuowany jest **kościół Narodzenia NMP** z XVII w. i przebudowany w XIX w., będący zarazem sanktuarium Narodzenia NMP. Świątynia jest dziełem wotywnym Achacego Ligęzy za uratowanie życia jego syna za wstawiennictwem Matki Bożej. W ołtarzu głównym znajduje się cudami słynący obraz Matki Bożej Szkaplerznej namalowany na desce lipowej, koronowany w 1654 r. Jego rekonstrukcji po kradzieżach dokonano w 1920 i 1924 r.

Pieśń

*Niech Wam błogosławi i sprzyja
Z Synem swoim Zawadzka Maryja.*

Przy schodach prowadzących na plac kościelny znajduje się uschnięta **akacja**, w której znajduje się rosyjski szrapnel z I wojny światowej wystrzelony 11 V 1915 r. ze wzgórza Szemberk. Pocisk zamiast zniszczyć świątynię, utkwił w drzewie nie eksplodując.

Kontakt: Parafia Narodzenia NMP, Zawada 147, 39-200 Dębica, tel. 14 677 50 39, 14 677 50 39
Msze święte w niedziele i święta: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 16.30; w dni powszednie: 7.00 i 18.00 (zima 17.00)

Poza Drogą św. Jakuba znajduje się **zespół pałacowo-parkowy** z XIX w., którego główny obiekt stanowi sięgający XVI w. zamek z basztą. Neogotycka część pałacu powstała według planów pruskiego architekta, Karla Schinkla. Do II wojny światowej właścicielami posiadłości była rodzina Raczyńskich. Obok znajduje się dawna karczma z XVII w. Obiekt po przebudowaniu w 1979 r. jest zajazdem turystycznym.

ZAWADA – PILZNO

23.2 km 452 m 488 m 5.45 h

Od kościoła w Zawadzie kontynuujemy marsz obok kaplic Tajemnic Światła Drózek Różańcowych wspinając się serpentynami do widocznego bukowego lasu. Dochodzimy do drogi asfaltowej, gdzie skręcamy w lewo. Leśną drogą obok drewnianego krzyża ustawionego w 2009 r. (na nim skrzynkowa kapliczka z obrazem Matki Bożej Zawadzkiej) przemierzamy się wzdłuż ściany lasu i drogi asfaltowej przez wieś **Stasiówka**.

182 km Stasiówka

Pilzno 19 km/ Kraków 176 km/

Santiago de Compostela 3871 km

Na skrzyżowaniu na wzgórzu napotykamy znaki niebieskiego szlaku turystycznego. Skręcamy w prawo idąc kamienistą drogą obok widocznego po prawej stronie, przed ścianą lasu, składu drewna. Dalej idziemy wraz ze szlakiem niebieskim na zachód pozostawiając po prawej jedno z najwyższych wzniesień Pogórza Strzyżowskiego - wzgórze Bratnia (407 m n.p.m.). Przed szczytem skręcamy w lewo na dukt prowadzący na południowy-zachód. Idziemy przez las w dół, a po wyjściu na teren otwarty bardzo stromą drogą gruntową, następnie pokrytą płytami ażurowymi, wchodzimy do wsi **Braciejowa**. Przekraczamy most na rzece Ostra

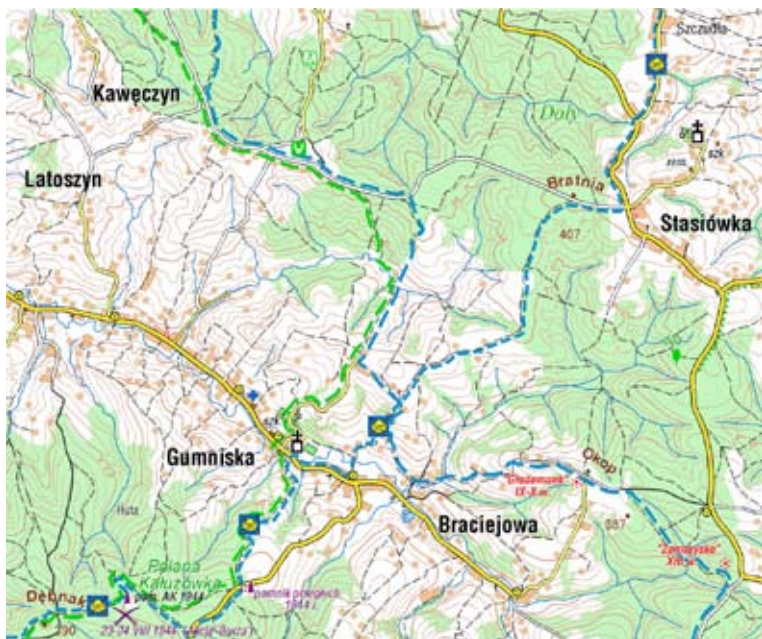
i dochodzimy drogą asfaltową do skrzyżowania z drogą gminną.

UWAGA! Objazd dla rowerzystów

Od skrzyżowania przy sklepie spożywczym dojazd do Polany Kałużówka drogą asfaltową wg wskazań kierunkowskazu drogowego POŁUDNIE 3.

Piechurzy od skrzyżowania kierują się na zachód drogą gminną do sąsiedniej wsi **Gumniska**.

188 km Gumniska

Pilzno 13 km/ Kraków 170 km/

Santiago de Compostela 3865 km

Wieś położona jest w dolinie rzeki Ostra. Znajduje się tu murowany **kościół Wniebowzięcia NMP**, który powstał w 1960 r.

Kontakt: Parafia Wniebowzięcia NMP, Gumniska 110, 39-208 Gumniska, tel. 146 816 682

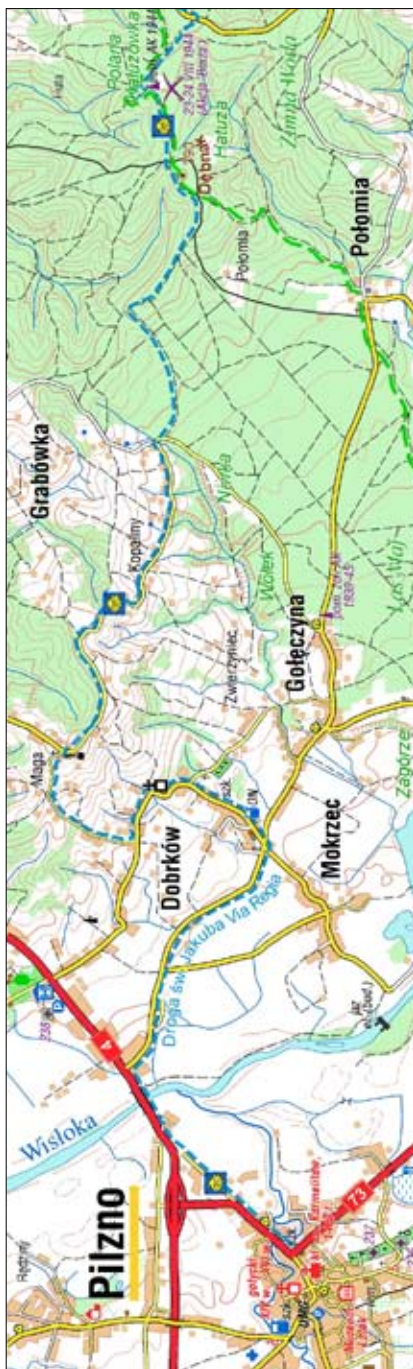
Msze święte w niedziele i święta: 7.00, 10.00, 14.00

Na wysokości kościoła kierujemy się w lewo stromym podejściem z płyt ażurowych, razem z zielonym szlakiem turystycznym. Przy końcu zabudowań przechodzimy drogą gruntową przy granicy lasu, a następnie bardzo zachwaszczoną dróżką i ścieżką leśną. Po kilkuset metrach dochodzimy do asfaltowej drogi Bratnia - Południe.

*Po jej lewej stronie, za metalowym ogrodzeniem, usytuowany jest **pomnik** żołnierzy Armii Krajowej poległych w 1944 r. Od monumentu podchodzimy ok. 300 m do skrzyżowania z drogą z leśną, gdzie kierujemy się w prawo. Według*

tablicy informacyjnej do Polany Kałużówka pozostaje 1 km. Idziemy drogą leśną, razem ze znakami partyzanckiego szlaku ze znakiem białej lilijki. Leśnym duktem dochodzimy do partyzanckiej **Polany Kałużówka**.

192 km Polana Kałużówka

Pilzno 9 km/ Kraków 166 km/ Santiago de Compostela 3861 km

Polana Kałużówka to miejsce największej bitwy partyzanckiej w ramach Akcji „Burza” oddziałów II Zgrupowania Armii Krajowej Obwodu Dębickiego z Niemcami. Usytuowany tu pomnik upamiętnia partyzantów poległych podczas walki 23 i 24 VIII 1944 r.

*Od Polany idziemy lasem w kierunku północno-zachodnim do wzgórza Dębnak (390 m n.p.m.) Towarzyszy nam szlak partyzancki znakowany białą lilijką i zielony szlak turystyczny. Dochodzimy do skrzyżowania napotykać czarny szlak rowerowy - tu skręcamy w prawo. Przez przysiółek **Kopalin** przechodzimy obok słupowej kapliczki maryjnej, której fundatorami byli Stefania i Stanisław Wójtowiczowie w 1981 r. Drogą asfaltową dochodzimy do wzgórza w przysiółku **Maga**, skąd roztacza się wspaniały widok na dolinę rzeki Wisłoka z jeziorem w Mokrzycu i miasto Pilzno. Od usytuowanego na szczycie masztu antenowego schodzimy drogą asfaltową prowadzącą do centrum wsi **Dobrków**.*

198 km Dobrków

Pilzno 3 km/ Kraków 160 km/
Santiago de Compostela 3855 km

Wieś założona została w XIII w. i należała do rodu Toporczyków. Natomiast parafia została erygowana w 1358 r. Kolejnymi właścicielami miejscowości byli Koniępcolscy, którzy sprzyjali braciom polskim. Ich renesansowy dom modlitwy powstał w miejscu obecnej świątyni w XVI w. Kolejni członkowie rodu Koniępcolskich przeszli później na katolicyzm, dlatego we wsi powstała świątynia rzymskokatolicka, która powstała z dobudowania w XVII w. drewnianej nawy i wieży do kościoła używanego wcześniej przez zbór. Obecnie we

wsi znajduje się parafialny **kościół Narodzenia NMP**. Ta drewniana świątynia otoczona jest wieńcem sędziwych lip. Na dziedzińcu kościelnym znajduje się kamienny **pomnik bł. Jana Pawła II**.

*Asfaltowa droga prowadzi od kościoła na północ stromym zejściem przez ok. 400 m. Docieramy do drogi łączącej Gołęcną z międzynarodową E40. Kolejne 700 m idziemy asfaltem przez **Mokrzec** i dochodzimy do trasy E40 we wsi **Parkosz**. Tu skręcamy w lewo i przechodzimy przez most na rzece Wisłoka, za którym ul. Lwowska wiedzie już do Rynku w **Pilźnie**.*

201 km Pilzno

Kraków 157 km/ Zgorzelec 718 km/

Santiago de Compostela 3852 km

Osada położona w widłach Wisłoki, Dulczy i Dulczówki na Pogórzu Ciężkowickim wzmiankowana była już w 1105 r., zaś w XIII w. osiedlili się tu koloniści z Saksonii zwani Głuchoniemcami.

W XII w. miejscowość była

własnością klasztoru benedyktyńskiego w Tyńcu, zaś w XIV w. stała się królewsczyzną, kiedy to z rąk Kazimierza Wielkiego otrzymała prawo miejskie. Pilzno szybko stało się ośrodkiem handlu, rzemiosła, administracji i sądownictwa ze względu na swe położenie na Drodze Królewskiej. Gród należał do rodu Jazów, który jako główny element herbu miasta.

Najstarszym zabytkiem miasta jest **kościół św. Jana Chrzciciela**. W roku 1256 r. świątynię wybudowali benedyktyni z opactwa w Tyńcu, zaś obecny kościół parafialny powstał około 1364 r. Na przestrzeni wieków był wielokrotnie niszczony i przebudowywany. W XV-XVIII w. obiekt uzyskał formę orientowanej, trzynawowej bazyliki z wysoką wieżą na planie czworoboku z ostrosłupowym zwieńczeniem. Całość wzmocniona jest przyporami. W ołtarzu głównym znajduje się późnogotycka figura Matki Bożej z Dzieciątkiem.

Kontakt: Parafia św. Jana Chrzciciela, ul. Lwowska 3, 39-220 Pilzno, tel. 146 721 021

Msze święte w niedziele i święta: 6.30, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 18.00 (zima 17.00); w dni powszednie: 6.30, 7.00, 18.00 (zima 17.00)

Centralną część miasta zajmuje rynek z zachowanym układem urbanistycznym z XIX-XIX w., z kamienicami z XIX w. i neogotyckim budynkiem „Sokola” z 1906 r. Na wschód od rynku (dojście ul. Karmelicka) znajduje się zespół klasztorny karmelitów bosych z XV-wiecznym kościołem Wniebowzięcia NMP i świętych dziewic Katarzyny i Barbary stano-

wiący zarazem miejscowe sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia. Do roku 1840 kompleks należał do oo. augustianów. Po licznych przebudowach orientowana świątynia stanowi mieszaninę stylów, wśród których przeważa neoromański. Z korpusem świątyni złączony jest klascystyczny budynek klasztoru z 1848 r.

W późnorenesansowym ołtarzu głównym umieszczony jest krucyfiks o wysokości 136 cm i rozpiętości ramion 120 cm. Zasuwę niszy ołtarzowej stanowi malowany na płótnie obraz Matki Boskiej Szkaplerznej, zaś w kaplicy północnej znajduje się późnorenesansowy ołtarz z obrazem Matki Bożej Pocieszenia namalowany przez lokalnego artystę Brzezińskiego w 1655 r. Obraz o wymiarach 120x80 cm przedstawia Maryję z Dzieciątkiem na ręce w typie *Hodegetria* i pokryty jest srebrną blachą ze znakiem maryjnym i herbem miasta Pilzna.

Obraz swoim rodowodem sięga wieku XI, kiedy to wizerunek Maryi namalowany przez nieznanego artystę został zawieszony w baszcie grodowej Pilzna. Przy rosnącym kulcie Matki Bożej w XIII w. wizerunek przeniesiono do powstałego wówczas, gotyckiego kościoła. W 1474 r. podczas napadu Węgrów obraz uległ spaleni. Po kilkudziesięciu latach namalowano nowy wizerunek Bogurodzicy z Dzieciątkiem, który jednak znowu uległ spaleni. Szczęśliwym trafem zachowany miedzioryt z XVII w. posłużył kolejnemu artyście do odtworzenia pilzneńskiego wizerunku posiadającego cechy bizantyjskie. Kolejnym tragicznym wydarzeniem okazał się najazd wojsk kozackich i węgierskich w XVII w. oraz ponowny pożar, który strawił część cudownego obrazu. Ocalałe resztki pozwoliły miejscowemu artyście w 1655 r. na domalowanie całości, która szczęśliwie przetrwała do dziś.

Kontakt: Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia, ul. Karmelicka 3, 39-220 Pilzno, tel. 146 722 690

Msze święte w niedziele i święta: 6.00, 7.15, 9.15, 11.00; w dni powszednie: 6.30, 7.30

Zawada - Pilzno

Poza Droga św. Jakuba znajduje się cmentarz żydowski (ul. Węgierska) i Muzeum Lalek (ul. Grodzka 24).

Noclegi:

- Helena Kozioł, Lokal Weselny, Strzegocice 106 (1,4 km od szlaku), tel. 146 721 186
- Hotel-Zajazd „Pod Gorzelnią”, ul. Słoneczna 1, 39-920 Pilzno, tel.146 836 200

*Przy klasztornej świątyni karmelitów bosych znajduje się tablica informacyjna Drogi św. Jakuba Via Regia. Tu kończy się dwustukilometrowy odcinek Camino de Santiago przez województwo podkarpackie. Autorzy przewodnika dziękują za wspólne pielgrzymowanie zachęcając do powrotu na Podkarpacie. Tutaj jednak Droga się nie kończy... Bowiem według kierunkowskazu do **SANTIAGO DE COMPOSTELA** pozostało już tylko... **3852 km.***

***BUEN CAMINO!
DOBREJ DROGI!***

MODLITEWNIK

Modlitwa do św. Jakuba Starszego Apostoła (do prywatnego odmawiania)

Święty Jakubie, Patronie nasz, Twojej się opiece w szczególniejszy sposób dzisiaj polecam i proszę Cię, abyś mnie i moich bliskich swoim wstawiennictwem przed Bogiem wspierał i ratował we wszystkich potrzebach naszych. Proszę Cię, wyjednaj mi łaskę wiernego naśladowania cnót Twoich. Spraw to, o drogi Patronie, abym Bogu dochował wierności pośród wszelkich przygód tego życia i zasłużył sobie na łaskę szczęśliwej śmierci. Amen.

Błogosławieństwo pielgrzymów

*Niechaj Pan idzie przed Tobą, aby wskazywać Ci właściwą drogę.
Niechaj Pan będzie obok Ciebie, aby objąć Cię ochronnym ramieniem i Cię chronić.
Niechaj Pan będzie za Tobą, aby Cię ochronić przed fałszywością złych ludzi.
Niechaj Pan będzie pod Tobą, aby Cię podnieść, gdy upadasz i wyciągnąć z upadku.
Niechaj Pan będzie w Tobie, aby Cię pocieszyć, gdy jest Ci smutno.
Niechaj Pan będzie wokół Ciebie, aby Cię strzec, gdy inni napadają na Ciebie,
Niechaj Pan będzie ponad Tobą, aby Cię błogosławić.
I tak niechaj Cię błogosławi dobry Bóg!
Amen.*

(Średniowieczne błogosławieństwo pielgrzymów udających się z Roncesvalles do Grobu św. Jakuba Starszego Apostoła w Santiago de Compostela)

Litania do św. Jakuba Starszego Apostoła

Kyrie, eleison, Christe, eleison, Kyrie, eleison.
 Chryste, usłysz nas, Chryste, wysłuchaj nas.
 Ojcze, z nieba Boże, zmiłuj się nad nami.
 Synu, Odkupicielu świata, Boże, zmiłuj się nad nami.
 Duchu Święty, Boże, zmiłuj się nad nami.
 Święta Trójco, Jedyny Boże, zmiłuj się nad nami.
 Święta Maryjo, Królowo Apostołów, módl się za nami.
 Królowo Męczenników, módl się za nami.
 Święty Jakubie Apostole, módl się za nami.
 Synu Zebedeusza, módl się za nami.
 Bracie świętego Jana Apostoła, módl się za nami.
 Gotowy na wezwanie Pana, módl się za nami.
 Powołany przez Jezusa na ucznia, módl się za nami.
 Wybrany Apostołem, módl się za nami.
 Opuszczający wszystko dla Jezusa, módl się za nami.
 Synu gromu, módl się za nami.
 Uprzywilejowany przez swego Mistrza, módl się za nami.
 Świadku wskrzeszenia córki Jaira, módl się za nami.
 Urzeczony dwukrotnym cudownym połowem ryb, módl się za nami.
 Obecny przy Przemienieniu Pańskim, módl się za nami.
 Towarzyszący Jezusowi w Ogrójcu, módl się za nami.
 Świadku męki i śmierci Jezusa, módl się za nami.
 Wierny Chrystusowi aż do końca, módl się za nami.
 Prześladowany dla Jezusa, módl się za nami.
 Głowo Kościoła Jerozolimskiego, módl się za nami.
 Jaśniejący wiarą i pobożnością, módl się za nami.
 Przyjacielu Chrystusa, módl się za nami.
 Znoszący wzgardę i poniżenie, módl się za nami.
 Doskonały w ubóstwie, módl się za nami.
 Przykładzie gorliwości apostołowskiej, módl się za nami.
 Niestrudzony pielgrzymie, módl się za nami.
 Opiekunie wdów i sierot, módl się za nami.
 Pelen miłości bliźniego, módl się za nami.
 Przebaczący swemu zdrajcy i katowi, módl się za nami.
 Pozyskujący go dla Chrystusa, módl się za nami.
 Święty mieczem za wiarę, módl się za nami.
 Pierwszy męczenniku wśród apostołów, módl się za nami.
 Wspierający rycerzy w walce z wrogami, módl się za nami.
 Patronie zakonu rycerskiego, módl się za nami.
 Opiekunie pielgrzymów, módl się za nami.
 Dzielny nasz obrońco w walce ze złym duchem, módl się za nami.
 Niezawodny nasz Patronie przed Bogiem, módl się za nami.
 Patronie Portugalii i Hiszpanii, módl się za nami.
 Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, przepuść nam Panie.
 Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, wysłuchaj nas Panie.
 Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, zmiłuj się nad nami.

Nowenna do św. Jakuba Apostoła

Dzień I

Święty Jakubie, chwalebny Apostole i męczenniku! Jezus był dla Ciebie wszystkim. Módl się za mną, abym też mógł z czystym sercem powiedzieć do Zbawiciela: „Ty jesteś mym wszystkim!”

Modlitwa na każdy dzień nowenny:

Ojciec nasz, Zdrowaś Maryjo, Chwała Ojcu...

Kapłan: Droga przed obliczem Pańskim śmierć świętych Jego.

Wierni: Cóż oddam Panu za wszystko, co mi dobrze uczynił.

Módlmy się: Panie Jezu, Apostoł Twój, Jakub męczennik, woła donośnym głosem: „Ciebie Mistrzu mój, kocham i Ciebie szukając, cierpię, z Tobą daję się ukrzyżować i przez Twój chrzest pogrzebać. Dla Ciebie cierpię, by z Tobą królować. Dla Ciebie umieram, aby żyć w Tobie. Przyjmij mnie jako ofiarę nieskalaną, z miłością złożoną Tobie”.

Przez Jego wstawiennictwo, Miłosierny, zbaw dusze nasze. Amen.

Dzień II

Święty Jakubie Apostole, chwalebny męczenniku! Jak dobre było Twe serce, gdyż poświęciłeś je całkiem Jezusowi, najwyższemu Dobru. Uproś mi u Niego dobre serce, które Mu się całkiem poświęci i pokocha wszystkich ludzi ze względu na Niego.

Dzień III

Święty Jakubie Apostole, chwalebny męczenniku! Jak małe są wszystkie me cierpienia w porównaniu z tym, co przeszedłeś z miłości do Twego Boskiego Oblubieńca! Pomóż mi, abym znoślił cierpliwie wszystkie me cierpienia z miłości do Niego i przyjął z oddaniem Jego świętą wolę.

Dzień IV

Święty Jakubie Apostole, chwalebny męczenniku! Uproś mi od Jezusa łaskę, abym z miłości do Niego odczuwał nawet radość przy cierpieniach.

Dzień V

Święty Jakubie Apostole, chwalebny męczenniku! Spraw, przez Twe wstawiennictwo, abym zwyciężył nad wszystkimi pokusami ku chwale Jezusa Chrystusa, wielkiego zwycięzcy nad złem.

Dzień VI

Święty Jakubie Apostole, chwalebny męczenniku! Chcę kochać Jezusa z całego serca. Uproś mi, abym jednak jeszcze raz zaczął od początku kochać Go z całego serca.

Dzień VII

Święty Jakubie Apostole, chwalebny męczenniku! Jesteś tak głęboko kochany przez Boga, raduję się wraz z Tobą z wielkiej mocy, której Bóg Ci udzielił ku chwale swego imienia, ku zbawieniu Kościoła świętego i ku wynagrodzeniu Twych zasług, które zdobyłeś sobie w życiu i śmierci.

Dzień VIII

Święty Jakubie Apostole, chwalebny męczenniku! Cieszę się szczególnie z Twojej wielkiej, Twojej czystej, Twojej wielkoduszności i Twojej wierności, którą wykazałeś wobec Jezusa Chrystusa i Jego świętej Ewangelii, która zarówno w Niebie, jak i na ziemi została tak wspaniale wynagrodzona.

Dzień IX

Święty Jakubie Apostole, chwalebny męczenniku! Przyciągnięty Twoją łaskawością, proszę Cię, ze względu na Twoje wielkie i doskonale zasługi, o udzielenie mi tej łaski, której pokornie od Ciebie oczekuję, jeśli jest ona zgodna z wolą Bożą i pożytkiem dla mego zbawienia wiecznego.

Droga czasem medytacji

Drogą św. Jakuba pątnik idzie najczęściej w pojedynkę, a jego towarzyszem jest cisza i mijane krajobrazy. Benedykt XVI twierdzi, że „pierwszą drogą prowadzącą do odkrycia Boga jest kontemplowanie stworzenia baczny spojrzeniem”. Poza kontemplacją otoczenia, w Drodze warto przeznaczyć czas na modlitwę myślną, zwaną też rozmyślaniem, a z łacińska – medytacją. Powinna ona być poprzedzona wyborem tematu rozmyślenia oraz znalezieniem ciszy wokół siebie i ciszy w sobie. Pielgrzymi szlak wydaje się więc idealną ku temu okazją. Bezpośrednim przygotowaniem jest stanięcie w obecności Boga, czyli uświadomienie sobie, że miłujący Bóg jest obecny przy mnie i we mnie.

W ciągu wieków ukształtowało się wiele metod medytacji chrześcijańskiej. Tradycyjna medytacja składa się z trzech części określanych formułą: „Jezus przed oczami, w sercu i w dłoniach”. W pierwszej z nich angażuje się nasz umysł, pamięć i wyobraźnia poprzez rozważanie czynów i słów Jezusa; tym samym staje On przed naszymi oczami. Rozważanie to wprowadza w drugą część medytacji, w której wyrażamy uczucia miłości do Chrystusa i wdzięczności, ale także żalu za grzechy czy za zmarnowane okazje do dobrego. W konsekwencji w trzeciej części medytacji podejmujemy postanowienie poprawy postępowania i prosimy o pomoc Bożą w jego spełnieniu. Medytacja, po dłuższym jej praktykowaniu, może przekształcić się w kontemplację, czyli ogląd treści Objawienia i osobowe doświadczenie Bożej obecności.

Istnieją jeszcze inne formy medytacji, jak choćby modlitwa różańcowa stanowiąca połączenie modlitwy ustnej z medytacją Tajemnic, czyli wydarzeń z życia Jezusa i Marii.

Dzięki zatopionej w myślach powolności – jak zauważył Jan Paweł II - różaniec staje się „modlitwą wyraźnie kontemplacyjną”.

Medytacyjny charakter ma również *Lectio Divina* (łac. *Boże Czytanie*), czyli modlitewne czytanie Pisma św., zwane także medytacją biblijną. Obejmuje ono samo czytanie, ale też medytację, modlitwę i kontemplację. Po odczytaniu wybranego fragmentu Pisma św. (na przykład przed rozpoczęciem kolejnego etapu wędrówki), należy sobie odpowiedzieć, jakie znaczenie dla mnie osobiście ma odczytane Słowo. Rozważanie to prowadzi do kontemplacji, w której odkrywamy Chrystusa jako wypełnienie Słowa.

Medytacyjny charakter ma także Droga Krzyżowa. Tu także wyobrażamy sobie wydarzenia (stacje) i wyrażamy uczucia wobec cierpiącego Zbawiciela, a następnie okazujemy chęć poprawy i modlimy się w swojej i innych ludzi intencjach.

Na Jakobowej Drodze warto prowadzić również luźniejszą refleksję nad własnym życiem. Staje się ona rachunkiem sumienia oraz prowadzi do wdzięczności Bogu za dobro i do przepraszania Go za popełnione zło. Dzięki postanowieniu zmiany postępowania i modlitwie o pomoc w jego realizacji pielgrzymowanie może stać się czasem duchowego odnowienia i umocnienia, zbliżenia do Boga i ostatecznego celu życia – wiecznego zbawienia.

*Opracował: ks. prof. dr hab. Kazimierz Bęlich
- Wyższe Seminarium Duchowne w Przemyślu,
duszpasterz turystów Archidiecezji Przemyskiej*

km	miejsowość	P I 												B
0	Medyka	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓		✓
7	Siedliska			✓	✓			✓						
9	Jaksmanice				✓	✓		✓						
13	Łuczyce			✓	✓	✓		✓					✓	
15	Nehrybka			✓	✓	✓		✓		✓				
22	Przemysł	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
33	Ujkowice		✓	✓	✓	✓		✓						
44	Rokietnica		✓	✓	✓	✓		✓				✓		
49	Boratyn		✓	✓	✓	✓		✓		✓				
53	Chłopice			✓	✓	✓		✓				✓		
56	Kidałowice				✓	✓		✓						
63	Jarostaw	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
69	Cieszaczin Wielki				✓	✓		✓						
74	Ożański				✓	✓		✓						
82	Przeworsk		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓
89	Nowosielce				✓	✓		✓				✓		
96	Kosina				✓	✓		✓						
101	Sonina				✓	✓		✓						
104	Łańcut		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
109	Krzemienica				✓	✓		✓				✓		✓

„Niedzielne pielgrzymowanie” Drogą św. Jakuba Via Regia”

Więcej informacji na:
www.viaregia.podkarpacie.eu

ORGANIZATOR WSPÓŁPRACA

PATRONAT HONOROWY

J.E. Ks. Abp.

J.E. Ks. Bp.

Marszałek Woj.

Józef Michalik Kazimierz Górny Podkarpackiego

PATRONAT MEDIALNY

niedziela
przemyska

DRÓGA